

Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Σχολή: Επιστήμης της Πληροφορίας & Πληροφορικής

Τμήμα: Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας

Πτυχιακή Εργασία: Περιγραφή περιεχομένου και πρόσβαση σύμφωνα με το RDA (Resource Description and Access): εφαρμογή στα δεδομένα των καταλόγων των βιβλιοθηκών: Το παράδειγμα της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου.

Ονοματεπώνυμο φοιτήτριας: Αικατερίνη Μήλα

A.M.: B2013033

Επιβλέπουσα διδάσκουσα: Μαρία Ασλανίδη

Κέρκυρα, Ιούνιος, 2019

Περιγραφή περιεχομένου και πρόσβαση σύμφωνα με το RDA (Resource Description and Access): εφαρμογή στα δεδομένα των καταλόγων των βιβλιοθηκών: το παράδειγμα της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου.

Αικατερίνη Μήλα

Περίληψη

Στην πτυχιακή αυτή μελετάται το Πρότυπο Περιγραφής Πόρου και Πρόσβασης RDA. Αρχικά γίνεται μια ιστορική αναδρομή στους κανόνες και τα πρότυπα καταλογογράφησης από τον 19ο έως τον 21ο αιώνα. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένες αρχές, πρότυπα και μοντέλα που σχετίζονται με την οργάνωση και την περιγραφή της πληροφορίας. Στα επόμενα κεφάλαια γίνεται μία αναλυτική παρουσίαση του κώδικα RDA καθώς και της σχέσης του με άλλα πρότυπα. Ακόμη γίνεται ειδική μνεία στην υλοποίηση του RDA από τη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου. Στο τελευταίο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα βήματα υλοποίησης του RDA που μπορούν να εφαρμοστούν από τους φορείς καταλογογράφησης και τέλος αναφέρονται και παραδείγματα εγγραφών για διάφορους τύπους υλικού που έχουν περιγραφεί σύμφωνα με το νέο πρότυπο.

Λέξεις Κλειδιά:

RDA, AACR2, Library of Congress, IFLA, καταλογογράφηση, βιβλιογραφικά μεταδεδομένα, εννοιολογικά μοντέλα.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	8
Κεφάλαιο 1. Θεωρητικό υπόβαθρο και Βιβλιογραφική επισκόπηση	9
1.1 Ιστορική αναδρομή στους κανόνες και τα πρότυπα καταλογογράφησης τεκμηρίων	9
1.2 ICP: Statement of International Cataloguing Principles – Δήλωση των Διεθνών Αρχών Καταλογογράφησης	11
1.3 ISBD: International Standard Bibliographic Description – Διεθνές Πρότυπο Βιβλιογραφικής Περιγραφής	12
1.4 AACR2: Anglo-American Cataloging Rules, Second edition – Αγγλο-Αμερικανικοί Κανόνες Καταλογογράφησης, Δεύτερη έκδοση	15
1.5 IFLA's Bibliographic Conceptual Models - Βιβλιογραφικά Εννοιολογικά Μοντέλα της IFLA	19
1.5.1 FRBR: Functional Requirements for Bibliographic Records – Λειτουργικές Απαιτήσεις για Βιβλιογραφικές Εγγραφές	19
1.5.2 FRAD: Functional Requirements for Authority Data – Λειτουργικές Απαιτήσεις για Δεδομένα Καθιερωμένου Τύπου	20
1.5.3 FRSAD: Functional Requirements for Subject Authority Data – Λειτουργικές Απαιτήσεις για Θέματα ως Δεδομένα Καθιερωμένου Τύπου	21
1.5.4 IFLA LRM: Library Reference Model	21
Κεφάλαιο 2. Διαλειτουργικότητα και σχέσεις του RDA με άλλα πρότυπα	23
2.1 Εισαγωγή	23
2.2 Εναρμόνιση του RDA με τα εννοιολογικά μοντέλα FRBR, FRAD και FRSAD	23
2.3 Εναρμόνιση του RDA με το εννοιολογικό μοντέλο LRM	24
2.4 Εναρμόνιση του RDA με το πρότυπο ISBD	25
2.5 Εναρμόνιση του RDA με το πλαίσιο RDA/ONIX	25
2.6 Εναρμόνιση του RDA με το πρότυπο MARC 21	25
2.7 Εναρμόνιση του UNIMARC με το RDA	26
2.8 Εναρμόνιση του Dublin Core με το RDA	27
2.9 Σχέση RDA με MODS	27
2.10 Σχέση RDA με RDF	28
2.11 Σχέση RDA με άλλα πρότυπα	28
Κεφάλαιο 3. RDA: Resource Description and Access – Πρότυπο Περιγραφής Πόρου και Πρόσβασης	30
3.1 Εισαγωγή	30
3.2 Δομή του RDA	32
3.3 Σκοπός και Πεδίο Εφαρμογής (0.0 Purpose and Scope)	35

3.4 Στόχοι και Αρχές που διέπουν το RDA (0.4 Objectives and Principles Governing Resource Description and Access)	36
3.4.1 Στόχοι (0.4.2 Objectives)	36
3.4.2 Αρχές (0.4.3 Principles)	38
3.5 Βασικά/Υποχρεωτικά στοιχεία - Core Elements	39
3.5.1 LC-RDA Core Elements	40
Κεφάλαιο 4. Υλοποίηση του RDA στον χώρο των βιβλιοθηκών: η περίπτωση της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου	47
4.1 Εισαγωγή	47
4.2 Ανάπτυξη του RDA (Development of RDA)	48
4.3 Πιλοτική εφαρμογή του RDA στις Η.Π.Α. - U.S. RDA Test	49
4.4 Απόφαση Υλοποίησης του RDA - U.S. Decision to Implement RDA	50
4.5 Προετοιμασία Υλοποίησης (Preparation for Implementation)	52
Κεφάλαιο 5. Υλοποίηση του RDA	53
Βήματα υλοποίησης του RDA	53
Συμπεράσματα	61
Παραρτήματα	64
Παραδείγματα υλοποίησης - RDA Record Examples	64
Πίνακας. LC - RDA CORE ELEMENTS	84
Βιβλιογραφία	98
Ελληνόφωνη Βιβλιογραφία	98
Ξενόφωνη Βιβλιογραφία	98
Δικτυογραφία	99
Προτεινόμενη Βιβλιογραφία	102

Ακρόνυμα – Συντομογραφίες

AACR2	Anglo-American Cataloging Rules, Second edition
ALA	American Library Association
FRAD	Functional Requirements for Authority Data
FRBR	Functional Requirements for Bibliographic Records
FRSAD	Functional Requirements for Subject Authority Data
ICP	Statement of International Cataloguing Principles
IFLA	International Federation of Library Associations and Institutions
ISBD	International Standard Bibliographic Description
JSC	Joint Steering Committee
LA	Library Association
LC	Library of Congress
LC-PCC PS	Library of Congress - Program for Cooperative Cataloging Policy Statements
LCPS	Library of Congress Policy Statements
LCRI	Library of Congress Rule Interpretations
NAL	National Agricultural Library
NLM	National Library of Medicine
RDA	Resource Description and Access
RSC	RDA Steering Committee

Εισαγωγή

Στο παρελθόν κάθε βιβλιοθήκη διαμόρφωνε τον κατάλόγό της με διαφορετικό τρόπο, ανάλογα με τους στόχους, τις ανάγκες και το κοινό που η ίδια εξυπηρετούσε. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η μορφή, η δομή καθώς και το περιεχόμενο των βιβλιογραφικών εγγραφών των βιβλιοθηκών να διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους. Αργότερα άρχισαν σταδιακά, να αναγνωρίζονται από την κοινότητα των βιβλιοθηκών, τα πλεονεκτήματα της προτυποποίησης της διαδικασίας της καταλογογράφησης. Η αναγκαιότητα της χρήσης κοινών κανόνων περιγραφής γινόταν όλο και πιο εμφανής για τη συνεργασία και την ανάπτυξη συνεργατικών υπηρεσιών καταλογογράφησης, αλλά και για την ανάπτυξη συλλογικών καταλόγων. Ο πρώτος (Αγγλο-Αμερικάνικος) διεθνής κώδικας καταλογογράφησης δημοσιεύθηκε το 1908.

Μέχρι σήμερα, στον χώρο των βιβλιοθηκών και των κέντρων πληροφόρησης τόσο στο εξωτερικό όσο και στην Ελλάδα, συνεχίζουν να υλοποιούνται οι κανόνες καταλογογράφησης AACR2. Τους AACR2 έχει αρχίσει σταδιακά να αντικαθιστά το νέο πρότυπο Περιγραφής Πόρου και Πρόσβασης *Resource Description and Access – RDA*. Το RDA είναι ένα πρότυπο διαφορετικής φιλοσοφίας στην προσέγγιση της καταλογογράφησης σε σχέση με τους AACR2. Επίσης, το RDA είναι σχεδιασμένο για το ψηφιακό περιβάλλον και εστιάζει στις ανάγκες των χρηστών. Από τον Μάρτιο του 2013 ξεκίνησε λοιπόν η υλοποίηση του από τη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου, τη Βρετανική Βιβλιοθήκη καθώς και άλλους φορείς καταλογογράφησης. Το γεγονός αυτό παρακίνησε και άλλους φορείς να στραφούν προς αυτή την κατεύθυνση, για την εξέλιξη τόσο της καταλογογράφησης όσο και των φορέων εν γένει.

Στο πλαίσιο της εργασίας αυτής παρουσιάζεται και εξετάζεται το πρότυπο RDA ενώ θα γίνει ειδική μνεία στη διαδικασία μετάβασης της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου στο RDA. Επίσης περιλαμβάνονται και αντιπροσωπευτικά παραδείγματα πόρων για διάφορους τύπους υλικού που έχουν περιγραφεί σύμφωνα με τις οδηγίες περιγραφής του νέου προτύπου.

Κεφάλαιο 1. Θεωρητικό υπόβαθρο και Βιβλιογραφική επισκόπηση

1.1 Ιστορική αναδρομή στους κανόνες και τα πρότυπα καταλογογράφησης τεκμηρίων

Οι κανόνες και τα πρότυπα καταλογογράφησης είναι τυποποιημένα σύνολα οδηγιών που συμβουλευεται και εφαρμόζει ο βιβλιοθηκονόμος κατά την εκτέλεση του έργου της καταλογογράφησης πόρων (π.χ. βιβλία, περιοδικά, κ.λπ.). Οι πρώτοι κανόνες εμφανίζονται τον 19ο αιώνα όταν ο Sir Anthony Panizzi δημοσίευσε το 1841 το έργο *91 Rules for Compilation of the Catalogue*¹ για τη δημιουργία των καταλόγων του Βρετανικού Μουσείου. Το 1852 ο Charles C. Jewett βιβλιοθηκονόμος του Smithsonian Institution, δημοσίευσε το έργο *On the Construction of Catalogues of Libraries and Their Publication by Means of Separate Stereotyped Titles With Rules and Examples*,² στο οποίο πρότεινε τη δημιουργία ενός ενιαίου εθνικού καταλόγου για δημόσιες βιβλιοθήκες και γενικούς κανόνες καταλογογράφησης. Το 1876 δημοσιεύθηκε το έργο του Charles Ammi Cutter *Rules for a Printed Dictionary Catalogue*³, το οποίο αποτελούνταν από 369 κανόνες και διατυπώθηκαν για πρώτη φορά οι βασικές αρχές καταλογογράφησης.

Οι πρώτες συλλογικές προσπάθειες στην εξέλιξη των κανόνων ξεκίνησαν το 1883 με τη δημοσίευση των κανόνων καταλογογράφησης της Αμερικανικής Ένωσης Βιβλιοθηκών (American Library Association-ALA) στο περιοδικό *Library Journal*, υπό τον τίτλο *Condensed rules for an author & title catalog*. Στη συνέχεια, το 1893 στη Μεγάλη Βρετανία δημοσιεύθηκαν και από την πλευρά των Βρετανών οι κανόνες καταλογογράφησης της Ένωσης Βιβλιοθηκών (Library Association-LA) υπό τον τίτλο *Cataloguing Rules*. Το 1908, ύστερα από συνεργασία της ALA με την LA, δημοσιεύθηκε ο πρώτος διεθνής κώδικας καταλογογράφησης σε δύο εκδόσεις, την αμερικανική (*Catalog Rules, Author and Title Entries*) και τη βρετανική (*Cataloguing Rules, Author and Title Entries*). Το 1941 κυκλοφόρησε το προσχέδιο της δεύτερης έκδοσης της αμερικανικής εκδοχής του κώδικα καταλογογράφησης του 1908, οι κανόνες του οποίου χωρίζονται σε δύο μέρη: Μέρος I, Αναγραφή και Επικεφαλίδα

¹ Panizzi, A., 1841. *Rules for the compilation of the catalogue*. London: Nichols and Son.

² Jewett, C. C., 1852. *On the construction of catalogues of libraries and their publication by means of separate stereotyped titles with rules and examples*. S.l.: s.n.

³ Cutter, C. A., 1876. *Rules for a printed dictionary catalogue*. S.l.: s.n.

και Μέρος II, Περιγραφή του Βιβλίου. Επειδή η συγκεκριμένη έκδοση κρίθηκε ιδιαίτερα λεπτομερής και περίπλοκη εκδόθηκε το 1949 από την ALA το έργο *A.L.A. Cataloging Rules for Author and Title Entries*, περιλαμβάνοντας μόνο κανόνες αναγραφής και επικεφαλίδας. Το ίδιο έτος η Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου (Library of Congress) δημοσίευσε τους Κανόνες Περιγραφικής Καταλογογράφησης για την περιγραφή τεκμηρίων με τον τίτλο *Rules for Descriptive Cataloging*, οι οποίοι και υιοθετήθηκαν από την ALA. Το 1953 δημοσιεύθηκε η έκθεση του Lubetzky (βιβλιοθηκονόμος στη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου) *Cataloging Rules and Principles*. Στη συνέχεια το 1956 ο Lubetzky ορίστηκε ως επιμελητής του αναθεωρημένου κώδικα και το 1960 δημοσίευσε το προσχέδιο *Code of Cataloging Rules; Author and Title Entry*.

Στο Παρίσι το 1961 έγινε η διεξαγωγή του Διεθνούς Συνεδρίου των Αρχών Καταλογογράφησης (International Conference on Cataloguing Principles). Στο συνέδριο αυτό διατυπώθηκαν οι δώδεκα *Αρχές του Παρισιού* (Paris Principles) αναφορικά με την επιλογή και μορφή των επικεφαλίδων στους καταλόγους συγγραφέα/τίτλου. Επίσης το 1967 δημοσιεύθηκαν οι *Anglo-American Cataloguing Rules-AACR*, σε δύο εκδόσεις, την βορειοαμερικανική και τη βρετανική. Οι κανόνες ήταν οργανωμένοι σε τρία μέρη: Μέρος I, Αναγραφή και Επικεφαλίδα, Μέρος II, Περιγραφή και Μέρος III, μη έντυπο υλικό. Προς το τέλος της δεκαετίας του '60, το 1969 στην Κοπεγχάγη, στο πλαίσιο της Διεθνούς Συνάντησης Ειδικών Καταλογογράφησης (International Meeting of Cataloguing Experts), έγινε η ανάπτυξη του *Διεθνούς Προτύπου Βιβλιογραφικής Περιγραφής* (International Standard Bibliographic Description-ISBD). Το πρώτο ISBD που κυκλοφόρησε ήταν το ISBD (M) για τις μονογραφίες το 1971 και το 1977 δημοσιεύθηκε μία γενικότερη εκδοχή του ISBD, το ISBD(G). Το 1974 ιδρύθηκε η Κοινή Επιτροπή Καθοδήγησης για την Αναθεώρηση των AACR (Joint Steering Committee for the Revision of AACR-JSC), η οποία ήταν επιφορτισμένη με το έργο της ενοποίησης των δύο εκδοχών της πρώτης έκδοσης των AACR σε μία. Έτσι το 1978 έγινε η δημοσίευση των *Anglo-American Cataloguing Rules, Second Edition-AACR2*, οι οποίοι χωρίζονταν σε δύο μέρη: Μέρος I, Περιγραφή και Μέρος II, Αναγραφή και Επικεφαλίδα.

Από το 1982 μέχρι το 2002 οι AACR2 υποβλήθηκαν σε πολλές αναθεωρήσεις και διορθώσεις. Στη συνέχεια η Joint Steering Committee for the Revision of AACR ανέλαβε την προετοιμασία μιας νέας έκδοσης των AACR και το 2004 με επιμελητή τον Tom Delsey δημιουργήθηκε το προσχέδιο του πρώτου μέρους (για την

περιγραφή) των AACR3. Έπειτα από αξιολόγηση και κριτική του προσχεδίου αυτού, στη συνάντηση της JSC στο Σικάγο το 2005 αποφασίστηκε η ανάπτυξη ενός νέου προτύπου σχεδιασμένου για τον ψηφιακό κόσμο το οποίο θα έφερε τον τίτλο *Resource Description and Access-RDA*. Το νέο πρότυπο RDA βασίζεται στα εννοιολογικά μοντέλα FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records, 1998) και FRAD (Functional Requirements for Authority Data, 2009) και δημοσιεύθηκε το 2010. Τέλος, πριν τη δημοσίευση του RDA, το 2009 κυκλοφόρησε και η *Δήλωση των Διεθνών Αρχών Καταλογογράφησης* (Statement of International Cataloguing Principles).

1.2 ICP: Statement of International Cataloguing Principles – Δήλωση των Διεθνών Αρχών Καταλογογράφησης

Η πρώτη δήλωση των διεθνών αρχών καταλογογράφησης, γνωστή ως οι *Αρχές του Παρισιού* (Paris Principles), είχε εγκριθεί από το Διεθνές Συνέδριο των Αρχών Καταλογογράφησης το 1961. Στόχος αυτών των αρχών ήταν να λειτουργήσουν ως βάση για τη διεθνή τυποποίηση στην καταλογογράφηση. Στις αρχές του 21ου αιώνα, η IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) δημιούργησε μία νέα δήλωση αρχών, η οποία δημοσιεύθηκε το 2009 για εφαρμογή στους ηλεκτρονικούς καταλόγους βιβλιοθηκών και όχι μόνο. Η τελευταία εν ισχύ έκδοση των διεθνών αρχών καταλογογράφησης αξιολογήθηκε και επικαιροποιήθηκε το 2014 και το 2015, το 2016 εγκρίθηκε και το 2017 προστέθηκαν κάποιες αναθεωρήσεις. Η έκδοση του 2016 λαμβάνει υπόψη νέες κατηγορίες χρηστών, το περιβάλλον ανοικτής πρόσβασης, τη διαλειτουργικότητα και την προσβασιμότητα των δεδομένων, τα χαρακτηριστικά των εργαλείων ανεύρεσης και τέλος τη σημαντική αλλαγή στη συμπεριφορά των χρηστών. Ακόμη, αξίζει να σημειωθεί ότι η δήλωση αυτή βασίζεται στα εννοιολογικά μοντέλα της οικογένειας των FR (Functional Requirements) της IFLA.

Η δήλωση του 2016 περιλαμβάνει το σκοπό-πεδίο εφαρμογής των αρχών, τις γενικές αρχές καταλογογράφησης, οδηγίες για τις οντότητες, τα χαρακτηριστικά και τις σχέσεις μεταξύ τους, οδηγίες για τη βιβλιογραφική περιγραφή και τα σημεία πρόσβασης, τους στόχους και τις λειτουργίες του καταλόγου, καθώς και τις βάσεις για τις δυνατότητες αναζήτησης.

Οι *Διεθνείς Αρχές Καταλογογράφησης* στοχεύουν στην παροχή μιας συνεπούς προσέγγισης στη περιγραφική και θεματική καταλογογράφηση των βιβλιογραφικών πόρων κάθε είδους και περιλαμβάνουν δεκατρείς γενικές αρχές:

1. Άνεση/ευκολία του χρήστη (Convenience of the user)
2. Κοινή χρήση (Common usage)
3. Αναπαράσταση (Representation)
4. Ακρίβεια (Accuracy)
5. Επάρκεια και Αναγκαιότητα (Sufficiency and necessity)
6. Σημασία (Significance)
7. Οικονομία (Economy)
8. Συνέπεια και Τυποποίηση (Consistency and standardization)
9. Ενσωμάτωση (Integration)
10. Διαλειτουργικότητα (Interoperability)
11. Ανοικτότητα (Openness)
12. Προσβασιμότητα (Accessibility)
13. Λογική (Rationality)

Οι αρχές αυτές καθοδηγούν την κατασκευή και ανάπτυξη των κωδίκων καταλογογράφησης, τις αποφάσεις των καταλογογράφων και τις πολιτικές πρόσβασης και ανταλλαγής δεδομένων. Η πιο σημαντική αρχή είναι αυτή της άνεσης του χρήστη.

1.3 ISBD: International Standard Bibliographic Description – Διεθνές Πρότυπο Βιβλιογραφικής Περιγραφής

Τέλη της δεκαετίας του '60, στην Κοπεγχάγη, στο πλαίσιο της Διεθνούς Συνάντησης Ειδικών Καταλογογράφησης (International Meeting of Cataloguing Experts), προτάθηκε η δημιουργία προτύπων για την τυποποίηση της μορφής και του περιεχομένου της βιβλιογραφικής περιγραφής. Έπειτα από μία σειρά εργασιών, αναπτύχθηκε το *Διεθνές Πρότυπο Βιβλιογραφικής Περιγραφής* (International Standard Bibliographic Description-ISBD).

Το ISBD είναι το πρότυπο που καθορίζει τα στοιχεία δεδομένων (data elements) που πρέπει να καταγράφονται με μία συγκεκριμένη ακολουθία ως η βάση της περιγραφής του πόρου που καταλογογραφείται. Επιπλέον, χρησιμοποιεί την προβλεπόμενη στίξη ως μέσο αναγνώρισης και εμφάνισης στοιχείων δεδομένων, τα οποία καθιστά κατανοητά ανεξάρτητα από τη γλώσσα της περιγραφής. Ο

πρωταρχικός σκοπός του ISBD είναι να παρέχει τις διατάξεις προκειμένου η περιγραφική καταλογογράφηση να επιτελείται με ομοιομορφία σε διεθνές επίπεδο, για να βοηθήσει στη διεθνή ανταλλαγή βιβλιογραφικών εγγραφών μεταξύ των εθνικών βιβλιογραφικών φορέων καταλογογράφησης και κέντρων πληροφόρησης.

Το πρώτο ISBD που κυκλοφόρησε ήταν το *International Standard Bibliographic Description for Monographic Publications-ISBD(M)* για δημοσιεύσεις μονογραφιών⁴ το 1971. Το 1974 δημοσιεύθηκε το αναθεωρημένο κείμενο του *ISBD(M)* ως η πρώτη έκδοση του προτύπου, καθώς επίσης και το *International Standard Bibliographic Description for Serials-ISBD(S)* για περιοδικά δημοσιεύματα⁵. Το 1977 δημοσιεύθηκε μία γενικότερη εκδοχή του ISBD (για όλους τους τύπους υλικού), το *General International Standard Bibliographic Description-ISBD(G)*⁶. Στη συνέχεια δημοσιεύθηκαν ISBDs για συγκεκριμένους τύπους υλικού. Το 1977 δημοσιεύθηκαν το *International Standard Bibliographic Description for Cartographic Materials-ISBD(CM)* για χαρτογραφικό υλικό⁷ και το *International Standard Bibliographic Description for Non-Book Materials-ISBD(NBM)* για μη βιβλιακό υλικό⁸ και το 1980 δημοσιεύθηκαν το *International Standard Bibliographic Description for Older Monographic Publications (Antiquarian)-ISBD(A)* για

⁴ Βλέπε International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2002. *ISBD(M): International Standard Bibliographic Description for Monographic Publications: 2002 revision*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-m_2002.pdf> [Προσπελάστηκε 21 Ιουνίου 2019].

⁵ Βλέπε International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 1988. *ISBD (S): International Standard Bibliographic Description for Serials: revised edition*. [online] Διαθέσιμο από: <<https://www.ifla.org/isbd-rg/superseded-isbd-s>> [Προσπελάστηκε 21 Ιουνίου 2019].

⁶ Βλέπε International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2004. *ISBD (G): General International Standard Bibliographic Description: 2004 revision*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-g_2004.pdf> [Προσπελάστηκε 21 Ιουνίου 2019].

⁷ Βλέπε International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 1987. *ISBD (CM): International Standard Bibliographic Description for Cartographic Materials: revised edition*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-cm_1987.pdf> [Προσπελάστηκε 21 Ιουνίου 2019].

⁸ Βλέπε International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 1987. *ISBD (NBM): International Standard Bibliographic Description for Non-Book Materials: revised edition*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-nbm_1987.pdf> [Προσπελάστηκε 21 Ιουνίου 2019].

παλαιότερες εκδόσεις μονογραφιών⁹ και το *International Standard Bibliographic Description for Printed Music-ISBD(PM)* για έντυπη μουσική.¹⁰ Μέσα στο χρονικό διάστημα 1980-2006 (αλλά και πριν από αυτό) ακολούθησαν αναθεωρήσεις όλων των προτύπων. Το 1990 δημοσιεύθηκε το *International Standard Bibliographic Description for Computer Files-ISBD(CF)*¹¹ και εν συνέχεια μετονομάστηκε σε *International Standard Bibliographic Description for Electronic Resources-ISBD(ER)* για ηλεκτρονικούς πόρους το 1997.¹² Επίσης το 2002 έγινε η αναθεώρηση και μετονομασία του ISBD(S) σε *International Standard Bibliographic Description for Serials and Other Continuing Resources-ISBD(CR)* για περιοδικές εκδόσεις και άλλους συνεχείς πόρους¹³.

Στο συνέδριο της IFLA στο Βερολίνο το 2003, η ομάδα αναθεώρησης του ISBD (ISBD Review Group) αποφάσισε να συγκροτήσει μία ομάδα μελέτης για τις μελλοντικές κατευθύνσεις των ISBDs. Αυτή η ομάδα επιφορτίστηκε με το έργο της προετοιμασίας μιας προκαταρκτικής ενοποιημένης έκδοσης του ISBD (*Preliminary consolidated edition*), η οποία και εκδόθηκε το 2007. Η ενοποιημένη έκδοση προορίζεται να λειτουργήσει ως ένα πρότυπο για την περιγραφή όλων των τύπων

⁹ Βλέπε International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 1991. *ISBD (A): International Standard Bibliographic Description for Older Monographic Publications (Antiquarian): second revised edition*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://archive.ifla.org/VII/s13/pubs/isbda.htm>> [Προσπελάστηκε 21 Ιουνίου 2019].

¹⁰ Βλέπε International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 1991. *ISBD (PM): International Standard Bibliographic Description for Printed Music: second revised edition*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-pm_1991.pdf> [Προσπελάστηκε 21 Ιουνίου 2019].

¹¹ Βλέπε International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 1990. *ISBD (CF): International Standard Bibliographic Description for Computer Files*. [online] Διαθέσιμο από: <<https://www.ifla.org/isbd-rg/superseded-isbd-s>> [Προσπελάστηκε 21 Ιουνίου 2019].

¹² Βλέπε International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 1997. *ISBD (ER): International Standard Bibliographic Description for Electronic Resources: revised from the ISBD (CF)*. [pdf] Διαθέσιμο από: <<https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbder.pdf>> [Προσπελάστηκε 21 Ιουνίου 2019].

¹³ Βλέπε International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2002. *ISBD (CR): International Standard Bibliographic Description for Serials and Other Continuing Resources: revised from the ISBD (S): 2002 revision*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-cr_2002.pdf> [Προσπελάστηκε 21 Ιουνίου 2019].

υλικού και να διευκολύνει την περιγραφή πόρων που μοιράζονται χαρακτηριστικά περισσότερων του ενός μορφών (formats). Το 2009 εγκρίθηκε και προστέθηκε στις οκτώ περιοχές περιγραφής του ISBD μία νέα περιοχή 0 με την ονομασία *Content Form and Media Type Area*, με αποτέλεσμα την αφαίρεση του γενικού προσδιορισμού υλικού (General Material Designation-GMD) από την περιοχή 1. Αυτή η προσθήκη μαζί με άλλες σημαντικές αλλαγές περιλαμβάνονται στη νέα ενοποιημένη έκδοση του ISBD που δημοσιεύθηκε το 2011.

Οι περιοχές περιγραφής (description areas) του ISBD για την περιγραφική καταλογογράφηση ενός τεκμηρίου είναι εννιά και διαμορφώνονται ως εξής:

0. Μορφής περιεχομένου και τύπου μέσου (Content form and media type area)
1. Τίτλου και μνείας ευθύνης (Title and statement of responsibility area)
2. Έκδοσης (Edition area)
3. Ειδικών λεπτομερειών σχετικά με το υλικό ή τον τύπο του πόρου (Material or type of resource specific area)
4. Δημοσίευσης, παραγωγής, διάθεσης κλπ. (Publication, production, distribution, etc., area)
5. Φυσικής περιγραφής (Material description area)
6. Σειράς (Series and multipart monographic resource area)
7. Σημειώσεων (Note area)
8. Πρότυπου αριθμού και όρων διάθεσης (Resource identifier and terms of availability area)

1.4 AACR2: Anglo-American Cataloging Rules, Second edition - Αγγλο-Αμερικανικοί Κανόνες Καταλογογράφησης, Δεύτερη έκδοση

Οι *Anglo-American Cataloguing Rules-AACR* δημοσιεύθηκαν για πρώτη φορά το 1967 σε δύο εκδοχές κειμένων, την βορειοαμερικανική και τη βρετανική. Οι κανόνες ήταν οργανωμένοι σε τρία μέρη:

- **Μέρος I, Αναγραφή και Επικεφαλίδα:** Βασίστηκε στις Αρχές του Παρισιού, τους κανόνες του 1949 της ALA, και το προσχέδιο του 1960 του Lubetzky.
- **Μέρος II, Περιγραφή:** Αποτελούνταν από αναθεωρημένους κανόνες από τους κανόνες της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου του 1949.
- **Μέρος III, Μη έντυπο υλικό:** Περιελάμβανε κανόνες για την αναγραφή και περιγραφή μη βιβλιακού υλικού, αποτελούνταν από αναθεωρημένους κανόνες

από τους κανόνες του 1949 της LC, καθώς και συμπληρωματικούς κανόνες της LC.

Στην αναθεώρηση των AACR συνέβαλαν τέσσερις σημαντικοί παράγοντες. Πρώτος ήταν αυτός της ανάπτυξης του προτύπου ISBD, με το οποίο έπρεπε να συμβαδίζουν οι AACR για την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας και ανταλλαγής βιβλιογραφικών δεδομένων μεταξύ διαφορετικών χωρών. Ένας άλλος παράγοντας ήταν η ανάγκη αναμόρφωσης των κανόνων περιγραφής για το μη βιβλιακό υλικό δεδομένης της ανεπάρκειας των εν ισχύ τότε κανόνων και της αύξησης του στο χώρο των βιβλιοθηκών. Ακόμη, ο συμβιβασμός ως προς τις διαφορές μεταξύ αμερικανικού και βρετανικού κειμένου των κανόνων, καθιστώντας πιθανή τη δημιουργία ενός ενιαίου κώδικα καταλογογράφησης και τέλος η αναγκαιότητα εναρμόνισης των κανόνων με τις δυνατότητες των ηλεκτρονικών υπολογιστών, που εντάσσονταν πλέον στη πραγματικότητα των βιβλιοθηκών (για την αυτοματοποίηση των λειτουργιών τους) συνέβαλαν επίσης καθοριστικά στην αναθεώρηση των AACR.

Το 1974 έγινε η ίδρυση της Κοινής Επιτροπής Καθοδήγησης για την Αναθεώρηση των AACR (Joint Steering Committee for the Revision of AACR-JSC)¹⁴. Μέλη της JSC ήταν οι φορείς: American Library Association, British Library, Canadian Library Association, Library Association και Library of Congress. Η JSC ήταν επιφορτισμένη με το έργο της ενοποίησης των δύο εκδοχών της πρώτης έκδοσης των AACR σε μία. Έτσι το 1978 έγινε η δημοσίευση των *Anglo-American Cataloguing Rules, Second Edition-AACR2*, ένα πρότυπο περιεχομένου και προβολής (content and display standard). Οι AACR2 σχεδιάστηκαν για χρήση στην κατασκευή και οργάνωση των καταλόγων όλων των βιβλιοθηκών ανεξαρτήτως μεγέθους και χωρίζονταν ως εξής:

- **Μέρος I, Περιγραφή:** Οι κανόνες βασίστηκαν στο ISBD(G) πλαίσιο. Το πρώτο (1) κεφάλαιο περιλαμβάνει γενικούς κανόνες περιγραφής που έχουν εφαρμογή σε όλα τα είδη υλικού και τα υπόλοιπα κεφάλαια (2-12) συγκεκριμένους κανόνες για μεμονωμένα μορφότυπα (formats). Το κεφάλαιο

¹⁴ Βλέπε Ασλανίδη, Μ., 2017. *Περιγραφικά δεδομένα στον 21^ο αιώνα*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Βλέπε επίσης Joint Steering Committee for Development of RDA (JSC), 2009. *A brief history of AACR*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://www.rda-jsc.org/archivedsite/history.html>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].

13 περιλαμβάνει οδηγίες για την περιγραφή αντικειμένων που αποτελούν μέρος ενός ευρύτερου τεκμηρίου. Τέλος, στο πρώτο κεφάλαιο ορίζονται και τα επίπεδα λεπτομέρειας στην περιγραφή (Levels of detail in the description).

- **Μέρος II, Σημεία Πρόσβασης:** Αποτελείται από τα κεφάλαια 21-26 και περιλαμβάνει κανόνες για την επιλογή των σημείων πρόσβασης και τη μορφή των καθιερωμένων επικεφαλίδων καθώς και οδηγίες για τη δημιουργία ομοιόμορφων τίτλων και αναφορών (References) μεταξύ των διαφορετικών μορφών των επικεφαλίδων. Οι κανόνες εναρμονίστηκαν με τις Αρχές του Παρισιού.
- **Παραρτήματα Α-Ε:** Περιλαμβάνουν κανόνες σχετικά με την κεφαλαιοποίηση των στοιχείων της αναγραφής, τις συντομογραφίες, τα αριθμητικά, ένα γλωσσάρι και ένα ευρετήριο.

Διαμόρφωση κεφαλαίων:

Chapter 1 – General Rules for Description - *Γενικοί Κανόνες Περιγραφής*

Chapter 2 – Books, Pamphlets, and Printed Sheets - *Βιβλία, Φυλλάδια, και Έντυπο υλικό*

Chapter 3 – Cartographic Materials - *Χάρτες*

Chapter 4 – Manuscripts (Including Manuscript Collections) – *Χειρόγραφα (Συμπεριλαμβανομένων των συλλογών χειρογράφων)*

Chapter 5 – Music - *Μουσική*

Chapter 6 – Sound Recordings - *Ηχογραφήσεις*

Chapter 7 – Motion Pictures and Videorecordings – *Κινηματογραφικές Ταινίες και Βιντεοεγγραφές*

Chapter 8 – Graphic Materials – *Γραφικές Αναπαραστάσεις*

Chapter 9 – Electronic Resources – *Ηλεκτρονικοί Πόροι*

Chapter 10 – Three Dimensional Artefacts and Realia – *Τρισδιάστατα Τεχνουργήματα και Ρεάλια*

Chapter 11 – Microforms - *Μικροφόρμες*

Chapter 12 – Continuing Resources – *Συνεχείς Πόροι/Περιοδικές Εκδόσεις*

Chapter 13 – Analysis - *Ανάλυση*

Chapter 21 – Choice of Access Points – *Επιλογή Σημείων Πρόσβασης*

Chapter 22 – Headings for Persons – *Επικεφαλίδες Προσώπων*

Chapter 23 – Geographic Names – *Γεωγραφικά Ονόματα*

Chapter 24 – Headings for Corporate Bodies – *Επικεφαλίδες για Συλλογικά Όργανα*

Chapter 25 – Uniform Titles – *Ομοιόμορφοι Τίτλοι*

Chapter 26 – References - *Παραπομπές*

Appendices/ Παραρτήματα

Appendix A – Capitalization - *Κεφαλαιοποίηση*

Appendix B – Abbreviations - *Συντομογραφίες*

Appendix C – Numerals - *Αριθμητικά*

Appendix D – Glossary - *Γλωσσάρι*

Appendix E – Index - *Ευρετήριο*

Στην Ελλάδα οι φορείς καταλογογράφησης υλοποιούν την ερμηνεία των AACR2 από τη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου *LCRI-Library of Congress Rule Interpretations*.

Από το 1982 μέχρι το 2002 οι AACR2 υποβλήθηκαν σε πολλές αναθεωρήσεις (ιδιαίτερα σημαντικές αυτές του: 1988, 1998 και 2002) και διορθώσεις. Στη συνέχεια η Joint Steering Committee for the Revision of AACR ανέλαβε την προετοιμασία μίας νέας έκδοσης των AACR και το 2004 με επιμελητή τον Tom Delsey δημιουργήθηκε το προσχέδιο του πρώτου μέρους (για την περιγραφή) των *AACR3:Resource Description and Access*¹⁵. Έπειτα από αξιολόγηση και κριτική του προσχεδίου αυτού, στη συνάντηση της JSC στο Σικάγο το 2005, αποφασίστηκε η ανάπτυξη ενός νέου προτύπου, σχεδιασμένο για τον ψηφιακό κόσμο το οποίο θα φέρει τον τίτλο *Resource Description and Access-RDA*. Το νέο πρότυπο *Περιγραφής Περιεχομένου και Πρόσβασης*, το οποίο διαδέχθηκε τους AACR2 δημοσιεύθηκε το 2010 και θα εξεταστεί διεξοδικά στη συνέχεια.

¹⁵ Βλέπε Joint Steering Committee for Development of RDA (JSC), 2009. *Historic documents: draft of AACR3 part I - background*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://www.rda-jsc.org/archivedsite/aacr3draftpt1.html>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019]. Βλέπε επίσης Weiss, P. J. and Larkin, M. R. T., 2006. AACR3 is coming—what is it? *The Serials Librarian*, [e-journal] 50 (3-4), pp. 285-294. Διαθέσιμο από: <https://doi.org/10.1300/J123v50n03_13> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].

1.5 IFLA's Bibliographic Conceptual Models - Βιβλιογραφικά Εννοιολογικά Μοντέλα της IFLA

1.5.1 FRBR: Functional Requirements for Bibliographic Records – Λειτουργικές Απαιτήσεις για Βιβλιογραφικές Εγγραφές

Το πρώτο εννοιολογικό μοντέλο για βιβλιογραφικά δεδομένα που αναπτύχθηκε από την IFLA ήταν το FRBR, το οποίο δημοσιεύθηκε το 1998¹⁶. Η τελευταία αναθεώρηση του μοντέλου έγινε το 2009. Στο FRBR βασίζεται το πρότυπο Περιγραφής Πόρου και Πρόσβασης, RDA το οποίο αποτελεί και υλοποίηση του. Το FRBR θέτει το πλαίσιο απαιτήσεων για εύρεση και πρόσκτηση του υλικού που ικανοποιεί τα ερωτήματα χρηστών και οι κανόνες RDA παρέχουν τις κατευθυντήριες οδηγίες για την περιγραφή των πόρων. Το θεωρητικό μοντέλο FRBR έχει δύο στόχους. Ο πρώτος στόχος είναι η παροχή ενός σαφώς ορισμένου και δομημένου πλαισίου για τη συσχέτιση των δεδομένων που καταγράφονται στις βιβλιογραφικές εγγραφές με τις ανάγκες των χρηστών που χρησιμοποιούν αυτές τις εγγραφές και ο δεύτερος είναι να προτείνει ένα βασικό επίπεδο λειτουργικότητας των εγγραφών που δημιουργούνται από τους εθνικούς φορείς βιβλιογραφίας. Ακόμη, στο μοντέλο διατυπώνονται οι εργασίες/λειτουργίες χρηστών (user tasks) που επιτελούνται κατά την αναζήτηση και χρήση εθνικών βιβλιογραφιών και καταλόγων βιβλιοθηκών. Οι λειτουργίες αυτές είναι: εύρεση (find), ταύτιση (identify), επιλογή (select) και απόκτηση (obtain) και αποτελούν τις βασικές αρχές που διέπουν τη δομή του εννοιολογικού μοντέλου FRBR καθώς και τους σκοπούς που εξυπηρετεί μία βιβλιογραφική εγγραφή.

Στο FRBR η δόμηση των δεδομένων γίνεται σε οντότητες, όπου κάθε μία έχει τις δικές της ιδιότητες και ορίζονται και οι μεταξύ τους σχέσεις. Ο διαχωρισμός των οντοτήτων πραγματοποιείται σε τρεις ομάδες. Η πρώτη ομάδα περιλαμβάνει τις οντότητες: Έργο (Work), Έκφραση (Expression), Εκδήλωση (Manifestation), Αντίτυπο (Item). Οι οντότητες αυτές αφορούν το πνευματικό και καλλιτεχνικό περιεχόμενο και τη μορφή που αυτό εκφράζεται και υλοποιείται σε κάποιο φυσικό μέσο. Η δεύτερη ομάδα οντοτήτων περιλαμβάνει τις οντότητες: Πρόσωπο (Person), Οικογένεια (Family), Συλλογικό Όργανο (Corporate Body), που αντανakλούν αυτούς

¹⁶ Βλέπε πρωτογενή πηγή International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2009. *Functional Requirements for Bibliographic Records: final report*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/frbr/frbr_2008.pdf> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].

που είναι υπεύθυνοι για το περιεχόμενο, την παραγωγή και διάθεση ενός τεκμηρίου που περιγράφηκε με τις οντότητες της πρώτης ομάδας. Τέλος, η τρίτη ομάδα περιλαμβάνει τις οντότητες: Έννοια (Concept), Αντικείμενο (Object), Γεγονός (Event), Τόπος (Place), που λειτουργούν ως θέματα για την οντότητα της πρώτης ομάδας, Έργο.

1.5.2 FRAD: Functional Requirements for Authority Data – Λειτουργικές Απαιτήσεις για Δεδομένα Καθιερωμένου Τύπου

Το δεύτερο κατά σειρά εννοιολογικό μοντέλο που αναπτύχθηκε από την IFLA ήταν το *FRAD*, το οποίο δημοσιεύθηκε το 2009.¹⁷ Το μοντέλο αυτό είναι μία επέκταση του *FRBR* για την απόδοση των καθιερωμένων δεδομένων (authority data) και μαζί αποτελούν τη βάση της δομής του προτύπου *Περιγραφής Πόρου και Πρόσβασης, RDA*. Πρωταρχικός σκοπός αυτού του εννοιολογικού μοντέλου είναι να παρέχει το πλαίσιο για την ανάλυση των λειτουργικών απαιτήσεων για το είδος των καθιερωμένων δεδομένων που απαιτείται για την υποστήριξη του ελέγχου καθιερωμένων όρων καθώς και για τη διεθνή ανταλλαγή καθιερωμένων δεδομένων. Πιο συγκεκριμένα το *FRAD* έχει σχεδιαστεί για να παρέχει ένα σαφώς καθορισμένο, δομημένο πλαίσιο αναφοράς για τη συσχέτιση των δεδομένων που καταγράφονται από τους δημιουργούς καθιερωμένων εγγραφών στις ανάγκες των χρηστών αυτών των δεδομένων. Επίσης, σχεδιάστηκε για να βοηθήσει στην εκτίμηση της δυνατότητας για διεθνή ανταλλαγή και χρήση καθιερωμένων δεδομένων τόσο στον χώρο των βιβλιοθηκών όσο και πέραν αυτών.

Στο *FRAD* ορίζονται οντότητες καθιερωμένου τύπου και είναι οι εξής: Όνομα (Name), Αναγνωριστικό (Identifier), Ελεγχόμενο σημείο πρόσβασης (Controlled access point), Κανόνες (Rules) και Φορέας (Agency). Οι οντότητες αυτές στοχεύουν στην υποστήριξη του ελέγχου καθιερωμένων όρων. Εκτός από τις ιδιότητες των οντοτήτων αυτών, στο μοντέλο περιλαμβάνονται και επιπρόσθετες ιδιότητες για τις βιβλιογραφικές οντότητες (τις οντότητες δηλαδή των τριών ομάδων οντοτήτων που ορίζονται στο *FRBR*), ιδιότητες απαραίτητες για τη διαμόρφωση μίας μοναδικής καθιερωμένης εγγραφής. Επίσης, στο μοντέλο εισάγεται και μία νέα οντότητα η

¹⁷Βλέπε πρωτογενή πηγή International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2013. *Functional Requirements for Authority Data: a conceptual model*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/frad/frad_2013.pdf> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].

“Οικογένεια” (Family), η οποία εντάσσεται στη δεύτερη ομάδα των βιβλιογραφικών οντοτήτων (bibliographic entities). Τέλος, στο FRAD ορίζονται οι σχέσεις των οντοτήτων, που διακρίνονται σε τέσσερις κατηγορίες καθώς και οι εργασίες/λειτουργίες χρηστών (user tasks) που υποστηρίζει, οι οποίες είναι: η εύρεση (find), η ταύτιση (identify), η κατανόηση (contextualize) και η αποσαφήνιση (justify).

1.5.3 FRSAD: Functional Requirements for Subject Authority Data – Λειτουργικές Απαιτήσεις για Θέματα ως Δεδομένα Καθιερωμένου Τύπου

Το τρίτο και τελευταίο εννοιολογικό μοντέλο της οικογένειας FRBR που αναπτύχθηκε από την IFLA ήταν το FRSAD, το οποίο δημοσιεύθηκε το 2011¹⁸. Το μοντέλο αυτό αποτελεί άλλη μία επέκταση του FRBR και εστιάζει στα δεδομένα καθιερωμένου τύπου ως θέματα (subject authority data). Στο FRSAD ορίζονται δύο νέες οντότητες: thema και nomen, οι ιδιότητες των οντοτήτων αυτών καθώς και οι μεταξύ τους σχέσεις. Το thema είναι μία υπερκλάση των βιβλιογραφικών οντοτήτων του FRBR και το nomen περιλαμβάνει τις οντότητες του FRAD: name, identifier, και controlled access point. Οι λειτουργικές απαιτήσεις για δεδομένα καθιερωμένου τύπου ως θέματα καθορίζονται σε σχέση με τις εργασίες/λειτουργίες χρηστών (user tasks) οι οποίες είναι: η εύρεση (find), η ταύτιση (identify), η επιλογή (select), που περιλαμβάνονται και στο FRBR αλλά αφορούν εργασίες σε σχέση με το θέμα, και τέλος η εξερεύνηση (explore).

1.5.4 IFLA LRM: Library Reference Model¹⁹

Το LRM είναι ένα υψηλού επιπέδου εννοιολογικό μοντέλο αναφοράς (high-level conceptual reference model) που αναπτύχθηκε μέσα σε ένα μοντέλο οντότητας-σχέσης (entity-relationship modelling framework). Πρόκειται για την ενοποίηση των ξεχωριστά αναπτυγμένων εννοιολογικών μοντέλων της IFLA: FRBR, FRAD,

¹⁸International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2010. *Functional Requirements for Subject Authority Data (FRSAD): a conceptual model*. [pdf] Διαθέσιμο από: <<https://www.ifla.org/files/assets/classification-and-indexing/functional-requirements-for-subject-authority-data/frsad-final-report.pdf>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].

¹⁹ Βλέπε πρωτογενή πηγή International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2017. *IFLA Library Reference Model: a conceptual model for bibliographic information*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/frbr-lrm/ifla-lrm-august-2017_rev201712.pdf> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].

FRSAD. Το μοντέλο αυτό έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Προτύπων της IFLA (IFLA Committee on Standards) και δημοσιεύθηκε από την IFLA τον Αύγουστο του 2017.

Το LRM αναπτύχθηκε για την επίλυση των ανακολουθιών μεταξύ των τριών μοντέλων. Κάθε εργασία/λειτουργία του χρήστη, οντότητα, ιδιότητα και σχέση από τα τρία αρχικά μοντέλα υποβλήθηκε σε εξέταση. Οι ορισμοί έπρεπε να αναθεωρηθούν, αλλά απαιτούνταν και κάποια αναδιαμόρφωση προκειμένου να αναπτυχθεί μια ουσιαστική ενοποίηση. Το αποτέλεσμα ήταν ένα ενιαίο μοντέλο που καλύπτει όλες τις πτυχές των βιβλιογραφικών δεδομένων. Επιπλέον το LRM σχεδιάστηκε για να χρησιμοποιείται σε περιβάλλοντα συνδεδεμένων δεδομένων (linked data environments) καθώς και για να υποστηρίζει και να προωθεί τη χρήση των βιβλιογραφικών δεδομένων στα περιβάλλοντα αυτά.

Το LRM εστιάζει σε πέντε γενικές εργασίες/λειτουργίες των χρηστών: find (εύρεση), identify (ταύτιση), select (επιλογή), obtain (απόκτηση), explore (εξερεύνηση), και σε αυτό ορίζονται έντεκα οντότητες, οι οποίες οργανώνονται ιεραρχικά σε τρία επίπεδα. Το πρώτο επίπεδο περιλαμβάνει την οντότητα **Res** (super-class/super-entity όλων των άλλων LRM οντοτήτων), το δεύτερο επίπεδο τις οντότητες **Work**, **Expression**, **Manifestation**, **Item**, **Agent**, **Nomen**, **Place** και **Time-span**, και το τρίτο επίπεδο τις οντότητες **Person**²⁰ και **Collective Agent**²¹, οι οποίες αποτελούν υπο-κλάσεις της οντότητας Agent. Τέλος, το πρότυπο RDA εναρμονίζεται με το LRM, το οποίο υποστηρίζει το έργο του 3R Project (RDA Toolkit Restructure and Redesign).

²⁰ Superclass του Person και του Collective Agent είναι η οντότητα Agent.

²¹ Εμπεριέχει τις οντότητες Family και Corporate Body.

Κεφάλαιο 2. Διαλειτουργικότητα και σχέσεις του RDA με άλλα πρότυπα

2.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται αναφορά στη σχέση του RDA με τα εννοιολογικά μοντέλα της IFLA: FRBR, FRAD, FRSAD και LRM, καθώς και στις σχέσεις του με άλλα πρότυπα και σχήματα (schemas) με τα οποία διαλειτουργεί.

2.2 Εναρμόνιση του RDA με τα εννοιολογικά μοντέλα FRBR, FRAD και FRSAD

Ο σχεδιασμός του RDA έχει θεμελιωθεί πάνω στην εναρμόνισή του με τα εννοιολογικά μοντέλα της οικογένειας FR (**FRBR**, **FRAD**, **FRSAD**) για τα βιβλιογραφικά και καθιερωμένα δεδομένα και αποτελεί υλοποίησή τους. Η οργάνωση του προτύπου RDA προέρχεται από τις οντότητες, τις ιδιότητες, τις σχέσεις και τις εργασίες χρηστών, όπως αυτές παρουσιάζονται στα FRBR, FRAD και FRSAD, και χρησιμοποιεί την ίδια ορολογία με αυτά.

Τα στοιχεία δεδομένων (data elements) που αναφέρονται στην περιγραφή του πόρου στο RDA αντανakλούν τις ιδιότητες και τις σχέσεις που σχετίζονται με τις οντότητες έργο, έκφραση, εκδήλωση/υλοποίηση και αντίτυπο, όπως αυτές ορίζονται στο μοντέλο **FRBR**. Στις επόμενες εκδόσεις το πλαίσιο του RDA μπορεί να επεκταθεί για την κάλυψη επιπρόσθετων ιδιοτήτων και σχέσεων, οι οποίες σχετίζονται με τις οντότητες της πρώτης ομάδας οντοτήτων (WEMI) του FRBR και την υποστήριξη της ανάκτησης πόρων, αλλά δεν ορίζονται προς το παρόν στο FRBR.

Τα στοιχεία δεδομένων του RDA για την περιγραφή των οντοτήτων που σχετίζονται με τον πόρο αντανakλούν τις ιδιότητες και τις σχέσεις που συνδέονται με τις οντότητες φυσικό πρόσωπο, οικογένεια, συλλογικό όργανο και τόπος, όπως αυτές ορίζονται στο μοντέλο **FRAD**. Το RDA περιλαμβάνει και επιπρόσθετες ιδιότητες της οντότητας έργο, οι οποίες ορίζονται στο FRAD και δεν αποτελούν μέρος του FRBR. Ακόμη, οι ιδιότητες που σχετίζονται με τις οντότητες καθιερωμένου τύπου όνομα, αναγνωριστικό, ελεγχόμενο σημείο πρόσβασης και κανόνες, όπως ορίζονται στο FRAD, καλύπτονται επιλεκτικά. Σε μελλοντικές εκδόσεις το πλαίσιο του RDA μπορεί να επεκταθεί για την κάλυψη επιπρόσθετων ιδιοτήτων και σχέσεων, που σχετίζονται με τις οντότητες πρόσωπο, οικογένεια, συλλογικό όργανο, τοποθεσία,

έργο, έκφραση, όνομα, αναγνωριστικό, ελεγχόμενο σημείο πρόσβασης και κανόνες, οι οποίες υποστηρίζουν την ανάκτηση πόρου, αλλά δεν ορίζονται ακόμη στο FRAD.

Τέλος, τα εννοιολογικά μοντέλα FR παρέχουν στο RDA το θεμελιώδες υπόβαθρο και πλαίσιο, το οποίο διασφαλίζει: περιεκτική κάλυψη όλων των τύπων περιεχομένου και μέσων μετάδοσης, ευελιξία και εκτατικότητα για την ενσωμάτωση των νέων χαρακτηριστικών των πόρων, προσαρμοστικότητα και διαλειτουργικότητα των δεδομένων, και κάλυψη όλων των τύπων θεμάτων.

2.3 Εναρμόνιση του RDA με το εννοιολογικό μοντέλο LRM

Το RDA Toolkit Restructure and Redesign (3R) Project πέρα από τον επανασχεδιασμό του RDA Toolkit (σε επίπεδο δομής και περιεχομένου) έχει ως στόχο τη συμβατότητα μεταξύ των οντοτήτων και των στοιχείων του RDA και του LRM. Στο πλαίσιο της εναρμόνισης του RDA με το εννοιολογικό μοντέλο LRM, εισάγονται στο νέο RDA Toolkit²² το οποίο είναι ακόμη υπό διαμόρφωση, νέες οντότητες και ιδιότητες (από το LRM), συνιστώντας έτσι το RDA υλοποίηση του LRM. Από το LRM αντλούνται οι οντότητες: *Nomen*²³, *Place*²⁴, *Time-span*, *Agent*, *Collective Agent*, ενώ παράλληλα στο RDA διατηρούνται οι οντότητες: *Work*, *Expression*, *Manifestation*, *Item*, *Person*, *Family*, *Corporate Body*. Η οντότητα **Res** δεν υλοποιείται στο RDA και ως υπερ-οντότητα (Super-entity) ορίζεται η **RDA entity**. Μία άλλη σημαντική αλλαγή στο RDA αποτελεί η μεταβολή κάποιων στοιχείων από ιδιότητες (attribute elements) σε σχέσεις (relationship elements), οι οποίες προκύπτουν από τις νέες οντότητες του LRM: *Nomen*, *Place* και *Timespan*. Ακόμη, στο LRM γίνεται σαφής διαχωρισμός μεταξύ πραγματικών (real) και πλασματικών (fictional) οντοτήτων με αποτέλεσμα τα πλασματικά φυσικά πρόσωπα, οι περιοχές και τα χρονικά διαστήματα να μην θεωρούνται στιγμιότυπα των οντοτήτων *Person*, *Place* και *Time-span*. Στο πλαίσιο όμως της αναπαράστασης του LRM στο RDA θεωρούνται στιγμιότυπα της οντότητας *RDA entity*. Συνεπώς μετά την ενοποίηση των εννοιολογικών μοντέλων FR (FRBR, FRAD, FRSAD), το LRM αποτελεί τη νέα βάση του RDA.

²² Βλέπε <https://beta.rdatoolkit.org/RDA.Web/>

²³ Την οντότητα αυτή τη συναντούμε και στο FRSAD.

²⁴ Την οντότητα αυτή τη συναντούμε και στο FRBR.

2.4 Εναρμόνιση του RDA με το πρότυπο ISBD

Το σύνολο των στοιχείων του RDA είναι συμβατό με το Διεθνές Πρότυπο Βιβλιογραφικής Περιγραφής, ISBD και στο RDA Toolkit στο παράρτημα D, καταγράφονται οι αντιστοιχίες μεταξύ των στοιχείων των δύο προτύπων (D.1.1 Alignment of ISBD and RDA Element Sets). Η εναρμόνιση μεταξύ των δύο προτύπων, του ISBD και του RDA, έχει ως στόχο την εναρμόνιση των δεδομένων που παράγονται σύμφωνα με το ISBD ή τους κανόνες περιεχομένου για τα μεταδεδομένα σε RDA. Η εναρμόνιση μπορεί να επιτευχθεί εφόσον τα δεδομένα καταστούν διαλειτουργικά. Σύμφωνα με την JSC (2011), ως διαλειτουργικότητα ορίστηκε «η ιδιότητα βάσει της οποίας οι εγγραφές που θεωρούνται έγκυρες σε ένα πρότυπο μπορούν να αντιστοιχιστούν σε οποιοδήποτε από τα υπόλοιπα πρότυπα». Αυτό σημαίνει ότι τα δεδομένα που προέρχονται από αυτά τα δύο πρότυπα υποστηρίζουν τις λειτουργικές απαιτήσεις και των δύο προτύπων.

2.5 Εναρμόνιση του RDA με το πλαίσιο RDA/ONIX

Το πρότυπο RDA είναι συμβατό από το 2006 με το πλαίσιο RDA/ONIX Framework for Resource Categorization, το οποίο αποτελεί τη βάση για το λεξιλόγιο των σχημάτων κωδικοποίησης του RDA σχετικά με τον τύπο φορέα αποθήκευσης και τον τύπο μέσου μετάδοσης για την οντότητα εκδήλωση/υλοποίηση, καθώς και τον τύπο περιεχομένου για την οντότητα έκφραση. Το Μητρώο του RDA (RDA Registry) περιλαμβάνει επιπλέον λεξιλόγια με τιμές για τη βελτίωση του RDA αναφορικά με τις έννοιες του RDA/ONIX Framework και πίνακες αντιστοίχισης όρων του RDA με τιμές του πρώτου. Το RDA/ONIX Framework προωθεί την αντιστοιχία μεταξύ των κατηγοριών του φορέα αποθήκευσης και του περιεχομένου, όπως χρησιμοποιούνται από διαφορετικές κοινότητες, και έχει ως στόχο την αποτελεσματικότερη διαλειτουργικότητα μεταξύ των δεδομένων που αναπτύσσονται στα πρότυπα RDA και ISBD.

2.6 Εναρμόνιση του RDA με το πρότυπο MARC 21

Το σύνολο των στοιχείων του RDA είναι συμβατό με το MARC 21 και στο RDA Toolkit στα παραρτήματα D και E, καταγράφονται οι αντιστοιχίες του συνόλου των στοιχείων του RDA με το MARC 21 (D.2.1 Mapping of MARC 21 Bibliographic to RDA, E.2.1 Mapping of MARC 21 Authorities to RDA). Στον πίνακα αντιστοιχίσεων δεν περιλαμβάνονται η ετικέτα εγγραφής, τα πεδία ελέγχου και τα υποπεδία ελέγχου

του MARC 21. Αξίζει να σημειωθεί ότι ένα στοιχείο του MARC 21 μπορεί να ισοδυναμεί με περισσότερα του ενός στοιχεία του RDA. Το MARC 21 Format for Bibliographic Data, στο πλαίσιο της εναρμόνισής του με το RDA έχει δημιουργήσει νέα πεδία (336, 337, 338) για την καταγραφή πληροφοριών αναφορικά με τον τύπο περιεχομένου, το μέσο μετάδοσης και το φορέα αποθήκευσης. Ακόμη, στο MARC 21 Format for Authority Data προβλέπονται νέα πεδία για την καταγραφή των ιδιοτήτων των ονομάτων καθώς και των ιδιοτήτων έργου και έκφρασης. Τέλος, το MARC 21 για τα βιβλιογραφικά δεδομένα στο πλαίσιο της εναρμόνισής του με το πρότυπο RDA, προχώρησε σε κάποιες προσθήκες και τροποποιήσεις σε επίπεδο πεδίων, υποπεδίων, κωδικών και τιμών στην ετικέτα εγγραφής.

2.7 Εναρμόνιση του UNIMARC με το RDA

Το UNIMARC είναι μία διάταξη μεταφοράς (carrier format) με στόχο τη διεθνή ανταλλαγή βιβλιογραφικών μεταδεδομένων μεταξύ πληροφοριακών συστημάτων διαφόρων εθνικών φορέων καταλογογράφησης, σε μηχαναγνώσιμη μορφή. Ένα σημαντικό στοιχείο του προτύπου αυτού είναι η εναρμόνισή του με το ISBD. Τα στοιχεία του ISBD έχουν αντιστοιχιστεί με τις οντότητες και τις σχέσεις του FRBR και το RDA έχει εναρμονιστεί με τα εννοιολογικά μοντέλα FRBR και FRAD. Το RDA λόγω της ανεξαρτησίας του από οποιαδήποτε δομή ή φορέα/μορφή αποθήκευσης ή/και προβολή μεταδεδομένων, αλλά και λόγω του σχεδιασμού του, μεγιστοποιεί την ενσωμάτωση των δεδομένων που έχουν ήδη δημιουργηθεί σε AACR2 και άλλα σχετιζόμενα πρότυπα, προκειμένου να είναι δυνατή η αντιστοίχιση στοιχείων μεταξύ του RDA με το ISBD και του RDA με το MARC 21. Η εναρμόνιση του UNIMARC με το ISBD καθώς και η συμμόρφωση του ISBD με το RDA οδηγεί στη σύνδεση του UNIMARC με το RDA, μέσω του προτύπου ISBD. Το UNIMARC²⁵ παρουσιάζει άμεση εναρμόνιση με το RDA μέσω του FRBR και έμμεση μέσω του MARC 21. Η LC έχει συντάξει έναν πίνακα με αντιστοιχίες (σε επίπεδο δομής) μεταξύ των προτύπων UNIMARC και MARC 21, ο οποίος αποδεικνύει ότι τα δύο πρότυπα είναι συμβατά τόσο σε επίπεδο δομής όσο και σε

²⁵ Το UNIMARC για τα βιβλιογραφικά δεδομένα (UNIMARC Bibliographic, 3rd ed., 2008) και το UNIMARC για τα καθιερωμένα δεδομένα (UNIMARC Authorities, 3rd ed., 2009) υποβλήθηκαν σε κάποιες αναθεωρήσεις, όπως αυτές εγκρίθηκαν για τις περιόδους 2009-2012 και 2013-2016, σε μία προσπάθεια εναρμόνισης των προτύπων με τις αρχές των εννοιολογικών μοντέλων FRBR και FRAD.

σημασιολογικό επίπεδο. Έτσι λοιπόν, μέσω του MARC 21 επιτυγχάνεται η έμμεση σύνδεση του UNIMARC με το RDA.

2.8 Εναρμόνιση του Dublin Core με το RDA

Από την αρχή της ανάπτυξης του RDA είχε διαπιστωθεί η έλλειψη συμβατότητάς του με μηχαναγνώσιμα δεδομένα, τα οποία είναι απαραίτητα για τον εντοπισμό και την πρόσβαση σε πόρους βιβλιοθηκών. Έτσι από τις αρχές του 2007 ξεκίνησε η συνεργασία μεταξύ της ομάδας εργασίας για το RDA (Joint Steering Committee for the Development of RDA) και των μελών του Dublin Core Metadata Initiative, DCMI, για τη διερεύνηση συνδέσμων μεταξύ του RDA, των προτύπων μεταδεδομένων του DCMI και του Σημασιολογικού Ιστού (Semantic Web). Η Συνάντηση για τα Μοντέλα Δεδομένων RDA (RDA Data Models Meeting) οδήγησε στη διαμόρφωση της Ομάδας Εργασίας DCMI/RDA Task Group, την οποία και διαδέχθηκε αργότερα η Bibliographic Metadata Task Group. Το σύνολο των στοιχείων του RDA είναι συμβατό με το Dublin Core. Το πρότυπο RDA ως ένα σύνολο στοιχείων μεταδεδομένων (metadata element set) παρόμοιο με το Dublin Core Metadata Element Set, ορίζει: ένα σύνολο στοιχείων, υποστοιχείων τύπου και υποστοιχείων που αντανακλούν τις ιδιότητες ενός πόρου, κάθε στοιχείο, υποστοιχείο τύπου και υποστοιχείο, καθώς και τις παραμέτρους για την αναπαράσταση των τιμών που καταχωρίζονται για κάθε στοιχείο, υποστοιχείο τύπου και υποστοιχείο. Τέλος ενσωματώνει κάποια πρόσθετα χαρακτηριστικά (παρόμοια με εκείνα του DC-Application Profile): καθιερώνει τις απαιτήσεις (υποχρεωτικές, υποχρεωτικές εφόσον βρίσκουν εφαρμογή και προαιρετικές) για κάθε στοιχείο, υποστοιχείο τύπου και υποστοιχείο και ενσωματώνει (είτε άμεσα είτε μέσω παραπομπής) σχήματα κωδικοποίησης (π.χ., σχήματα κωδικοποίησης ISO για πρότυπα αναγνωριστικά, όπως ISBNs, ISSN) για συγκεκριμένα στοιχεία, υποστοιχεία τύπου και υποστοιχεία.

2.9 Σχέση RDA με MODS

Το MODS (Metadata Object Description Schema) είναι ένα σχήμα/πρότυπο για περιγραφικά μεταδεδομένα που δημιουργήθηκε και υποστηρίζεται από τη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου. Στο RDA Toolkit υπάρχει πίνακας με τη χαρτογράφηση

του RDA προς το MODS (RDA to MODS Mapping).²⁶ Στον πίνακα αυτό καταγράφονται οι αντιστοιχίες των στοιχείων των δύο προτύπων.

2.10 Σχέση RDA με RDF

Το RDA χρησιμοποιεί τις αρχές συνδεδεμένων δεδομένων (linked data principles) που βασίζονται στο Resource Description Framework (RDF). Το RDA έχει αναπτυχθεί για να υποστηρίξει τις εφαρμογές συνδεδεμένων δεδομένων και το Σημασιολογικό Ιστό (Semantic Web) από τη Συνάντηση Μοντέλου Δεδομένων (Data Model Meeting) το 2007. Οι οντότητες, τα στοιχεία, οι προσδιοριστές σχέσης (relationship designators) και τα σχήματα κωδικοποίησης λεξιλογίου (vocabulary encoding schemes) του RDA παρουσιάζονται σε RDF (η σύνταξη των ανοιχτών συνδεδεμένων δεδομένων και του Σημασιολογικού Ιστού), στο RDA Registry. Τα δεδομένα οντοτήτων, στοιχείων και προσδιοριστών περιέχονται σε σύνολα στοιχείων του RDF (RDF element sets). Τα δεδομένα λεξιλογίου περιέχονται σε λεξιλόγια τιμών του RDF (RDF value vocabularies) με τη χρήση του SKOS (Simple Knowledge Organization System). Τα σύνολα στοιχείων και τα λεξιλόγια τιμών περιέχουν τα δεδομένα για το RDA Reference και είναι γνωστά ως RDA Vocabularies. Τέλος, το RDA Registry περιέχει λεξιλόγια συνδεδεμένων δεδομένων που αντιπροσωπεύουν τα στοιχεία, τους προσδιοριστές σχέσης και τις ορολογίες ελέγχου (controlled terminologies) του RDA ως σύνολα στοιχείων και λεξιλόγια τιμών του RDA σε RDF.

2.11 Σχέση RDA με άλλα πρότυπα

Η Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου χρησιμοποιεί κάποια πρότυπα περιγραφής, όπως θα αναφερθούν παρακάτω, αντί του RDA ή συμπληρωματικά του RDA για την καταλογογράφηση συγκεκριμένων πόρων. Τα σημεία πρόσβασης κατασκευάζονται σύμφωνα με τις οδηγίες του RDA.

Τα πρότυπα αυτά είναι:

- **Archival Moving Image Materials: a Cataloging Manual (AMIM)**, 2nd ed. (Washington, D.C.: Library of Congress, Cataloging Distribution Service, 2000).

²⁶ Ο πίνακας χαρτογράφησης είναι διαθέσιμος στον σύνδεσμο: <http://access.rdatoolkit.org/jscmap5.html>

- **Cataloging Cultural Objects: a Guide to Describing Cultural Works and Their Images (CCO)**, (Chicago: American Library Association, 2006).
- **Descriptive Cataloging of Rare Materials (Books) (DCRM(B))**, (Washington, D.C.: Cataloging Distribution Service, 2007). Applied to books published before 1801 and selected 19th century resources.
- **Descriptive Cataloging of Rare Materials (Cartographic) (DCRM(C))**, (Chicago: Rare Books and Manuscripts Section of the Association of College and Research Libraries, 2016).
- **Descriptive Cataloging of Rare Materials (Graphics) (DCRM(G))**, (Chicago: Rare Books and Manuscripts Section of the Association of College and Research Libraries, 2013).
- **Descriptive Cataloging of Rare Materials (Serials) (DCRM(S))**, (Washington, D.C.: Cataloging Distribution Service, Library of Congress, 2008).
- **Hebraica cataloging RDA: a guide to ALA-LC romanization and descriptive cataloging (HCM2)**, (New York, NY: Association of Jewish Libraries, June 2014).
- Society of American Archivists, **Describing Archives: a Content Standard (DACS)**, (Chicago: Society of American Archivists, ©2004).

Κεφάλαιο 3. RDA: Resource Description and Access – Πρότυπο Περιγραφής Πόρου και Πρόσβασης

3.1 Εισαγωγή

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη ενότητα οι *Anglo-American Cataloguing Rules, Second Edition*, ένα πρότυπο περιεχομένου και προβολής (content and display standard) που εφαρμόζεται μέχρι και σήμερα, δημοσιεύθηκαν το 1978 (η τελευταία αναθεώρηση του προτύπου δημοσιεύθηκε το 2002). «Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '90 συζητήθηκε πολύ η επάρκεια των AACR2, καθώς αυτοί: α) είχαν αρχίσει να γίνονται ιδιαίτερα περίπλοκοι, β) το περιεχόμενο και τα δεδομένα φορέα προσεγγίζονταν συχνά ως ταυτόσημες έννοιες, γ) οι σχέσεις ιεραρχίας αλλά και πλήθος άλλων σχέσεων δηλώνονταν ανεπαρκώς, δ) η προσέγγιση του κώδικα ήταν κατά βάση αγγλο-σαξονική και ε) το Διαδίκτυο, τα μεταδεδομένα και τα λεξιλόγια δεν είχαν προβλεφθεί και περιληφθεί ως έννοιες στους κανόνες» (Ασλανίδη, 2017, σ. 31). Επιπλέον, «είχε γίνει φανερό η ανάγκη αντικατάστασης των AACR2 με νέους κανόνες, που θα μπορούσαν να δώσουν λύση στο πρόβλημα της καταλογογράφησης των ψηφιακών τεκμηρίων, τα οποία συνεχώς αυξάνονταν στις βιβλιοθήκες» (Τόγια και Χριστοδούλου, 2015, σ.30).

Το 1997 διεξήχθη στο Τορόντο του Καναδά, το Διεθνές Συνέδριο για τις Αρχές και τη Μελλοντική Ανάπτυξη των AACR2 (International Conference on Principles and Future Development of AACR2). Στο συνέδριο αυτό αποφασίστηκε η ανάπτυξη της τρίτης έκδοσης των AACR, η οποία θα ενσωμάτωνε όλες τις απαραίτητες αλλαγές προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της ψηφιακής εποχής. Στη συνέχεια, η Joint Steering Committee for Revision of AACR με την υποστήριξη της Committee of Principals ανέλαβε την προετοιμασία της νέας έκδοσης των AACR και το 2004 με επιμελητή τον Tom Delsey δημιουργήθηκε το προσχέδιο του πρώτου μέρους (το οποίο κάλυπτε κανόνες για την περιγραφή) των AACR3 υπό τον τίτλο *AACR3: Resource Description and Access*.

Έπειτα από αξιολόγηση και κριτική του προσχεδίου αυτού, στη συνάντηση της Joint Steering Committee for Revision of AACR στο Σικάγο τον Απρίλιο του 2005, αποφασίστηκε μία αλλαγή στην κατεύθυνση για τη νέα έκδοση των AACR. Αυτή η αλλαγή προέβλεπε τη δημιουργία και ανάπτυξη ενός νέου προτύπου, σχεδιασμένο για τον ψηφιακό κόσμο το οποίο θα φέρει τον τίτλο *Resource*

Description and Access-RDA. Το τότε τρέχον περιβάλλον ήταν πολύ διαφορετικό από εκείνο στο οποίο αναπτύχθηκαν οι AACR2. Ακόμη, οι ψηφιακοί πόροι δημιουργούσαν νέες προκλήσεις και οι εγγραφές που θα παράγονταν από τους κανόνες θα χρησιμοποιούνταν στο ψηφιακό περιβάλλον.

Το RDA, ένα πρότυπο περιεχομένου και όχι προβολής, αναπτύχθηκε από την RDA Steering Committee (πρώην Joint Steering Committee for Development of RDA) στο πλαίσιο του στρατηγικού της σχεδιασμού για το διάστημα 2005-2009, για την αντικατάσταση των *Anglo-American Cataloguing Rules, 2nd Edition Revised*. Τον Δεκέμβριο του 2005, το προσχέδιο του πρώτου μέρους του RDA διατέθηκε για αξιολόγηση, και περαιτέρω προσχέδια των κεφαλαίων του RDA εκδόθηκαν το 2006 και το 2007. Στη συνάντηση της τον Οκτωβρίου του 2007, η JSC συμφώνησε σε μια νέα οργάνωση για το περιεχόμενο του RDA και ένα πλήρες προσχέδιο του RDA κυκλοφόρησε το Νοέμβριο του 2008. Ακόμη, η JSC στη συνάντηση της τον Απρίλιο του 2009, συζήτησε σχετικά με τις αντιδράσεις για το πλήρες προσχέδιο, και το αναθεωρημένο κείμενο παραδόθηκε στους εκδότες τον Ιούνιο του 2009. Το RDA δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά σε έντυπη²⁷ και ηλεκτρονική²⁸ μορφή (μέσω του online tool RDA Toolkit) το 2010. Κάποια τμήματα του προτύπου είναι ακόμη υπό ανάπτυξη και ανανεώνεται συχνά.

Το RDA είναι ένα πακέτο στοιχείων δεδομένων (data elements), κατευθυντήριων γραμμών και οδηγιών για τη δημιουργία μεταδεδομένων για πόρους βιβλιοθηκών και πολιτιστικής κληρονομιάς που είναι καλά διαμορφωμένα σύμφωνα με τα διεθνή μοντέλα για εφαρμογές συνδεδεμένων δεδομένων (linked data applications) που εστιάζουν στους χρήστες. Δομήθηκε πάνω στους AACR2 και βασίζεται στα εννοιολογικά μοντέλα: FRBR, FRAD και FRSAD, τα οποία αναπτύχθηκαν από τις ομάδες εργασίας της IFLA.

Η εφαρμογή του RDA, για την οποία θα γίνει ειδική μνεία σε επόμενο κεφάλαιο, ξεκίνησε επίσημα από το Μάρτιο του 2013 από τη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου, τη Βρετανική Βιβλιοθήκη, το Συνεργατικό Πρόγραμμα Καθιερωμένων Ονομάτων της LC (Library of Congress/Name Authority Cooperative Program, LC/NACO), καθώς και από άλλες βιβλιοθήκες, με αποτέλεσμα τη σταδιακή

²⁷ Η τελευταία αναθεωρημένη έκδοση του προτύπου κυκλοφόρησε το 2015.

²⁸ Η τελευταία ενημέρωση του RDA Toolkit έγινε τον Απρίλιο του 2017 και η πρόσβαση σε αυτό γίνεται επί πληρωμή.

αντικατάσταση των AACR2. Το RDA δημοσιεύεται από τους φορείς: American Library Association, Canadian Federation of Library Associations και CILIP: Chartered Institute of Library and Information Professionals. Τέλος, η LC έχει δημιουργήσει τα *Library of Congress Policy Statements-LCPSs*, που αποτελούν την ερμηνεία του προτύπου RDA από την ίδια τη Βιβλιοθήκη.

3.2 Δομή του RDA

Το RDA χωρίζεται σε 10 τμήματα (sections) καθένα από τα οποία αποτελείται από επιμέρους κεφάλαια και υποκεφάλαια με οδηγίες και κατευθύνσεις του προτύπου. Τα Τμήματα 1-4 καλύπτουν οδηγίες περιγραφής για τις **ιδιότητες** (attributes) των οντοτήτων που προσδιορίζονται στα εννοιολογικά μοντέλα FRBR και FRAD και τα Τμήματα 5-10 καλύπτουν οδηγίες περιγραφής για τις **σχέσεις** (relationships) μεταξύ των οντοτήτων, οι οποίες προσδιορίζονται επίσης στα FRBR και FRAD. Το πρώτο κεφάλαιο κάθε τμήματος περιλαμβάνει τις γενικές οδηγίες (general guidelines) του τμήματος, τους λειτουργικούς στόχους και αρχές (functional objectives and principles) καθώς και τα βασικά/υποχρεωτικά στοιχεία (core elements). Τα υποκεφάλαια κάθε τμήματος καλύπτουν ιδιότητες ή σχέσεις που υποστηρίζουν συγκεκριμένες εργασίες των χρηστών. Ακόμη, το RDA περιλαμβάνει 13 παραρτήματα με συμπληρωματικές οδηγίες περιγραφής καθώς και γλωσσάριο. Οι οδηγίες για την καταγραφή των δεδομένων καλύπτονται από τα κεφάλαια 1-37 και οι οδηγίες για την παρουσίαση των δεδομένων από τα παραρτήματα D και E.

*Δομή RDA*²⁹

Πίνακας περιεχομένων

0: Εισαγωγή

Τμήμα 1 (κεφάλαια 1-4): Καταγραφή των ιδιοτήτων των οντοτήτων εκδήλωση/υλοποίηση (manifestation) και αντίτυπο (item)

Τμήμα 2 (κεφάλαια 5-7): Καταγραφή των ιδιοτήτων των οντοτήτων έργο (work) και έκφραση (expression)

Τμήμα 3 (κεφάλαια 8-11): Καταγραφή των ιδιοτήτων των οντοτήτων φυσικό πρόσωπο (person), οικογένεια (family) και συλλογικό όργανο (corporate body)

²⁹ Βλέπε πρωτογενή πηγή, <https://access.rdatoolkit.org/>

Τμήμα 4 (κεφάλαια 12-16): Καταγραφή των ιδιοτήτων των οντοτήτων έννοια (concept), αντικείμενο (object), συμβάν/γεγονός (event) και τόπος (place)

Τμήμα 5 (κεφάλαιο 17): Καταγραφή των βασικών συσχετίσεων μεταξύ των οντοτήτων έργο, έκφραση, εκδήλωση/υλοποίηση και αντίτυπο

Τμήμα 6 (κεφάλαια 18-22): Καταγραφή των συσχετίσεων με τις οντότητες φυσικό πρόσωπο, οικογένεια και συλλογικό όργανο

Τμήμα 7 (κεφάλαιο 23): Καταγραφή των συσχετίσεων με τις οντότητες έννοια, αντικείμενο, συμβάν/γεγονός και τόπος

Τμήμα 8 (κεφάλαια 24-28): Καταγραφή συσχετίσεων μεταξύ των οντοτήτων έργο, έκφραση, εκδήλωση/υλοποίηση και αντίτυπο

Τμήμα 9 (κεφάλαια 29-32): Καταγραφή συσχετίσεων μεταξύ των οντοτήτων φυσικό πρόσωπο, οικογένεια, συλλογικό όργανο

Τμήμα 10 (κεφάλαια 33-37): Καταγραφή συσχετίσεων μεταξύ των οντοτήτων έννοια, αντικείμενο, συμβάν/γεγονός και τόπος

Παραρτήματα (Α-Μ)

Γλωσσάριο (Α-Υ)

Αναλυτικότερα:

- Το **τμήμα 1** αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια. Το **κεφάλαιο 1** περιλαμβάνει γενικές οδηγίες, το **κεφάλαιο 2** ιδιότητες για την ταύτιση των εκδηλώσεων και των αντιτύπων, το **κεφάλαιο 3** ιδιότητες που σχετίζονται με το φορέα αποθήκευσης και το μέσο μετάδοσης του πόρου και το **κεφάλαιο 4** ιδιότητες για την ανάκτηση του πόρου.
- Το **τμήμα 2** αποτελείται από τρία κεφάλαια. Το **κεφάλαιο 5** περιλαμβάνει γενικές οδηγίες, το **κεφάλαιο 6** ιδιότητες για την ταύτιση ενός έργου ή έκφρασης και το **κεφάλαιο 7** ιδιότητες που σχετίζονται με το περιεχόμενο του πόρου.
- Το **τμήμα 3** αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια. Το **κεφάλαιο 8** περιλαμβάνει γενικές οδηγίες και τα **κεφάλαια 9, 10 και 11** περιλαμβάνουν ιδιότητες για την ταύτιση των φυσικών προσώπων, των οικογενειών και των συλλογικών οργάνων αντίστοιχα.
- Το **τμήμα 4** αποτελείται από πέντε κεφάλαια. Το **κεφάλαιο 12** περιλαμβάνει γενικές οδηγίες και τα **κεφάλαια 13, 14, 15 και 16** περιλαμβάνουν ιδιότητες

για την ταύτιση των εννοιών, των αντικειμένων, των γεγονότων και των τόπων αντίστοιχα. Το τμήμα αυτό είναι ακόμη υπό ανάπτυξη.

- Το **τμήμα 5** αποτελείται από το **κεφάλαιο 17** και περιλαμβάνει γενικές οδηγίες για την καταγραφή των βασικών συσχετίσεων μεταξύ έργου, έκφρασης, εκδήλωσης/υλοποίησης και αντιτύπου.
- Το **τμήμα 6** αποτελείται από πέντε κεφάλαια. Το **κεφάλαιο 18** περιλαμβάνει γενικές οδηγίες και τα **κεφάλαια 19, 20, 21** και **22** καλύπτουν τις σχέσεις των φορέων (φυσικό πρόσωπο, οικογένεια, συλλογικό όργανο) με τις οντότητες έργο, έκφραση, υλοποίηση και αντίτυπο.
- Το **τμήμα 7** αποτελείται από το **κεφάλαιο 23** και περιλαμβάνει γενικές οδηγίες για την καταγραφή των συσχετίσεων μεταξύ έργων και θεμάτων.
- Το **τμήμα 8** αποτελείται από πέντε κεφάλαια. Το **κεφάλαιο 24** περιλαμβάνει γενικές οδηγίες και τα **κεφάλαια 25, 26, 27** και **28** περιλαμβάνουν οδηγίες για σχετιζόμενα έργα, σχετιζόμενες εκφράσεις, σχετιζόμενες εκδηλώσεις, και σχετιζόμενα αντίτυπα αντίστοιχα.
- Το **τμήμα 9** αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια. Το **κεφάλαιο 29** περιλαμβάνει γενικές οδηγίες και τα **κεφάλαια 30, 31** και **32** περιλαμβάνουν οδηγίες για σχετιζόμενα φυσικά πρόσωπα, σχετιζόμενες οικογένειες και σχετιζόμενα συλλογικά όργανα αντίστοιχα.
- Το **τμήμα 10** αποτελείται από πέντε κεφάλαια. Το **κεφάλαιο 33** περιλαμβάνει γενικές οδηγίες και τα **κεφάλαια 34, 35, 36** και **37** περιλαμβάνουν οδηγίες για σχετιζόμενες έννοιες, σχετιζόμενα αντικείμενα, σχετιζόμενα γεγονότα και σχετιζόμενους τόπους αντίστοιχα. Το τμήμα αυτό είναι ακόμη υπό ανάπτυξη.
- **Παραρτήματα**
 - A:** Χρήση κεφαλαίων γραμμάτων
 - B:** Συντομογραφίες και σύμβολα
 - C:** Χρήση αρχικών άρθρων
 - D:** Οδηγίες σύνταξης εγγραφής για περιγραφικά δεδομένα
 - E:** Οδηγίες σύνταξης εγγραφής για σημεία πρόσβασης
 - F:** Πρόσθετες οδηγίες για ονόματα φυσικών προσώπων
 - G:** Τίτλοι τιμής, ευγενείας, προσφώνησης κ.λπ.
 - H:** Χρονολογίες στο χριστιανικό ημερολόγιο

I: Προσδιοριστές σχέσης: σχέσεις μεταξύ ενός έργου, έκφρασης, εκδήλωσης/υλοποίησης, ή αντιτύπου και φορέων σχετικών με τον πόρο

J: Προσδιοριστές σχέσης: σχέσεις μεταξύ έργων, εκφράσεων, εκδηλώσεων/υλοποιήσεων και αντιτύπων

K: Προσδιοριστές σχέσης: σχέσεις μεταξύ φορέων (φυσικών προσώπων, οικογενειών και συλλογικών οργάνων)

L: Προσδιοριστές σχέσης: σχέσεις μεταξύ εννοιών, αντικειμένων, γεγονότων και τόπων

M: Προσδιοριστές σχέσης: σχέσεις θέματος

3.3 Σκοπός και Πεδίο Εφαρμογής (0.0 Purpose and Scope)

Το RDA παρέχει ένα σύνολο κατευθυντήριων γραμμών και οδηγιών για τη διαμόρφωση δεδομένων με σκοπό την υποστήριξη της ανεύρεσης πόρων. Τα δεδομένα που δημιουργούνται με τη χρήση του RDA για την περιγραφή ενός πόρου, έχουν σχεδιαστεί για να βοηθούν τους χρήστες να εκτελούν τις ακόλουθες εργασίες³⁰:

- **εύρεση** (find) – εντοπισμός πόρων που ανταποκρίνονται στα διατυπωμένα κριτήρια αναζήτησης των χρηστών.
- **ταύτιση** (identify) – επιβεβαίωση ότι ο υπό περιγραφή πόρος αντιστοιχεί στον πόρο υπό αναζήτηση, ή δυνατότητα διάκρισης μεταξύ δύο ή περισσότερων πόρων με παρόμοια χαρακτηριστικά.
- **επιλογή** (select) – επιλογή ενός πόρου που είναι κατάλληλος για τις ανάγκες του χρήστη.
- **απόκτηση** (obtain) – απόκτηση του υπό περιγραφή πόρου ή πρόσβαση στον υπό περιγραφή πόρο.

Τα δεδομένα που δημιουργούνται σύμφωνα με τις οδηγίες του RDA για να περιγράψουν μια οντότητα (φυσικό πρόσωπο, οικογένεια, συλλογικό όργανο, έννοια, κ.λπ.) που σχετίζεται με έναν πόρο, έχουν σχεδιαστεί για να βοηθούν τους χρήστες να εκτελούν τις ακόλουθες εργασίες:

- **εύρεση** (find) – εντοπισμός πληροφοριών σχετικών με μια οντότητα και των πόρων που σχετίζονται με αυτή.

³⁰ Η δομή σε κάθε τμήμα του RDA διαμορφώνεται με βάση τις εργασίες χρηστών (user tasks) που ορίζονται στο FRBR.

- **ταύτιση** (identify) – επιβεβαίωση ότι η υπό περιγραφή οντότητα αντιστοιχεί στην οντότητα υπό αναζήτηση ή δυνατότητα διάκρισης μεταξύ δύο ή περισσότερων οντοτήτων με παρόμοια ονόματα κ.λπ.
- **επεξήγηση** (clarify) – επεξήγηση της σχέσης μεταξύ δύο ή περισσότερων τέτοιων οντοτήτων ή της σχέσης μεταξύ της οντότητας και του ονόματος με το οποίο είναι γνωστή η οντότητα.
- **κατανόηση** (understand) – αιτιολόγηση της επιλογής ενός συγκεκριμένου ονόματος ή τίτλου, ή της μορφής ονόματος ή τίτλου ως το προτιμώμενο σημείο πρόσβασης για την οντότητα.

Επίσης, το RDA παρέχει ένα ολοκληρωμένο σύνολο κατευθυντήριων γραμμών και οδηγιών, που καλύπτουν όλους τους τύπους περιεχομένου και μέσων (JSC,2009).

«Μεταξύ των στόχων του RDA περιλαμβάνονται επίσης:

- Η άνεση και η ευκολία στη χρήση και την ερμηνεία.
- Η δυνατότητα εφαρμογής σε online δικτυακά περιβάλλοντα.
- Η υποστήριξη της διαδικασίας του βιβλιογραφικού ελέγχου για όλους τους τύπους υλικού.
- Η υποστήριξη και η προώθηση της χρήσης του κώδικα έξω από την κοινότητα των βιβλιοθηκών.
- Η δυνατότητα εναρμόνισης με παρόμοια πρότυπα.
- Η δυνατότητα δόμησης πάνω σε διεθνώς αποδεκτές αρχές.
- Η δυνατότητα διαχωρισμού μεταξύ περιεχομένου και φορέα αποθήκευσης.
- Η δυνατότητα διαχωρισμού μεταξύ περιεχομένου και προβολής του.
- Η παροχή παραδειγμάτων, καθοδήγησης και οδηγιών» (Ασλανίδη, 2017, σ. 79).

3.4 Στόχοι και Αρχές που διέπουν το RDA (0.4 Objectives and Principles Governing Resource Description and Access)

Οι οδηγίες και οι κατευθύνσεις του RDA έχουν σχεδιαστεί σύμφωνα με τους στόχους και τις αρχές, όπως αυτές ορίζονται στο κεφάλαιο 0.4 του προτύπου. Οι διεθνείς αρχές καταλογογράφησης της IFLA, όπως αυτές έχουν διατυπωθεί στο κείμενο ICP, διέπουν τις αρχές περιγραφής κατά μήκος όλου του προτύπου RDA.

3.4.1 Στόχοι (0.4.2 Objectives)

Ανταπόκριση στις ανάγκες χρηστών (0.4.2.1 Responsiveness to User Needs)

Τα δεδομένα πρέπει να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του χρήστη και να τον καθιστούν ικανό:

- Να βρίσκει τους πόρους που ανταποκρίνονται στα διατυπωμένα εκ μέρους του κριτήρια αναζήτησης.
- Να βρίσκει όλους τους πόρους που ενσωματώνουν ένα συγκεκριμένο έργο ή μια συγκεκριμένη έκφραση αυτού του έργου.
- Να βρίσκει όλους τους πόρους που σχετίζονται με ένα συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο, οικογένεια ή συλλογικό όργανο.
- Να βρίσκει όλους τους πόρους σε σχέση με ένα δεδομένο θέμα.
- Να βρίσκει έργα, εκφράσεις, εκδηλώσεις/υλοποιήσεις και αντίτυπα τα οποία σχετίζονται με εκείνα που έχουν ανακτηθεί.
- Να βρίσκει πρόσωπα, οικογένειες και συλλογικά όργανα τα οποία αντιστοιχούν στα διατυπωμένα εκ μέρους του χρήστη κριτήρια.
- Να βρίσκει πρόσωπα, οικογένειες ή συλλογικά όργανα τα οποία σχετίζονται και αναπαρίστανται από τα δεδομένα που ανακτώνται.
- Να ταυτίζει τον πόρο που περιγράφεται, να αντιστοιχίζει δηλαδή τα κριτήρια αναζήτησης με τον υπό αναζήτηση πόρο ή να διακρίνει/διαχωρίζει μεταξύ τους δύο ή περισσότερους πόρους με ίδια ή παρόμοια χαρακτηριστικά.
- Να ταυτίζει το φυσικό πρόσωπο, οικογένεια ή συλλογικό όργανο, να αντιστοιχίζει δηλαδή τα κριτήρια αναζήτησης με την υπό αναζήτηση οντότητα ή να διακρίνει/διαχωρίζει μεταξύ τους δύο ή περισσότερες οντότητες με ίδια ή παρόμοια χαρακτηριστικά.
- Να επιλέγει έναν πόρο κατάλληλο ως προς τα φυσικά χαρακτηριστικά του φορέα, τη μορφή και την κωδικοποίηση της πληροφορίας.
- Να επιλέγει έναν πόρο κατάλληλο με βάση τα χαρακτηριστικά του περιεχομένου του έργου ή της έκφρασης (π.χ., μορφή, επιδιωκόμενο κοινό, γλώσσα).
- Να αποκτά έναν πόρο ή πρόσβαση σε αυτόν.
- Να κατανοεί τη σχέση μεταξύ δύο ή περισσότερων οντοτήτων.
- Να κατανοεί τη σχέση μεταξύ της οντότητας που περιγράφεται και του ονόματος με το οποίο η οντότητα είναι γνωστή (π.χ., διαφορετική μορφή της γλώσσας του ονόματος).
- Να κατανοεί γιατί ένα συγκεκριμένο όνομα ή τίτλος έχει επιλεγεί ως το προτιμώμενο όνομα ή τίτλος της οντότητας.

Κόστος Αποδοτικότητας (0.4.2.2 Cost Efficiency)

Τα περιγραφικά δεδομένα πρέπει να ανταποκρίνονται με το λιγότερο δυνατό κόστος στις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στις ανάγκες των χρηστών.

Ευελιξία (0.4.2.3 Flexibility)

Τα περιγραφικά δεδομένα πρέπει να είναι λειτουργικά και συμβατά με όλα τα πληροφοριακά περιβάλλοντα, ανεξάρτητα από το πληροφοριακό σύστημα ή το πρότυπο κωδικοποίησης που χρησιμοποιείται για την επικοινωνία τους.

Συνέχεια (0.4.2.4 Continuity)

Αναφέρεται στη δυνατότητα ενσωμάτωσης των δεδομένων που έχουν αναπτυχθεί σύμφωνα με τους AACR2 και άλλα σχετικά πρότυπα.

3.4.2 Αρχές (0.4.3 Principles)

Διαφοροποίηση (0.4.3.1 Differentiation)

Αναφέρεται στη δυνατότητα διαφοροποίησης ενός πόρου μεταξύ πόρων και μίας οντότητας μεταξύ οντοτήτων.

Επάρκεια (0.4.3.2 Sufficiency)

Αναφέρεται στο επίπεδο πληρότητας των περιγραφικών δεδομένων.

Σχέσεις (0.4.3.3 Relationships)

Τα περιγραφικά δεδομένα πρέπει να αντανακλούν τις σημαντικές βιβλιογραφικές σχέσεις μεταξύ πόρων και μεταξύ οντοτήτων.

Αναπαράσταση (0.4.3.4 Representation)

Αναφέρεται στα περιγραφικά δεδομένα που σχετίζονται με τα κριτήρια επιλογής της προτιμώμενης μορφής ονόματος φυσικού προσώπου, οικογένειας ή συλλογικού οργάνου και της προτιμώμενης μορφής τίτλου. Συγκεκριμένα, σε σχέση με την επιλογή της προτιμώμενης μορφής ονόματος λαμβάνονται υπόψη:

- η συνηθέστερη/επικρατέστερη μορφή εμφάνισης του ονόματος,
- η μορφή εμφάνισης του ονόματος που είναι ευρέως αποδεκτή,
- η γλώσσα/γραφή του ονόματος που προτιμάται από τον φορέα παραγωγής των δεδομένων.

Οποιοσδήποτε άλλες μορφές εμφάνισης του ονόματος δεν αγνοούνται, αλλά καταγράφονται ως παραλλαγές ή εναλλακτικές μορφές του ονόματος (βλέπε εναλλακτικά σημεία πρόσβασης).

Σε σχέση με την επιλογή της προτιμώμενης μορφής τίτλου, λαμβάνονται υπόψη:

- Η συνηθέστερη/επικρατέστερη μορφή εμφάνισης του τίτλου σε πόρους που εμπεριέχουν το έργο στην αρχική του γλώσσα,

- η εμφάνιση του τίτλου στις πηγές αναφοράς,
- η συνηθέστερη μορφή εμφάνισης του τίτλου σε πόρους που εμπεριέχουν το έργο.

Οποιοσδήποτε άλλες μορφές εμφάνισης του τίτλου δεν αγνοούνται, αλλά καταγράφονται ως παραλλαγές ή εναλλακτικές μορφές τίτλου (βλέπε εναλλακτικά σημεία πρόσβασης)

Ακρίβεια (0.4.3.5 Accuracy)

Τα περιγραφικά δεδομένα πρέπει να παρέχουν συμπληρωματικές πληροφορίες, με στόχο τη διόρθωση και την αποσαφήνιση αμφίβολων ή παραπλανητικών πληροφοριών που εμπεριέχονται στον πόρο.

Απόδοση (0.4.3.6 Attribution)

Τα περιγραφικά δεδομένα πρέπει να καταγράφουν τις σχέσεις μεταξύ πόρου και οντοτήτων και να αποδίδουν την ευθύνη που φέρει κάθε οντότητα σε σχέση με τον πόρο, είτε αυτή είναι ακριβής είτε όχι. Τα στοιχεία αντλούνται είτε από τον ίδιο τον πόρο είτε από πηγές αναφοράς.

Κοινή Χρήση ή Πρακτική (0.4.3.7 Common Usage or Practice)

Αναφέρεται στην κοινή χρήση ή πρακτική σε εθνικό επίπεδο, σε σχέση με τις πολιτικές καταγραφής των δεδομένων (προτιμώμενα σημεία πρόσβασης).

Ομοιομορφία (0.4.3.8 Uniformity)

Αναφέρεται στην ομοιόμορφη προβολή των περιγραφικών δεδομένων σε σχέση με τη χρήση των κεφαλαίων, τις συντομογραφίες, τη σειρά των στοιχείων, τη στίξη κ.λπ. (βλέπε Παρατήματα RDA).

3.5 Βασικά/Υποχρεωτικά στοιχεία - Core Elements

Ως βασικά/υποχρεωτικά στοιχεία ορίζονται τα ελάχιστα προαπαιτούμενα για την περιγραφή των πόρων στοιχεία (ελάχιστο επίπεδο περιγραφής). Κάποια στοιχεία είναι πάντα βασικά (core), ενώ άλλα είναι βασικά/υποχρεωτικά μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις (core if). Οδηγίες για τα core elements εμπεριέχονται στο κεφάλαιο 0.6.2 του προτύπου. Ακόμη, στις γενικές οδηγίες στην αρχή κάθε τμήματος (section) του RDA, σε ειδικό υποκεφάλαιο, περιλαμβάνεται μία λίστα με τα βασικά/υποχρεωτικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται στα κεφάλαια του κάθε τμήματος. Η λίστα των στοιχείων εμφανίζεται ιεραρχικά. Τα βασικά/υποχρεωτικά στοιχεία προσδιορίζονται επίσης, μέσα σε κάθε ξεχωριστό κεφάλαιο που αναπτύσσονται με την ετικέτα "CORE ELEMENT".

3.5.1 LC-RDA Core Elements³¹

Η Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου έχει ορίσει και επιπλέον βασικά/υποχρεωτικά στοιχεία που θεώρησε ότι είναι απαραίτητα για τις ανάγκες των συλλογών της. Τα core elements του RDA και της LC είναι τα εξής:

TAYTISΗ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ - IDENTIFYING MANIFESTATIONS AND ITEMS

Κύριος τίτλος (2.3.2 Title proper)

Παράλληλος κύριος τίτλος +³² (2.3.3 Parallel title proper)

Άλλες πληροφορίες τίτλου + (2.3.4 Other title information)

Προηγούμενος κύριος τίτλος + (2.3.7 Earlier title proper)

Μεταγενέστερος κύριος τίτλος + (2.3.8 Later title proper)

Τίτλος κλειδί + (2.3.9 Key title)

Συντομευμένος τίτλος + (2.3.10 Abbreviated title)

Μνεία ευθύνης σχετιζόμενη με τον κύριο τίτλο (2.4.2 Statement of responsibility relating to title proper)

Προσδιορισμός έκδοσης (2.5.2 Designation of edition)

Προσδιορισμός κατονομαζόμενης αναθεώρησης έκδοσης (2.5.6 Designation of a named revision of an edition)

Αριθμητικός ή/και αλφαβητικός προσδιορισμός πρώτου τεύχους ή μέρους ακολουθίας (2.6.2 Numeric and/or alphabetic designation of first issue or part of sequence)

Χρονολογικός προσδιορισμός πρώτου τεύχους ή μέρους ακολουθίας (2.6.3 Chronological designation of first issue or part of sequence)

Αριθμητικός [...] τελευταίου τεύχους ή μέρους ακολουθίας (2.6.4 Numeric ... of last issue or part of sequence)

Χρονολογικός [...] τελευταίου τεύχους ή μέρους ακολουθίας (2.6.5 Chronological ... of last issue or part of sequence)

Χρονολογία παραγωγής (2.7.6 Date of production)

Μνεία δημοσίευσης (2.8 Publication statement)

³¹ Βλέπε Library of Congress, 2015. *LC-RDA Core Elements*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.loc.gov/aba/rda/pdf/core_elements.pdf> [Προσπελάστηκε 13 Μαΐου 2019].

³² Το σύμβολο της πρόσθεσης (+) ταυτίζει/προσδιορίζει τα επιπρόσθετα πέρα από τα βασικά/υποχρεωτικά στοιχεία του RDA, τα οποία επιλέχθηκαν από την LC ως core elements.

Τόπος δημοσίευσης (2.8.2 Place of publication)
Όνομα εκδότη (2.8.4 Publisher's name)
Χρόνος δημοσίευσης (2.8.6 Date of publication)
Κύριος τίτλος σειράς (2.12.2 Title proper of series)
ISSN σειράς + (2.12.8 ISSN of series)
Αριθμός σειράς (2.12.9 Numbering within series)
Κύριος τίτλος υποσειράς (2.12.10 Title proper of subseries)
ISSN υποσειράς + (2.12.16 ISSN of subseries)
Αρίθμηση υποσειράς (2.12.17 Numbering within subseries)
Τρόπος έκδοσης + (2.13 Mode of issuance)
Συχνότητα + (2.14 Frequency)
Αναγνωριστικό για την εκδήλωση (2.15 Identifier for the manifestation)
Σημείωση σχετικά με τον τίτλο + (2.17.2 Note on title)
Σημείωση για το τεύχος, μέρος, ή την επανάληψη που χρησιμοποιείται ως βάση για την αναγνώριση του πόρου + (2.17.13 Note on issue, part, or iteration used as the basis for identification of the resource)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΟΡΕΩΝ - DESCRIBING CARRIERS

Τύπος μέσου + (3.2 Media type)
Τύπος φορέα (3.3 Carrier type)
Έκταση (3.4 Extent)
Διαστάσεις + (3.5 Dimensions)
Τυπογραφική διάταξη + (3.11 Layout)
Χαρακτηριστικό ψηφιακού αρχείου + (3.19 Digital file characteristic)
Σημείωση για αλλαγές στα χαρακτηριστικά του φορέα + (3.21.4 Note on changes in carrier characteristics)

ΠΑΡΟΧΗ ΠΡΟΣΚΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - PROVIDING ACQUISITION AND ACCESS INFORMATION

Περιορισμοί στη χρήση + (4.5 Restrictions on use)
Ομοιόμορφος Εντοπιστής Πόρου + (4.6 Uniform Resource Locator)

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΙΔΙΟΤΗΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΕΩΝ - RECORDING ATTRIBUTES OF WORKS AND EXPRESSIONS

Επίπεδο καθιέρωσης + (5.7 Status of identification)
Πηγή ανεύρεσης δεδομένων + (5.8 Source consulted)
Σημείωση του καταλογογράφου + (5.9 Cataloguer's note)

ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΕΩΝ - IDENTIFYING WORKS AND EXPRESSIONS

Προτιμώμενος τίτλος για το έργο - Preferred title for the work (6.2.2 RDA), Μουσικό έργο (6.14.2 Musical work), Νομικό έργο (6.19.2 Legal work), Θρησκευτικό έργο (6.23.2 Religious work), Επίσημη επικοινωνία (6.26.2 Official communications).

Μορφή έργου (6.3 Form of work)

Χρονολογία έργου (6.4 Date of work), Νομικό έργο (6.20 Legal work).

Τόπος προέλευσης του έργου (6.5 Place of origin of the work)

Άλλο διακριτό χαρακτηριστικό του έργου (6.6 Other distinguishing characteristic of the work), Νομικό έργο (6.21 Legal work).

Μέσο εκτέλεσης (6.15 Medium of performance)

Αριθμητικός προσδιορισμός μουσικού έργου (6.16 Numeric designation of a musical work)

Κλειδί (6.17 Key)

Χρονολογία συνθήκης (6.20.3 Date of a Treaty)

Αναγνωριστικό του έργου (6.8 Identifier for the work)

Τύπος περιεχομένου (6.9 Content type)

Χρονολογία έκφρασης (6.10 Date of expression), Θρησκευτικό έργο (6.24 Religious work).

Γλώσσα έκφρασης (6.11 Language of expression)

Άλλο διακριτό χαρακτηριστικό έκφρασης (6.12 Other distinguishing characteristic of the expression), Μουσικό έργο (6.18 Musical work), Θρησκευτικό έργο (6.25 Religious work).

Αναγνωριστικό έκφρασης (6.13 Identifier for the expression)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ - DESCRIBING CONTENT

Γεωγραφικό μήκος και γεωγραφικό πλάτος + (7.4.2 Longitude and latitude)

Επιδιωκόμενο κοινό + (7.7 Intended audience)

Διδακτορική διατριβή + (7.9 Dissertation or thesis information)

Σύνοψη περιεχομένου + (7.10 Summarization of the content)

Γλώσσα περιεχομένου + (7.12 Language of the content)
Γραφή + (7.13.2 Script)
Μορφή μουσικής σημειογραφίας + (7.13.3 Form of musical notation)
Εικονογραφημένο περιεχόμενο + (7.15 Illustrative content)
Συμπληρωματικό περιεχόμενο + (7.16 Supplementary content)
Μορφή μουσικής σημειογραφίας + (7.20 Format of notated music)
Μέσο εκτέλεσης μουσικού περιεχομένου + (7.21 Medium of performance of musical content)
Διάρκεια + (7.22 Duration)
Οριζόντια κλίμακα χαρτογραφικού περιεχομένου (7.25.3 Horizontal scale of cartographic content)
Κάθετη κλίμακα χαρτογραφικού περιεχομένου (7.25.4 Vertical scale of cartographic content)
Πληροφορίες πρόσθετης κλίμακας + (7.25.5 Additional scale information)
Προβολή χαρτογραφικού περιεχομένου + (7.26 Projection of cartographic content)

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΙΔΙΟΤΗΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ - RECORDING ATTRIBUTES OF PERSONS, FAMILIES, AND CORPORATE BODIES

Επίπεδο καθιέρωσης + (8.10 Status of identification)
Δείκτης μη διαφοροποιημένου ονόματος + (8.11 Undifferentiated name indicator)
Πηγή ανεύρεσης δεδομένων + (8.12 Source consulted)
Σημείωση του καταλογογράφου + (8.13 Cataloguer's note)

ΤΑΥΤΙΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ - IDENTIFYING PERSONS

Προτιμώμενο όνομα για το φυσικό πρόσωπο (9.2.2 Preferred name for the person)
Χρονολογία γέννησης (9.3.2 Date of birth)
Χρονολογία θανάτου (9.3.3 Date of death)
Περίοδος δραστηριότητας του φυσικού προσώπου (9.3.4 Period of activity of the person)
Τίτλος του φυσικού προσώπου (9.4 Title of the person)
Πληρέστερη μορφή ονόματος (9.5 Fuller form of name)
Άλλος προσδιορισμός σχετιζόμενος με το φυσικό πρόσωπο (9.6 Other designation associated with the person)

Επάγγελμα ή απασχόληση (9.16 Profession or occupation)

Αναγνωριστικό για φυσικό πρόσωπο (9.18 Identifier for the person)

ΤΑΥΤΙΣΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ - IDENTIFYING FAMILIES

Προτιμώμενο όνομα για οικογένεια (10.2.2 Preferred name for the family)

Τύπος οικογένειας (10.3 Type of family)

Χρονολογία σχετιζόμενη με την οικογένεια (10.4 Date associated with the family)

Τόπος σχετιζόμενος με την οικογένεια (10.5 Place associated with the family)

Εξέχον μέλος της οικογένειας (10.6 Prominent member of the family)

Αναγνωριστικό για την οικογένεια (10.10 Identifier for the family)

ΤΑΥΤΙΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ - IDENTIFYING CORPORATE BODIES

Προτιμώμενο όνομα για συλλογικό όργανο (11.2.2 Preferred name for the corporate body)

Τοποθεσία συνεδρίου, κλπ. (11.3.2 Location of conference, etc.)

Άλλος τόπος σχετιζόμενος με το συλλογικό όργανο (11.3.3 Other place associated with a corporate body)

Χρονολογία συνεδρίου (11.4.2 Date of conference, etc.)

Χρονολογία ίδρυσης (11.4.3 Date of establishment)

Χρονολογία τερματισμού (11.4.4 Date of termination)

Περίοδος δραστηριότητας του συλλογικού οργάνου (11.4.5 Period of activity of the corporate body)

Σχετιζόμενο ίδρυμα/φορέας (11.5 Associated institution)

Αριθμός συνεδρίου, κ.λπ. (11.6 Number of a conference, etc.)

Άλλα προσδιοριστικά σχετιζόμενα με το συλλογικό όργανο (11.7 Other designation associated with the corporate body)

Αναγνωριστικό για το συλλογικό όργανο (11.12 Identifier for the corporate body)

ΤΑΥΤΙΣΗ ΤΟΠΩΝ - IDENTIFYING PLACES

Προτιμώμενο όνομα για τόπο + (16.2.2 Preferred name for the place)

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΥΡΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ - RECORDING PRIMARY RELATIONSHIPS

Υλοποίηση έργου (17.8 Work manifested)

Υλοποιημένη έκφραση (17.10 Expression manifested)

**ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ
ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΑ ΜΕ ΕΡΓΟ - PERSONS, FAMILIES, AND CORPORATE
BODIES ASSOCIATED WITH A WORK**

Δημιουργός (19.2 Creator)

Άλλο πρόσωπο, οικογένεια ή συλλογικό όργανο σχετιζόμενο με έργο (19.3 Other person, family, or corporate body associated with a work)

**ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ
ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΑ ΜΕ ΜΙΑ ΕΚΦΡΑΣΗ - PERSONS, FAMILIES, AND
CORPORATE BODIES ASSOCIATED WITH AN EXPRESSION**

Συντελεστής + (20.2 Contributor)

**ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΕΡΓΩΝ, ΕΚΦΡΑΣΕΩΝ,
ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ/ΥΛΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ - RECORDING
RELATIONSHIPS BETWEEN WORKS, EXPRESSIONS, MANIFESTATIONS,
AND ITEMS**

Πηγή ανεύρεσης δεδομένων + (24.7 Source consulted)

ΣΧΕΤΙΚΑ ΕΡΓΑ - RELATED WORKS

Σχετικό έργο + (25.1 Related work)

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ - RELATED EXPRESSIONS

Σχετική έκφραση + (26.1 Related expression)

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ/ΥΛΟΠΟΙΗΣΕΙΣ - RELATED MANIFESTATIONS

Σχετική εκδήλωση/υλοποίηση + (27.1 Related manifestation)

ΣΧΕΤΙΚΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ - RELATED ITEMS

Σχετικό αντίτυπο + (28.1 Related item)

***ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ - RECORDING RELATIONSHIPS BETWEEN
PERSONS, FAMILIES, AND CORPORATE BODIES***

Πηγή ανεύρεσης δεδομένων + (29.6 Source consulted)

ΣΧΕΤΙΚΑ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ - RELATED PERSONS

Σχετικό φυσικό πρόσωπο + (30.1 Related person)

ΣΧΕΤΙΚΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ - RELATED CORPORATE BODIES

Σχετικό συλλογικό όργανο + (32.1 Related corporate body)

Κεφάλαιο 4. Υλοποίηση του RDA στον χώρο των βιβλιοθηκών: η περίπτωση της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου

4.1 Εισαγωγή

Το RDA σήμερα υλοποιείται από ένα σύνολο εθνικών βιβλιοθηκών και οργανισμών: τη Γερμανική Εθνική Βιβλιοθήκη (Deutsche Nationalbibliothek), τη Βρετανική Βιβλιοθήκη (British Library), την Εθνική Βιβλιοθήκη της Σουηδίας (Kungliga Biblioteket), την Βιβλιοθήκη και τα Αρχεία του Καναδά (Library and Archives Canada), τη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου (Library of Congress), την Ένωση Μουσικών Βιβλιοθηκών (Music Library Association), την Εθνική Βιβλιοθήκη της Αυστραλίας (National Library of Australia) καθώς και την Εθνική Βιβλιοθήκη της Φιλανδίας (Kansalliskirjasto). Καθένας από αυτούς τους φορείς έχει διαμορφώσει τις δικές του πολιτικές (Policy Statements)³³ όσον αφορά την υλοποίηση των οδηγιών του RDA. Η εργασία αυτή εστιάζει στην υλοποίηση του RDA από τη Library of Congress.

Η υλοποίηση του *Κώδικα Περιγραφής Πόρου και Πρόσβασης, RDA* ήταν μια συλλογική προσπάθεια εκ μέρους της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου, των δύο εθνικών βιβλιοθηκών των Ηνωμένων Πολιτειών - της Εθνικής Γεωργικής Βιβλιοθήκης (National Agricultural Library) και της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ιατρικής (National Library of Medicine) -, του Προγράμματος Συνεργατικής Καταλογογράφησης (Program for Cooperative Cataloging) και των ιδρυμάτων-μελών του, καθώς και της Εκδοτικής Ομάδας της Αμερικανικής Ένωσης Βιβλιοθηκών (American Library Association Publishing Group).

Η ανάπτυξη και υλοποίηση των νέων οδηγιών καταλογογράφησης που υποστηρίζουν καλύτερα τη βιβλιογραφική περιγραφή των πόρων των βιβλιοθηκών σε όλες τις μορφές της συλλογής (collection formats) αποτέλεσε - προτεραιότητα στον στρατηγικό σχεδιασμό της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου για το διάστημα 2008-2013 - και η LC ζήτησε την υποστήριξη και την αρωγή πολλών διαφορετικών μονάδων του οργανισμού της προκειμένου να ανταποκριθεί στον στόχο της. Η LC συνέβαλε ενεργά στην ανάπτυξη του RDA, καθώς ήταν επικεφαλής στην πιλοτική εφαρμογή του προτύπου σε εθνικό επίπεδο. Πραγματοποίησε ένα πρόγραμμα κατάρτισης για το

³³ Βλέπε Resources στο <http://access.rdatoolkit.org/>

προσωπικό (για να χρησιμοποιήσει το RDA) και συνεργάστηκε με άλλα ιδρύματα κατά την προετοιμασία υλοποίησης του προτύπου.

4.2 Ανάπτυξη του RDA (Development of RDA)

Η Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου συμμετείχε στην ανάπτυξη του RDA μαζί με την Αμερικανική Ένωση Βιβλιοθηκών, τη Βρετανική Βιβλιοθήκη, την Καναδική Επιτροπή Καταλογογράφησης (Canadian Committee on Cataloging), το Ίδρυμα Βιβλιοθηκονόμων και Επαγγελματιών της Πληροφόρησης [Chartered Institute of Library and Information Professionals (UK)] και την Εθνική Βιβλιοθήκη της Αυστραλίας (National Library of Australia). Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2004 - 2009, η Barbara Tillett (βιβλιοθηκονόμος της LC και υπεύθυνη του Γραφείου Cataloging Policy and Support Office) με τη βοήθεια της Judy Kuhagen και άλλων ειδικών (του Γραφείου Cataloging Policy and Support Office), συνέχισε να συμβάλει στη διαμόρφωση του περιεχομένου του νέου κώδικα καταλογογράφησης συντάσσοντας έγγραφα, αξιολογώντας και σχολιάζοντας τα ετήσια προσχέδια που εκδόθηκαν το 2004, 2005, 2006, 2007 και 2008 και τα παραρτήματα που εκδόθηκαν το 2009.

Καθώς το κείμενο του RDA αναθεωρήθηκε και προετοιμάστηκε για την αρχική του έκδοση, κατέστη αναγκαίο για τη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου να καθορίσει ποια στοιχεία (elements) θα απαιτούνταν στις εγγραφές της LC, πέρα από αυτά που ορίζονταν ως "βασικά / υποχρεωτικά" (core) στο ίδιο το RDA.

Από το 2009 το RDA άρχισε να προωθείται στον Καναδά, στο Μεξικό, στην Κολομβία και στη Σουηδία μέσω παρουσιάσεων και τηλεδιασκέψεων. Η πρώτη ολοκληρωμένη διαδικτυακή έκδοση του RDA κυκλοφόρησε τον Ιούνιο του 2010. Εκείνη τη στιγμή, η Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου άρχισε να εστιάζει στην προετοιμασία για την πιλοτική εφαρμογή του RDA στις Η.Π.Α. (U.S. RDA Test) και την εκπαίδευση του προσωπικού της Βιβλιοθήκης που θα συμμετείχε σε αυτή. Ωστόσο, η LC συνέχισε να αλληλεπιδρά με άλλους φορείς του RDA. Ταυτόχρονα η JSC συνέχισε να βελτιώνει το RDA με τη βοήθεια της LC. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού του 2011, η Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου υπέβαλε περίπου δώδεκα έγγραφα για να εξεταστούν από τη JSC, συμπεριλαμβανομένων των προτάσεων για αναθεωρήσεις των οδηγιών του RDA καθώς και εγγράφων σχετικών με την περαιτέρω ανάπτυξη του κώδικα, όπως η κάλυψη (coverage) του όσον αφορά τη

θεματική καταλογογράφηση και η ενσωμάτωση του «χρόνου» (time) ως μιας ξεχωριστής οντότητας στο θεωρητικό μοντέλο του RDA.

Το Νοέμβριο του 2011 η Dr. Tillett έγινε πρόεδρος της JSC. Επίσης παρέμεινε στη θέση αυτή μέχρι που συνταξιοδοτήθηκε τον επόμενο ακριβώς χρόνο. Αρκετά άλλα μέλη του προσωπικού της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου υπηρέτησαν σε επίσημες ομάδες της JSC κατά την περίοδο 2011-2013.

4.3 Πιλοτική εφαρμογή του RDA στις Η.Π.Α. - U.S. RDA Test

Τα ανώτερα διοικητικά στελέχη της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου, της National Agricultural Library και της National Library of Medicine ανέθεσαν στη Συντονιστική Επιτροπή Δοκιμών του RDA των Η.Π.Α. (U.S. RDA Test Coordinating Committee) να σχεδιάσει και να διεξάγει μια πιλοτική εφαρμογή του RDA σε εθνικό επίπεδο. Η Συντονιστική Επιτροπή θα αξιολογούσε το RDA εφαρμόζοντάς το στο περιβάλλον των βιβλιοθηκών και της πληροφορίας, αξιολογώντας τις τεχνικές, λειτουργικές και οικονομικές επιπτώσεις του νέου κώδικα. Η αξιολόγηση θα περιελάμβανε μια διάρθρωση της επιχειρησιακής υπόθεσης (business case) για το RDA, συμπεριλαμβανομένων των πλεονεκτημάτων για τις βιβλιοθήκες και τους τελικούς χρήστες, μαζί με αναλύσεις κόστους για την επανεκπαίδευση του προσωπικού και την αναμόρφωση των διαδικασιών καταλογογράφησης.

Η πιλοτική εφαρμογή του RDA διεξήχθη συνολικά από την U.S. RDA Test Coordinating Committee, αποτελούμενη από αντιπροσώπους από τις τρεις εθνικές βιβλιοθήκες των Η.Π.Α. και από μερικά από τα σημαντικότερα προγράμματα συνεργασίας (cooperative programs).

Η Συντονιστική Επιτροπή άρχισε τις εργασίες της, στις 9 Ιουνίου 2008, αξιολογώντας τους στόχους του RDA όπως αναφέρονται στο στρατηγικό σχεδιασμό της JSC. Στο πλαίσιο της προσπάθειας να προσδιοριστεί ο βαθμός ικανοποίησης των στόχων αυτών, η Συντονιστική Επιτροπή επέλεξε συμμετέχοντες για τη πιλοτική εφαρμογή του RDA από ιδρύματα που εκπροσωπούσαν το πλήρες φάσμα των εργασιών καταλογογράφησης στις Ηνωμένες Πολιτείες, συμπεριλαμβανομένων των ακαδημαϊκών, κυβερνητικών, ιατρικών, δημόσιων, σχολικών και ειδικών βιβλιοθηκών και εμπορικών προμηθευτών καταλογογράφησης (commercial cataloging vendors), που χρησιμοποιούν μια ποικιλία ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων βιβλιοθήκης (integrated library systems) και

πλατφόρμες προβολής (display platforms), καθώς και καταλογογράφους που χειρίζονταν και επεξεργάζονταν υλικό σε διάφορες γλώσσες και γραφές (scripts).

Η πιλοτική εφαρμογή του RDA σε εθνικό επίπεδο στις Η.Π.Α. (U.S. National RDA Test) επίσημα διεξήχθη από την 1η Ιουλίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2010. Στο Northwestern University στη Βοστώνη, στις 15 Ιανουαρίου 2010 έγινε η πρώτη συνεδρία κατάρτισης (Train-the-Tester) για όλους τους συμμετέχοντες του U.S. RDA Test.

Οι πρώτοι τρεις μήνες (Ιούλιος, Αύγουστος και Σεπτέμβριος του 2010) της επίσημης Πιλοτικής Εφαρμογής αφιερώθηκαν στην εντατική εκπαίδευση στο RDA. Οι ειδικοί της πολιτικής περιγραφικής καταλογογράφησης (descriptive cataloging policy specialists) της LC και οι εκπαιδευτές (classroom instructors) προσέφεραν 97 εκπαιδευτικές συνεδρίες για τους συμμετέχοντες του U.S. RDA Test. Το δεύτερο μισό της δοκιμαστικής περιόδου, από την 1η Οκτωβρίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2010, ήταν η περίοδος παραγωγής. Η Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου και είκοσι πέντε άλλα ιδρύματα στις Η.Π.Α., συμπεριλαμβανομένων των NAL και NLM, δημιούργησαν ή επικαιροποίησαν βιβλιογραφικές και καθιερωμένες εγγραφές (bibliographic and authority records) χρησιμοποιώντας τις οδηγίες καταλογογράφησης του RDA. Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια για να καταγράψουν τις εμπειρίες τους όσον αφορά την εφαρμογή του RDA. Η U.S. RDA Test Coordinating Committee ανέλυσε τις εγγραφές και τις απαντήσεις στα ερωτηματολόγια κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2011 και υπέβαλε την έκθεση και τις παρατηρήσεις της στα ανώτερα διοικητικά στελέχη της LC, NAL και NLM στις 9 Μαΐου.

4.4 Απόφαση Υλοποίησης του RDA - U.S. Decision to Implement RDA

Οι βιβλιοθήκες Library of Congress, National Agricultural Library, και National Library of Medicine ανακοίνωσαν στις 13 Ιουνίου 2011, ότι ως οι εθνικές βιβλιοθήκες των Ηνωμένων Πολιτειών σκόπευαν να υιοθετήσουν τις νέες οδηγίες καταλογογράφησης του RDA με ορισμένες προϋποθέσεις και ότι η εφαρμογή του προτύπου δεν θα πραγματοποιηθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 2013. Η παρεμβαλλόμενη περίοδος θα επέτρεπε την έναρξη των ακόλουθων εργασιών προκειμένου να ικανοποιηθούν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις εφαρμογής:

- Αναδιατύπωση των οδηγιών του RDA σε σαφή, ξεκάθαρη, απλή αγγλική γλώσσα.
- Καθορισμός διαδικασίας ενημέρωσης του RDA στο διαδικτυακό περιβάλλον.

- Βελτίωση λειτουργικότητας του RDA Toolkit.
- Ανάπτυξη πλήρων παραδειγμάτων εγγραφών RDA στο MARC και σε άλλα σχήματα κωδικοποίησης.
- Ανακοίνωση ολοκλήρωσης των Καταχωρημένων Ομάδων Στοιχείων του RDA και Λεξιλογίων (Registered RDA Element Sets and Vocabularies).
- Επίδειξη αξιόπιστης προόδου προς την αντικατάσταση του MARC.
- Εξασφάλιση και διευκόλυνση της συμμετοχής της κοινότητας.
- Διοίκηση και συντονισμός της εκπαίδευσης στο RDA (RDA training).
- Αίτηση επιδείξεων πρωτοτύπων συστημάτων εισόδου και ανεύρεσης (prototype input and discovery systems) που χρησιμοποιούν το σύνολο στοιχείων του RDA (συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων).

Στο πλαίσιο της υλοποίησης των προϋποθέσεων που εντοπίστηκαν, η LC ανέθεσε σε περίπου πενήντα μέλη του προσωπικού που συμμετείχαν στο U.S. RDA Test να επαναλάβουν την εφαρμογή του RDA το Νοέμβριο του 2011. Αυτό επέτρεψε στη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου να προετοιμαστεί για την κατάρτιση, την τεκμηρίωση και άλλα προπαρασκευαστικές εργασίες σχετικά με τη περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή του RDA. Τα ανώτερα στελέχη των τριών βιβλιοθηκών συμφώνησαν ότι η U.S. RDA Test Coordinating Committee θα συνεχίσει να ασκεί εποπτικό ρόλο για να διασφαλίσει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή του RDA.

Τα κεφάλαια 9, 10, 11, και 6 του RDA αναδιατυπώθηκαν και στη συνέχεια υποβλήθηκαν για αξιολόγηση από τη Coordinating Committee. Η Coordinating Committee ήταν ικανοποιημένη από την αναδιατύπωση των κεφαλαίων 9, 10, 11 και 6 και οι παρατηρήσεις σχετικά με το κεφάλαιο 9 χρησίμευσαν για την αναδιατύπωση των άλλων κεφαλαίων που ακολούθησαν. Η έκδοση του RDA Toolkit το Δεκέμβριο του 2012 περιελάμβανε την αρχική δημοσίευση των αναδιατυπωμένων κεφαλαίων του RDA. Η U.S. RDA Test Coordinating Committee έδωσε τη τελική έγκριση στις αρχές Ιανουαρίου του 2013 για τη συντονισμένη υλοποίηση του RDA. Ως αποτέλεσμα, η Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου, η Εθνική Βιβλιοθήκη Ιατρικής των Η.Π.Α. και πολλές άλλες βιβλιοθήκες-μέλη του PCC υλοποίησαν πλήρως το RDA για όλες τις εργασίες καθιέρωσης (authority work) και τις περισσότερες βιβλιογραφικές εγγραφές στις 31 Μαρτίου 2013.

4.5 Προετοιμασία Υλοποίησης (Preparation for Implementation)

Παρόλο που η απόφαση της επίσημης υλοποίησης δεν μπορούσε να γίνει μέχρι να αξιολογηθούν τα αποτελέσματα του U.S. RDA Test, το Τμήμα Πολιτικής και Προτύπων (PSD) της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου προέβη σε πλήρη ανασκόπηση των 545 *Library of Congress Rule Interpretations (LCRI)*, το κείμενο σχολιασμού που συνοδεύει τους AACR2, το 2009-2010. Σε διάστημα αρκετών μηνών, κάθε LCRI επαναξιολογήθηκε υπό το πρίσμα της συνάφειας και της καταλληλότητάς του για το RDA. Κατά τη διάρκεια της ανασκόπησης, πολλά LCRIs εγκαταλείφθηκαν, άλλα αναθεωρήθηκαν και νέος σχολιασμός γράφτηκε για ορισμένες οδηγίες του RDA. Έτσι τα LCRIs αντικαταστάθηκαν από τα Library of Congress Policy Statements (LCPS). Τα LCPSs τέθηκαν στη διάθεση των συμμετεχόντων της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου που προετοιμάζονταν για το RDA Test. Η Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου και το Πρόγραμμα Συνεργατικής Καταλογογράφησης (Program for Cooperative Cataloging) συνεργάστηκαν στη συνεχή αναθεώρηση των σχολιασμών (commentaries). Αυτοί μετονομάστηκαν σε LC-PCC PSs και οι πιο πρόσφατες εκδόσεις τους είναι διαθέσιμες ως μέρος του RDA Toolkit και του Cataloger's Desktop.

Το προσωπικό του PSD πραγματοποίησε εκπαίδευση στο RDA στο Κονέκτικατ, στη Πενσιλβάνια, στο Τέξας, στο Μέριλαντ, στο Μιζούρι, στη Λουιζιάνα και στη Γεωργία το 2011. Επίσης προσέφεραν και διαδικτυακή εκπαίδευση. Λόγω του έντονου ενδιαφέροντος για το RDA στην Ευρώπη και τη Λατινική Αμερική οι Barbara Tillett και Ana Cristán συνέχισαν τη διεθνή προβολή του προτύπου. Διεξήγαν workshops και παρευρέθηκαν σε συνέδρια για να μιλήσουν για το RDA και τα σχέδια της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου στην Κολομβία και το Μεξικό, την Ιταλία, τη Γερμανία, την Τσεχική Δημοκρατία και το Πουέρτο Ρίκο. Αξίζει να σημειωθεί, ότι πολύ εκπαιδευτικό υλικό (training materials) μεταφράστηκε στα ισπανικά για την ευρεία διάδοση και προβολή του RDA στη Λατινική Αμερική.

Κεφάλαιο 5. Υλοποίηση του RDA

Βήματα υλοποίησης του RDA

Κάθε αλλαγή απαιτεί χρόνο για να εφαρμοστεί. Για την ομαλότερη λοιπόν μετάβαση από τους AACR2 στο νέο πρότυπο RDA, μπορούν να εφαρμοστούν από τους φορείς καταλογογράφησης τα εξής βήματα/ενέργειες:

- Ο φορέας καταλογογράφησης οφείλει αρχικά να εξετάσει: την ισχύουσα κατάσταση όσον αφορά την τεχνική εργασία της καταλογογράφησης εντός του φορέα, τη σύσταση του προσωπικού του φορέα, το επίπεδο γνώσης και εμπειρίας στους AACR2, την εσωτερική οργάνωση και δομή του οργανισμού, τη ροή εργασιών του φορέα, τη συμμετοχή του φορέα σε συνεργατικά σχήματα/ κοινοπραξίες (π.χ. ΣΕΑΒ) και τη συμμετοχική καταλογογράφηση.
- Όσον αφορά την παραγωγή πρωτότυπης καταλογογράφησης προτείνεται η καταγραφή: στατιστικών παραγωγικότητας του προσωπικού και δημιουργίας βιβλιογραφικών εγγραφών, στατιστικών παραγωγής εγγραφών πρωτότυπης καταλογογράφησης, ποιοτικών χαρακτηριστικών του προσωπικού που ασχολείται με την πρωτότυπη καταλογογράφηση (π.χ. τακτικό, επικουρικό ή άλλο), ποσοτικών χαρακτηριστικών του προσωπικού που ασχολείται με την πρωτότυπη καταλογογράφηση (αριθμητικά δεδομένα), κ.α.
- Όσον αφορά την καταλογογράφηση με αντιγραφή (copy cataloging) προτείνεται η καταγραφή: ποιοτικών χαρακτηριστικών του προσωπικού που ασχολείται με τη διεκπεραίωση της καταλογογράφησης με αντιγραφή (π.χ. τακτικό, επικουρικό ή άλλο), και ποιοτικών χαρακτηριστικών της καταλογογράφησης με αντιγραφή (π.χ. απλή, σύνθετη, προέλευση των εγγραφών, κανόνες καταλογογράφησης κ.λπ.).
- Στάδια ενσωμάτωσης του RDA:
Με την προϋπόθεση ότι στον κατάλογο δεν υπάρχουν εγγραφές που έχουν περιγραφεί σύμφωνα με το RDA και δεν εφαρμόζεται συνολικά το RDA προτείνονται κάποια βήματα για τη μετάβαση στο νέο κώδικα:
 - Στην καταλογογράφηση με αντιγραφή να επιλέγονται βιβλιογραφικές εγγραφές που έχουν περιγραφεί σύμφωνα με τις οδηγίες του RDA.
 - Η περιγραφή τόσο στην καταλογογράφηση με αντιγραφή όσο και στην πρωτότυπη καταλογογράφηση να γίνεται σύμφωνα με τις οδηγίες του RDA.

- Αναδρομική προσθήκη των στοιχείων του RDA σε όλες τις εγγραφές (αναδρομική και τρέχουσα καταλογογράφηση).
- Αναβάθμιση της περιγραφής όλων των αντιτύπων του καταλόγου σύμφωνα με τις οδηγίες του RDA.
- Αναβάθμιση των κληροδοτημένων δεδομένων σύμφωνα με τις οδηγίες του RDA.
- Προϋποθέσεις για τη δυνατότητα καταλογογράφησης με αντιγραφή σύμφωνα με το RDA αποτελούν η αποδοχή και ενσωμάτωση του RDA.
- Ορισμός έναρξης εφαρμογής του RDA στην πρωτότυπη καταλογογράφηση:
 - Ορισμός της ημερομηνίας έναρξης για την εφαρμογή του RDA.
 - Σημειώνεται ότι δεν είναι απαραίτητο να ξεκινήσει η εφαρμογή του προτύπου το ίδιο χρονικό διάστημα για όλους τους τύπους υλικού.
 - Έναρξη της πιλοτικής εφαρμογής του RDA για το έντυπο υλικό (τύπος υλικού: μονογραφία).
- Για την προσαρμογή της πρωτότυπης καταλογογράφησης στο RDA προτείνονται τα εξής βήματα:
 - Επικοινωνία με κοινότητες που έχουν εμπειρία στην υλοποίηση του προτύπου και αναζήτηση επιστημονικής υποστήριξης σε διεθνείς ή εθνικούς φορείς.
 - Ανάπτυξη συνεργασίας και επικοινωνίας με συνεργαζόμενους με τον οργανισμό φορείς.
 - Επιλογή φορέων με σκοπό την άντληση πληροφοριών αναφορικά με την εφαρμογή του προτύπου RDA, π.χ. OCLC, LC κ.λπ.
- Όσον αφορά τα αρχεία καθιερωμένων όρων και ονομάτων προτείνεται:
 - Σχεδιασμός μαζικής ενημέρωσης των εγγραφών καθιερωμένου τύπου και των επικεφαλίδων του αρχείου καθιερωμένων όρων και ονομάτων.
 - Καθορισμός χρόνου ανάπτυξης διαφοροποιημένων εγγραφών καθιερωμένων δεδομένων, NARs (Name Authority Records). κ.α.
- Προϋπολογισμός κόστους υλοποίησης RDA:
 - Το κόστος εφαρμογής προβλέπεται υψηλό, αλλά μόνο βραχυπρόθεσμα.
 - Συνδρομή στο online tool RDA Toolkit.
 - Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού.
 - Δημιουργία/αναθεώρηση τεκμηρίωσης και πολιτικών.

- Στο στάδιο της εκπαίδευσης και εκμάθησης του RDA η παραγωγικότητα προβλέπεται μειωμένη.
- Μέθοδοι εκπαίδευσης προσωπικού: δημιουργία τμημάτων εκπαίδευσης εντός του φορέα, εκπαίδευση από εκπαιδευτές/προσωπικό του φορέα αλλά και από προσκεκλημένους εκπαιδευτές (από το εσωτερικό και το εξωτερικό), συχνές συναντήσεις, προσωπική μελέτη, εκπαίδευση στη χρήση του RDA Toolkit, workshops, webinars, συνέδρια, εξ αποστάσεως εκπαίδευση, κ.α.
- Συμβουλές για εκπαιδευτές:
 - Ποικιλία εκπαιδευτικών μεθόδων.
 - Συντονισμός εκπαιδεύσεων με άλλους συνεργαζόμενους φορείς καταλογογράφησης (σε τοπικό επίπεδο).
 - Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού για πρακτική εξάσκηση στο πρότυπο.
 - Σημειώνεται ότι η εκπαίδευση στο πρότυπο πρέπει να είναι συνεχής, τόσο των εκπαιδευτών όσο και των εκπαιδευομένων.
- Υλικό διδασκαλίας: εννοιολογικά μοντέλα FR (FRBR, FRAD, FRSD) και LRM, εισαγωγή στο RDA, αλλαγές στο λεξιλόγιο, διαφορές μεταξύ AACR2 και RDA (σύγκριση όσον αφορά τη δομή, τους κανόνες), πλοήγηση στο RDA Toolkit, φορείς αποθήκευσης και περιεχόμενο, ανάγνωση και δημιουργία εγγραφών κ.α.
- Περιεχόμενο διδακτικής ύλης:
 - Δεν θεωρείται αναγκαία η κάλυψη στην περιγραφή όλων των τύπων υλικού, αλλά εκείνων που συλλέγονται συστηματικά από το φορέα καταλογογράφησης. Πρέπει λοιπόν να καθοριστούν προτεραιότητες αναφορικά με το τι χρειάζεται να διδαχθεί και πότε.
 - Μέρη της Βίβλου.
 - Σπάνια βιβλία.
 - Μουσική.
 - Καθιερωμένες εγγραφές.
 - Ανάγνωση και δημιουργία βιβλιογραφικών και καθιερωμένων εγγραφών σύμφωνα με το RDA.
- Προετοιμασία εκπαιδευτών:
 - Συνδρομή στο RDA Toolkit και εξοικείωση με το εργαλείο αυτό.
 - Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού.

- Δημιουργία αντιπροσωπευτικών παραδειγμάτων με το RDA για την καλύτερη κατανόηση του προτύπου.
- Τοπικές πολιτικές και αποφάσεις:
 - Διαμόρφωση τοπικών πολιτικών στο εσωτερικό του φορέα.
 - Συνεργασία των τμημάτων του φορέα.
 - Συνεργασία με άλλες βιβλιοθήκες και φορείς καταλογογράφησης.
 - Λήψη αποφάσεων σχετικά με τις πολιτικές που ακολουθούνται για την εφαρμογή του προτύπου (π.χ. LC-PCC PS).
- Τεκμηρίωση των πολιτικών σε τοπικό επίπεδο:
 - Κατανόηση των βημάτων που περιλαμβάνει κάθε στάδιο προτού ξεκινήσει η μετάβαση στο νέο κώδικα.
 - Αναζήτηση σχετικού υλικού από βιβλιοθήκες και φορείς καταλογογράφησης που έχουν ήδη προχωρήσει στην τεκμηρίωση της υλοποίησης του RDA.
- Σύστημα αυτοματισμού:
 - Λήψη απόφασης αναφορικά με την προβολή του GMD (General Material Designation), των πεδίων MARC 21/3XX και UNIMARC/18X, και του πεδίου MARC 21/264.
 - Καθορισμός των αυτοματοποιημένων διαδικασιών που πρέπει να εκτελεστούν για την υποστήριξη του RDA από το σύστημα.
- Προσαρμογή αλλαγών στο Δημόσιο Κατάλογο (OPAC):
 - Μετάπτωση, προβολή, επικαιροποίηση των νέων στοιχείων του RDA.
 - Έλεγχος μετάπτωσης.
- Κατάργηση GMD και προσαρμογή των δεδομένων στις νέες οδηγίες περιγραφής του RDA.
- Νέα πεδία MARC 21/33X και UNIMARC/18X:
 - Λήψη απόφασης σχετικά με την προβολή ή όχι στο κοινό των πεδίων 33X και 18X αντίστοιχα.
 - Απαραίτητη κρίνεται η πιλοτική εφαρμογή των πεδίων MARC 21/336, 337 και 338 και των πεδίων UNIMARC/181, 182 και 183 σε εθνικό επίπεδο.
- Νέο πεδίο MARC 21/264:
 - Διασφάλιση της σωστής μεταφοράς του πεδίου.
- Προσδιοριστές σχέσης (relationship designators):

- Λήψη απόφασης σχετικά με τη χρήση ή όχι του υποπεδίου \$e στα πεδία MARC 21/100, 110, 700, 710 και του υποπεδίου \$4 στα πεδία UNIMARC/700, 701, 702, 703, 710, 711, 712, 713, 720, 721, 723.
- Λήψη απόφασης σχετικά με τη χρήση ή όχι του υποπεδίου \$j στα πεδία MARC 21/111, 711 (στο UNIMARC το υποπεδίο παραμένει το ίδιο (\$4)).
- Λήψη απόφασης σχετικά με τη χρήση του υποπεδίου \$i (“relationship information”) στα πεδία MARC 21/7XX (στο UNIMARC δεν προβλέπεται αντίστοιχο υποπεδίο).
- Πρακτικές χρήσης προσδιοριστών σχέσης:
 - Οδηγίες PCC για την εφαρμογή των προσδιοριστών σχέσης στις βιβλιογραφικές εγγραφές.
 - Επιλογή του πιο συγκεκριμένου παρεχόμενου όρου (άντληση όρων από τα παραρτήματα του RDA).
 - Δηλώνεται η σχέση που είναι σαφής.
- Επικοινωνία με άλλες κατηγορίες προσωπικού (μη καταλογογράφους):
 - Τι χρειάζεται οι άλλες κατηγορίες προσωπικού του φορέα να γνωρίζουν και να διαχειριστούν σε σχέση με το RDA.
 - Προσωπικό που παρέχει άλλου είδους τεχνικές υπηρεσίες (π.χ. προσκτήσεις, συντήρηση καταλόγου κ.λπ.).
 - Ερμηνεία εγγραφών RDA.
 - Προσωπικό πληροφοριακών συστημάτων.
 - Ζητήματα ΟΠΣΒ (Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Βιβλιοθήκης) όπως η διαχείριση νέων πεδίων MARC και UNIMARC στο πλαίσιο της εναρμόνισης τους με το RDA.
 - Προσωπικό του τμήματος παροχής υπηρεσιών αναφοράς προς τους χρήστες.
 - Ορατές αλλαγές στον κατάλογο.
 - Προσωπικό του τμήματος κυκλοφορίας/διαδανεισμού υλικού.
 - Ερμηνεία εγγραφών RDA.
 - Διοίκηση.
 - Θεώρηση της ευρύτερης εικόνας.
- Πληροφόρηση για άλλες κατηγορίες προσωπικού (μη καταλογογράφους):
 - Οργάνωση εκπαιδύσεων εκ μέρους του φορέα καταλογογράφησης.

- Παρουσίαση του RDA και των σημαντικότερων αλλαγών στην περιγραφή και την πρόσβαση.
- Παρουσίαση αντιπροσωπευτικών παραδειγμάτων RDA εγγραφών από τον OPAC.
- Υβριδικές εγγραφές:
 - Αναβάθμιση των AACR2 εγγραφών σε RDA.
 - Εξέταση και προσαρμογή όλης της εγγραφής.
 - Η επεξεργασία και επιμέλεια στην οποία μπορεί να υποβληθεί μια εγγραφή που έχει περιγραφεί σύμφωνα με τους AACR2, προκειμένου αυτή να γίνει συμβατή με το νέο πρότυπο RDA (χωρίς να θεωρείται RDA εγγραφή) περιλαμβάνει κάποιες ενέργειες:
 - Προσθήκη όρων σχέσης στα σημεία πρόσβασης.
 - Μεταγραφή όλων των συντομογραφιών της εγγραφής ολογράφως (εκτός από τις μονάδες μέτρησης π.χ. εκ. ή cm).
 - Προσθήκη πλήρους μνείας ευθύνης στο πεδίο MARC 21/245 ή στο πεδίο UNIMARC/200 (αντί του [et al.] ή [κ.α.]).
 - Προσθήκη των πεδίων MARC 21/336/337/338.
 - Διατήρηση του στοιχείου GMD στην εγγραφή, για μια εύλογη χρονική περίοδο, ακόμη και αν αυτό το στοιχείο μακροπρόθεσμα αντικατασταθεί από τα πεδία MARC 21/336, 337 και 338 ή UNIMARC/181, 182 και 183 αντίστοιχα.
 - Λήψη απόφασης σχετικά με τη βελτίωση των εγγραφών μέσω της χρήσης των στοιχείων του RDA, αντί της επανα-κωδικοποίησης, επανα-περιγραφής των εγγραφών.
 - Η επιμέλεια των βιβλιογραφικών εγγραφών πρέπει να εστιάζει στη βελτίωση της εγγραφής, για την καλύτερη πρόσβαση του χρήστη στον πόρο που αναζητεί.
- Μηχανική διαχείριση κληροδοτημένων δεδομένων:
 - Απαραίτητη για την ενσωμάτωση ποικίλων χρήσιμων πρακτικών του RDA για τις κληροδοτημένες εγγραφές.
 - Διασφάλιση της λειτουργικότητας των κληροδοτημένων εγγραφών στα μελλοντικά RDA περιβάλλοντα.
- Αλλαγές στις επικεφαλίδες:

- Αλλαγές στη δομή συγκεκριμένων σημείων πρόσβασης σύμφωνα με το RDA.
- Διαχείριση των αλλαγών στις τοπικές επικεφαλίδες:
 - Δαπανηρή σε χρόνο και ανθρώπινο δυναμικό.
 - Η δημιουργία περισσότερων του ενός αρχείων για το ίδιο καθιερωμένο σημείο πρόσβασης είναι αναπόφευκτη.
 - Απαιτείται χειρωνακτική διαχείριση.
 - Συστηματικές ενημερώσεις των επικεφαλίδων.
 - Τα καθιερωμένα δεδομένα ενδέχεται να μην έχουν ακριβή αντιστοιχία με το τρέχον LC/NACO Authority File.
- Έλεγχος καθιερωμένων όρων και ονομάτων στο RDA:
 - Αξιολόγηση των καθιερωμένων όρων και ονομάτων στην προγενέστερη του RDA περίοδο.
 - Επιλογή έμπειρου προσωπικού στο εσωτερικό του φορέα για τη διόρθωση και ενημέρωση των επικεφαλίδων του φορέα
- Αξιολόγηση του βαθμού αποδοχής και υιοθέτησης του RDA:

Ο φορέας καταλογογράφησης μπορεί να διαπιστώσει την πετυχημένη ή όχι μετάβαση στο RDA όταν:

 - Σχεδόν όλη η καταλογογράφηση των εγγραφών του προέρχεται από αντιγραφή.
 - Σχεδόν όλες οι εγγραφές που προέρχονται από καταλογογράφηση με αντιγραφή και οι οποίες έχουν περιγραφεί σύμφωνα με το νέο πρότυπο ενσωματώνονται ομαλά στη βάση δεδομένων.
 - Σχεδόν όλη η καταλογογράφηση των εγγραφών του είναι έτοιμη και ολοκληρωμένη.
 - Το σύστημα αυτοματοποίησης λειτουργεί σύμφωνα με τις επιθυμίες και τις ανάγκες του φορέα.

Ανακεφαλαιώνοντας λοιπόν, καθίσταται αναγκαία η διασφάλιση της σωστής λειτουργίας του συστήματος του φορέα καταλογογράφησης για την ομαλή υιοθέτηση και μετάβαση στο RDA, καθώς και η διαρκής αξιολόγηση του βαθμού και του επιπέδου συντήρησης και ανάπτυξης των σημείων πρόσβασης. Τέλος, προτείνεται η πιλοτική εφαρμογή του RDA, να ξεκινήσει από την πρωτότυπη καταλογογράφηση

των έντυπων μονογραφιών και στη συνέχεια στους υπόλοιπους τύπους υλικού που διαθέτει στις συλλογές του ο εκάστοτε φορέας.

Συμπεράσματα

Η υιοθέτηση μιας καινοτομίας, και στην προκειμένη περίπτωση του RDA, μίας νέας πρακτικής στον τομέα της καταλογογράφησης, απαιτεί χρόνο, υπομονή, ενημέρωση, συνεργασία και προσεκτικό σχεδιασμό για την καλύτερη εφαρμογή της. Η εφαρμογή αυτής της πρακτικής θα συμβάλλει στην εξέλιξη του φορέα και στην αποφυγή της στασιμότητας σε έναν συνεχώς εξελισσόμενο χώρο. Ακόμη, η μη υλοποίηση της θα έχει αρνητικό πρόσημο καθώς ο φορέας πρέπει να εξελίσσεται και να συμβαδίζει με την παγκόσμια βιβλιοθηκονομική κοινότητα με την οποία πρέπει να συνεργάζεται.

Το RDA, ένα πρότυπο που δημιουργήθηκε για να αντικαταστήσει τους AACR2, κανόνες που συνεχίζουν να εφαρμόζονται στην περιγραφή των πόρων μέχρι και σήμερα, παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα. Αρχικά, είναι ένα πρότυπο περιεχομένου και όχι ένα πρότυπο περιεχομένου και προβολής όπως οι AACR2. Είναι ένα πρότυπο ευέλικτο, για το ψηφιακό περιβάλλον, που καλύπτει όλους τους τύπους υλικού (ακόμη και πόρους με πολλαπλά χαρακτηριστικά) καθώς και κατάλληλο για την περιγραφή ψηφιακών πόρων. Επίσης, εστιάζει στις ανάγκες των τελικών χρηστών (end-users). Το RDA, όπως έγινε αναφορά σε ειδικό κεφάλαιο, διαλειτουργεί με πολλά μοντέλα και πρότυπα και μπορεί να χρησιμοποιηθεί με διαφορετικά μορφώματα (format) κωδικοποίησης και παρουσίασης όπως το MARC 21 και το UNIMARC. Τόσο το MARC 21 όσο και το UNIMARC υποβλήθηκαν σε αναθεωρήσεις για την καλύτερη δυνατή εφαρμογή του RDA.

Η αντίδραση στο «καινούργιο» πολλές φορές στην αρχή χαρακτηρίζεται από δυσπιστία σε σχέση με το «παλιό». Γι' αυτό το πρώτο καθοριστικό βήμα για μία επιτυχημένη υλοποίηση είναι η αποδοχή ότι η υιοθέτηση και μετάβαση στο νέο πρότυπο RDA από τους φορείς καταλογογράφησης, σε ένα χώρο που διαρκώς μεταβάλλεται και εξελίσσεται, είναι αναπόφευκτη και αποτελεί νομοτελειακή εξέλιξη.

Πολύ σημαντικό συστατικό στοιχείο για την επιτυχημένη υλοποίηση του RDA από τους φορείς καταλογογράφησης αποτελεί το προσωπικό από το οποίο απαρτίζονται. Οι γνώσεις του προσωπικού, οι δεξιότητες, το υπόβαθρο, η εμπειρία καθώς και η προσωπική μελέτη και ενασχόληση τους με τις εξελίξεις που αναδύονται στο βιβλιοθηκονομικό τοπίο επηρεάζουν το επίπεδο της περιγραφής των πόρων. Το προσωπικό λοιπόν του «Τμήματος Καταλογογράφησης» του κάθε φορέα οφείλει να

εξοικειωθεί με τη χρήση του διαδικτυακού εργαλείου RDA Toolkit, να μελετά και να συμβουλευεται συχνά τις οδηγίες του νέου προτύπου κατά την τεχνική εργασία της καταλογογράφησης (και γενικότερα) για τη δημιουργία βιβλιογραφικών και καθιερωμένων εγγραφών. Επιπλέον, ο φορέας οφείλει να επενδύει στη διαρκή εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού του. Για την επιτυχημένη μετάβαση του φορέα στο RDA προϋπόθεση αποτελεί η κατανόηση του θεωρητικού πλαισίου του προτύπου, αλλά και του θεωρητικού πλαισίου των εννοιολογικών μοντέλων FR και του LRM που αποτελεί τη νέα βάση του RDA, εκ μέρους του προσωπικού.

Η ομαλή και επιτυχημένη μετάβαση λοιπόν στο RDA εκτός από το ίδιο το προσωπικό του φορέα εξαρτάται και από μία σειρά πολλών άλλων παραγόντων: τον σχεδιασμό, την προετοιμασία του συστήματος του φορέα, την προβολή και την επικοινωνία των πλεονεκτημάτων της μετάβασης στον κώδικα αυτό, την ανάπτυξη δίαυλων επικοινωνίας του φορέα με άλλους συνεργαζόμενους φορείς τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και στο διεθνή χώρο για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειρίας, την αποφασιστικότητα και πρωτοβουλία που θα επιδείξει ο κάθε φορέας για καινοτομία, και τέλος από την επιλογή της κατάλληλης χρονικά περιόδου για την επίσημη έναρξη της διαδικασίας μετάβασης.

Όσον αφορά την υλοποίηση του RDA από τη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου, μία βιβλιοθήκη που επηρεάζει τη βιβλιοθηκονομική κοινότητα με τις επιλογές της, η ίδια η LC μπορεί να αποτελέσει το παράδειγμα για την εφαρμογή του προτύπου τόσο από την Ελλάδα όσο και από άλλες βιβλιοθήκες και κέντρα πληροφόρησης παγκοσμίως. Οι φορείς καταλογογράφησης μπορούν να συμβουλευτούν τον τρόπο και τα στάδια/βήματα υλοποίησης του RDA από την LC (προετοιμασία, ενημέρωση, εκπαίδευση προσωπικού, πιλοτική εφαρμογή κ.λπ.), μέσα από έγγραφα τεκμηρίωσης που έχουν δημοσιευθεί από την ίδια και παραδείγματα του προτύπου για διάφορους τύπους υλικού στην επίσημη ιστοσελίδα και στον κατάλόγό της. Ιδιαίτερα βοηθητική μπορεί να αποτελέσει σχετική βιβλιογραφία (άρθρα κ.λπ.) αναφορικά με το θέμα αλλά και η συνεργασία με την LC και άλλους φορείς που περιγράφουν τους πόρους τους σύμφωνα με τις οδηγίες του κώδικα RDA.

Ένα ακόμη συμπέρασμα που προέκυψε μέσα από την έρευνα είναι ότι με την εφαρμογή του RDA σε ένα κατάλληλο ηλεκτρονικό περιβάλλον, έξω από το ορισμένο πλαίσιο του MARC 21, θα είναι δυνατή η ομαδοποίηση των βιβλιογραφικών εγγραφών για διαφορετικές εκδόσεις, μεταφράσεις ή μορφές ενός έργου, ώστε να επιτευχθεί μια πιο ουσιαστική απεικόνιση δεδομένων για τους

χρήστες. Με αυτό τον τρόπο θα επιτρέπονται οι συσχετίσεις των τεκμηρίων, οι οποίες θα βοηθήσουν στην ικανοποίηση πολύπλοκων ερωτημάτων και αναγκών των χρηστών. Οι χρήστες θα μπορούν να αναγνωρίζουν καλύτερα τις διαφορές μεταξύ παρόμοιων πόρων. Προς το παρόν όμως το RDA εφαρμόζεται κυρίως σε MARC περιβάλλοντα.

«Στα πληροφοριακά συστήματα και ολοκληρωμένα περιβάλλοντα βιβλιοθηκών του μέλλοντος θα χρειαστεί να αποδομηθεί η επίπεδη δομή των MARC δεδομένων, προκειμένου να αναπαρασταθούν αποτελεσματικά και ανεξάρτητα οι μεμονωμένες οντότητες και οι μεταξύ τους σχέσεις και να αναδειχθούν οι συνδέσεις (linked statements) μέσα από τη νέα μορφή καταλόγων των βιβλιοθηκών και των κέντρων πληροφόρησης. Αυτό με τη σειρά του θα αναδείξει πόσο καινοτόμο και αποτελεσματικό μπορεί να είναι το RDA, αρκεί να επικεντρωθεί η έρευνα προς τη βέλτιστη υλοποίηση και αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει το νέο πρότυπο» (Ασλανίδη, 2017, σ. 233). Προβλέπεται λοιπόν η μετάβαση από τη παραδοσιακή καταλογογράφηση στα συνδεδεμένα δεδομένα (linked data) και η αντικατάσταση του MARC 21 από το μοντέλο συνδεδεμένων δεδομένων BIBFRAME (Bibliographic Framework Initiative).

Τέλος, όλες οι ενέργειες και προσπάθειες για εξέλιξη στο χώρο των βιβλιοθηκών και των κέντρων πληροφόρησης, έχουν ως στόχο την καλύτερη πρόσβαση των χρηστών στην πληροφορία (συμβατική και ψηφιακή) και κατ'επέκταση στη γνώση.

Παραρτήματα

Παραδείγματα υλοποίησης - RDA Record Examples

Textual Monograph (Μονογραφία - Βιβλίο)³⁴

Rec stat c		Entered 20110201		Replaced 20111217	
Type a	Elvl	Srce c	Audn	Ctrl	Lang eng
BLvl m	Form	Conf 0	Biog	MRec	Ctry cau
	Cont b	Gpub	LitF 0	Indx 0	
Desc i	Ills	Fest 0	DtSt t	Dates 2011,2011	

010 2011004863

020 9780804774963 ‡q (cloth : alk. paper)

020 080477496X ‡q (cloth : alk. paper)

020 9780804774970 ‡q (pbk. : alk. paper)

020 0804774978 ‡q (pbk. : alk. paper)

024 8_ 40019924106

041 1_ eng ‡h heb

040 ____ ‡b eng ‡e rda ‡c ____

042 pcc

050 _4 BS1233 ‡b .G66 2011

082 00 222/.11077 ‡2 22

130 0_ Bible. ‡p Genesis, ‡n I-XI. ‡l English. ‡s Good. ‡f 2011

245 10 Genesis 1-11 : ‡b tales of the earliest world / ‡c a new translation and essays by Edwin M. Good.

246 3_ Genesis one to eleven

264 _1 Stanford, California : ‡b Stanford University Press, ‡c [2011]

264 _4 ‡c ©2011

300 x, 125 pages ; ‡c 23 cm

336 text ‡2 rdacontent

337 unmediated ‡2 rdamedia

³⁴ Βλέπε πρωτογενή πηγή

<https://www.loc.gov/catworkshop/RDA%20training%20materials/SCT%20RDA%20Records%20TG/index.html>

338 volume #2 rdacARRIER

504 Includes bibliographical references.

505 0_ Genesis in seven days -- The garden, part 1 -- The garden, part 2 -- Offerings and their results -- Some descendants -- Some more descendants -- Unusual births -- The flood(s) -- Yet another curse; and a blessing -- Descendants and nations -- A tower and a confusion of words -- A transitional genealogy.

546 Translated from the Hebrew.

630 00 Bible. #p Genesis, I-XI #v Commentaries.

655 _7 Essays. #2 lcgft

700 1_ Good, Edwin M. #q (Edwin Marshall), #d 1928- #e translator, #e writer of added commentary.

Serial (Περιοδικό Δημοσίευμα)³⁵

Leader/06 a
Leader/07 s
Leader/18 i
Leader/19 #
007/00 t
008/35-37 eng
022 \$a 0317-6878
037 \$b Canadian Institute of Chartered Accountants, 277 Wellington Street West, Toronto, Ontario M5V 3H2 \$c \$28.00 per year \$c \$25.00 (students) \$c \$72.00 (outside Canada)
037 \$b Canadian Institute of Chartered Accountants, 680 Sherbrooke Street West, 17th floor, Montreal, Quebec H3A 2S3 \$c \$28.00 per year \$c \$25.00 (students) \$c \$72.00 (outside Canada)
040 \$e rda
041 \$a eng \$a fre
210 \$a CA mag. \$b (Tor.)
222 \$a CA magazine \$b (Toronto)
245 \$a CA magazine.
264 \$a Toronto, Ontario ; \$a Montreal, Quebec : \$b Canadian Institute of Chartered Accountants, \$c 1974-
300 \$a volumes : \$b polychrome illustrations ; \$c 29 cm
310 \$a 10 times a year (with combined issues in January/February and June/July), \$b 1990s?-
321 \$a Monthly, \$b January 1974-1990s?
336 \$a text \$b txt \$2 rdacontent
337 \$a unmediated \$b n \$2 rdamedia
338 \$a volume \$b nc \$2 rdacarrier
362 \$a Volume 104, no. 1 (January 1974)

³⁵ Βλέπε πρωτογενή πηγή

https://www.rdatoolkit.org/sites/default/files/rsc_rda_complete_examples_bibliographic_april2016_0.pdf

- 500 \$a Monthly, January 1974-1990s? ; 10 times a year (with combined issues in January/February and June/July), 1990s?-
- 500 \$a Also issued in an online edition containing breaking news, tax updates, job postings, archives, additional articles: <http://www.camagazine.com>.
- 530 \$a Also available in microfilm and microfiche format.
- 546 \$a In English; includes some text in French
- 588 \$a Latest issue consulted: Volume 140, no. 1 (January/February 2007)
- 650 \$a Accounting.
- 710 \$a Canadian Institute of Chartered Accountants.
- 780 \$t CA, Canadian chartered accountant.

Musical Score (Μουσική Σημειογραφία)³⁶

Rec stat c		Entered 20111005		Replaced 20111005	
Type c	ELvl	Srce c	Audn	Ctrl	Lang zxx
BLvl m	Form	Comp zz	AccM	MRec	Ctry nyu
	Part	TrAr			
Desc i	FMus l	LTxt n	DtSt t	Dates 2010,2000	

040 ____ \$b eng \$e rda \$c ____

042 pcc

050 _4M312.T45 \$b C57 2010

100 1_ Thomas, Augusta Read, \$e composer.

245 15 ...a circle around the sun... : \$b (for piano trio) / \$c Augusta Read Thomas.

264 _1 New York, NY : \$b G. Schirmer, \$c [not before 2010]

264 _4 \$c ©2000

300 1 score (12 pages) + 2 parts ; \$c 31 cm

336 notated music \$2 rdacontent

337 unmediated \$2 rdamedia

338 volume \$2 rdacarrier

348 score \$a part \$2 rda

382 01 violin \$n 1 \$a cello \$n 1 \$a piano \$n 1 \$s 3 \$2 lcmpt

500 For violin, cello, and piano.

500 "Corrected 5/2010"--At foot of page 1 of score and both parts.

546 \$b Staff notation.

650 _0 Piano trios \$v Scores and parts.

655 _7 Chamber music. \$2 lcgft

655 _7 Scores. \$2 lcgft

655 _7 Parts (Music) \$2 lcgft

³⁶ Βλέπε πρωτογενή πηγή

<https://www.loc.gov/catworkshop/RDA%20training%20materials/SCT%20RDA%20Records%20TG/index.html>

Musical Sound Recording - CD (Ηχογράφηση Μουσικής)³⁷

Type j	Elvl	Srce c	Audn	Ctrl	Lang swe
BLvl m	Form	Comp op	AccM fi	Mrec	Ctry sw
	Part n	TrAr n			
Desc i	FMus n	LTxt	DtSt p	Dates 2008,1954	

007 s #b d #d f #e m #f n #g g #h n #i n #j m #k m #l n #m e #n e

024 3_ 7391711010925

024 7_ 07391711010925 #2 gtin-14

028 02 ABCD 109 #b Bluebell

033 00 1954----- #b 6954 #c S7

041 0_ #d swe #h fre #g eng #g swe

040 ____ #b eng #e rda #c ____

042 pcc

050 _4 M1500 #b.B

100 1_ Bizet, Georges, #d 1838-1875, #e composer.

240 10 Carmen. #l Swedish

245 10 Carmen : #b Stockholm 1954 / #c Georges Bizet ; text by Henri Meilhac & Ludovic Halévy after Prosper Mérimée ; original version translated and revised by Axel Strindberg.

264 _1 [Sweden] : #b Bluebell, #c [2008]

264 _4 #c ©2008

300 2 audio discs (137 min.) ; #c 4 3/4 in.

306 010800 #a 010839

336 performed music #2 rdacontent

337 audio #2 rdamedia

338 audio disc #2 rdacarrier

344 digital #b optical #g mono #2 rda

347 audio file #b CD audio #2 rda

546 Sung in Swedish.

³⁷Βλέπε πρωτογενή πηγή

<https://www.loc.gov/catworkshop/RDA%20training%20materials/SCT%20RDA%20Records%20TG/index.html>

500 Opera in 4 acts.

500 Title from disc label.

511 0_ Arne Hendriksen (Don José); Sigurd Björling (Escamillo); Carl-Axel Hallgren (Morales); Erik Sundquist (Dancaïre); Olle Sival (Rimendado); Gunnar Källsing (Lillas Pastia); Kerstin Meyer (Carmen); Elisabeth Söderström (Micaëla); Busk Margit Jonsson (Frasquita); Kjerstin Dellert (Mercédès); Royal Swedish Opera Chorus; Royal Swedish Orchestra; Sixten Ehrling, conductor.

518 ‡o Recorded ‡d 1954 ‡p Stockholm.

500 Notes in Swedish and English inserted in container.

650 _0 Operas.

655 _7 Operas. ‡2 lcgft

700 1_ Meilhac, Henri, ‡d 1831-1897, ‡e librettist.

700 1_ Halévy, Ludovic, ‡d 1834-1908, ‡e librettist.

700 1_ Strindberg, Axel, ‡d 1910-2000, ‡e translator.

700 1_ Hendriksen, Arne, ‡d 1911-1996, ‡e singer.

700 1_ Björling, Sigurd, ‡e singer.

700 1_ Hallgren, Carl-Axel, ‡d 1918-1987, ‡e singer.

700 1_ Sundqvist, Erik, ‡d 1907-1976, ‡e singer.

700 1_ Meyer, Kerstin, ‡e singer.

700 1_ Söderström, Elisabeth, ‡d 1927-2009, ‡e singer.

700 1_ Ehrling, Sixten, ‡e conductor.

700 1_ ‡i Opera adaptation of (work): ‡a Mérimée, Prosper, ‡d 1803-1870. ‡t Carmen.

710 2_ Kungliga Hovkapellet, ‡e instrumentalist.

710 2_ Kungliga Operakoren, ‡e singer.

Non-Musical Sound Recording – Audiobook³⁸

Type i	ELvl	Src c	Audn	Ctrl	Lang eng
BLvl m	Form	Comp nn	AccM	MRec	Ctry enk
	Part n	TrAr n			
Desc i	Fmus n	Ltxt f	DtSt t	Dates	2008,2008
007	s #b d #d u #e u #f n #g g #h n #i n #j m #k m #l n #m e #n d				
020	9780753130339				
020	0753130335				
028 02	ICD 080103 #b Isis Audio Books				
040	____ #b eng #e rda #c ____				
042	pcc				
050 14	PR6054.I26 #b E63 2008				
082	04823/.914 #2 22				
100 1_	Dibdin, Michael, #e author.				
240 10	End games. #s Spoken word				
245 10	End games / #c Michael Dibdin.				
250	Complete and unabridged.				
250	CD edition.				
264 _1	Oxford, England : #b Isis Publishing Ltd., #c 2008.				
264 _4	#c ©2008				
300	10 audio discs (11 hr., 15 min.) ; #c 4 3/4 in.				
306	111500				
336	spoken word #b spw #2 rdacontent				
337	audio #b s #2 rdamedia				
338	audio disc #b sd #2 rdacarrier				
340	#b 4 3/4 in.				
344	digital #b optical #2 rda				
347	audio file #b CD audio #2 rda				
511 0_	Read by Michael Tudor Barnes.				

³⁸ Βλέπε πρωτογενή πηγή

<https://www.loc.gov/catworkshop/RDA%20training%20materials/SCT%20RDA%20Records%20TG/index.html>

500 Title from disc label.

500 "Isis Audio Books"--Container.

520 "Italian police detective, Aurelio Zen, is posted to remote Calabria, at the toe of the Italian boot, on a routine assignment. But what he encounters there is anything but routine. Beneath the surface of a tight-knit community, violent forces are at work. Zen is determined to find a way to penetrate the code of silence and uncover the truth behind a brutal murder. His mission is complicated by another secret that has drawn strangers from the other side of the world, a hunt for buried treasure, launched by a single-minded player with millions to spend pursuing his bizarre and deadly obsession"--Container.

521 Adult.

600 10 Zen, Aurelio +v Fiction.

650 _0 Police +z Italy +v Fiction.

655 _7 Detective and mystery fiction. #2 lcgft

655 _7 Audiobooks. #2 lcgft

655 _7 Novels. #2 lcgft

700 1_ Barnes, Michael Tudor, +e narrator.

775 08 ‡I Adaptation of (expression): ‡a Dibdin, Michael. ‡t End games. ‡d London : Faber, [2007] ‡z 9780571236152 ‡w (OCoLC)85829301

Projected Medium – DVD³⁹

Rec stat c	Entered 20101004		Replaced 20110529		
Type g	Elvl	Src c	Audn	Ctrl	Lang emg
BLvl m	Form	Gpub	Time 150	MRec	Ctry enk
Desc i	TMat vTech l	DtSt t	Dates 2010,2010		

007 v #b d #d c #e v #f a #g i #h z #i s

040 ____ #b eng #e rda #c ____

042 pcc

043 e-uk---

046 #k 2010

050 _4 QL520.24.G7 #b S54 2010

100 1_ Sherwin, Graham, #e filmmaker.

245 10 British damselflies / #c photography, editing, narration and artwork: Graham Sherwin.

257 Great Britain #2 naf

264 _1 [Great Britain?] : #b [Graham Sherwin?], #c [2010]

264 _1 #c ©2010

300 1 DVD video (150 min.) : #b sound, color ; #c 4 3/4 in.

336 two-dimensional moving image #2 rdacontent

337 video #2 rdamedia

338 videodisc #2 rdacarrier

344 digital #b optical #g stereo #2 rda

346 #b PAL #2 rda

347 video file #b DVD video #e all regions #2 rda

500 Title from disc label.

500 Full screen 1.33:1.

520 "This DVD describes ALL the breeding and vagrant species of Damselflies on mainland Britain and Ireland (20 in total) and a couple of potential vagrants as well. A companion volumes will cover Dragonflies The introduction in this volume helps

³⁹ Βλέπε πρωτογενή πηγή

<https://www.loc.gov/catworkshop/RDA%20training%20materials/SCT%20RDA%20Records%20TG/index.html>

with the biology and life cycles of Dragonflies and Damselflies, then each Damselfly species is described with attention drawn to distribution, habitat, flight season, breeding behaviour and, of course, identification and distinguishing features of immature Damselflies as well as adults."--Container.

650 _0 Damselflies ‡z Great Britain.

650 _0 Damselflies ‡z Great Britain ‡x Identification.

655 _7 Nature films. ‡2 lcgft

655 _7 Wildlife films. ‡2 lcgft

655 _7 Documentary films. ‡2 lcgft

655 _7 Nonfiction films. ‡2 lcgft

655 _7 Feature films. ‡2 lcgft

Cartographic Resource (Χάρτης)⁴⁰

Rec stat c	Entered 20110707	Replaced 20120121			
Type e	Elvl	Srce c	Relf	Ctrl	Lang eng
BLvl m	Form	GPub l	SpFm	Mrec	Ctry ilu
CrTp a	Indx 0	Proj	DtSt t	Dates 2011,2011	

Desc i

007 a #b j #d c #e a #f n #g z #h n

040 ____ #b eng #e rda #c ____

042 pcc

034 1_ a #b 44000

043 n-us-il

050 _4 G4104.C6E63 2011 #b .A4

052 4104 #b C6

100 1_ McClendon, Dennis, #e cartographer.

245 10 Chicago bike map : #b streets for cycling, spring 2011 / #c produced by the Active Transportation Alliance for the City of Chicago ; project coordinated by Rebekah Broussard, Active Transportation Alliance ; design by Carrie St. John, Chicago CartoGraphics ; cartography by Dennis McClendon, Chicago CartoGraphics.

255 Scale approximately 1:44,000.

264 _1 [Chicago] : #b City of Chicago, Department of Transportation, #c [2011]

264 _4 #c ©2011

300 1 map : #b both sides, color ; #c 103 x 57 cm, on sheet 54 x 67 cm

336 cartographic image #2 rdacontent

337 unmediated #2 rdamedia

338 sheet #2 rdacarrier

500 Title from panel.

500 Includes Loop inset, text, color illustrations, and diagrams.

500 At foot of panel: City of Chicago, Rahm Emanuel, Mayor; Department of Transportation, Gabe Klein, Commissioner.

⁴⁰ Βλέπε πρωτογενή πηγή

<https://www.loc.gov/catworkshop/RDA%20training%20materials/SCT%20RDA%20Records%20TG/index.html>

500 "Copyright ©2011 by the City of Chicago. Base map copyright ©2011 Chicago CartoGraphics."

650 _0 Bicycle trails #z Illinois #z Chicago #v Maps.

650 _0 Cycling #z Illinois #z Chicago #v Maps.

650 _0 Outdoor recreation #z Illinois #z Chicago #v Maps.

655 _7 Thematic maps. #2 lcgft

700 1_ Broussard, Rebekah, #e editor.

700 1_ St. John, Carrie, #e map designer.

700 1_ McClendon, Dennis, #e cartographer.

710 2_ Chicago CartoGraphics (Firm), #e cartographer.

710 1_ Chicago (Ill.). #b Department of Transportation, #e publisher.

710 2_ Active Transportation Alliance, #e issuing body.

Electronic Resource - Website (Ηλεκτρονικός Πόρος - Ιστοσελίδα)⁴¹

Rec stat c	Entered 20111123	Replaced 20150723112314.0
Type a	Elvl	Srce c
BLvl i	Form o	Conf 0
S/L 2	Orig o	EntW
Desc i	SrTp w	Cont
		DtSt c
		Dates uuuu,9999

006 m o d

007 c #b r #d m #e n

040 ____ #b eng #e rda #c ____

042 pcc

050 _4 TP986.A1

245 00 Plastics today : #b community for plastics professionals.

246 1_ #i HTML title metatag, <April 12, 2011>: #a PlasticsToday.com

264 _1 Santa Monica, CA : #b UBM Canon

300 1 online resource : #b color illustrations

336 text #b txt #2 rdacontent

337 computer #b c #2 rdamedia

338 online resource #b cr #2 rdacarrier

520 Articles and newsletters on the plastics industry.

588 Description based on online resource; title from home page (viewed July 24, 2015).

650 _0 Plastics.

650 _0 Plastics industry and trade.

856 40 #u <http://www.plasticstoday.com/>

⁴¹ Βλέπε πρωτογενή πηγή

<https://www.loc.gov/catworkshop/RDA%20training%20materials/SCT%20RDA%20Records%20TG/index.html>

Rare Book (Σπάνιο Βιβλίο)⁴²

Rec stat c		Entered 20000225		Replaced 20101228	
Type t	ELvl I	Srce c	Audn	Ctrl	Lang lat
BLvl m	Form	Conf 0	Biog	Mrec	Ctry be
	Cont	Gpub	LitF 0	Indx 0	
Desc i	Ills p	Fest 0	DtSt s	Dates 1480,	

040 ____ \$b eng \$e rda \$e dcrmb \$c ____

042 pcc

024 8_ MS M.493

043 e-be--- \$a n-us-ny

110 2_ Catholic Church, \$e author.

240 10 Book of hours (Manuscript Pierpont Morgan Library. M.493)

245 10 Book of hours.

264 _0 Bruges, Belgium, \$c approximately 1480

300 124 leaves (1 column, 17 lines) : \$b vellum, ink, manuscript, illuminations ; \$c 170 x 122 mm

336 text \$2 rdacontent

337 unmediated \$2 rdamedia

337 still image \$2 rdamedia

338 volume \$2 rdacarrier

500 Manuscript book of hours for the use of Rome (Hours of the Virgin, Office of the Dead); written and illuminated in Bruges, Belgium, approximately 1480.

546 Latin \$b textura

500 Silver and gold lettering on vellum stained black (Black Hours).

500 Decoration: 14 full-page miniatures.

500 Artist: a follower of Guillaume Vrelant influenced by Philippe de Mazerolles and Liévin van Lathem (folios 13v-14).

563 19th-century tan pigskin stamped with interlocking Y's in the four corners of the central panel; oxydized silver clasps with double Y hinges; bound for Nicolas

⁴² Βλέπε πρωτογενή πηγή

<https://www.loc.gov/catworkshop/RDA%20training%20materials/SCT%20RDA%20Records%20TG/index.html>

Yemeniz by Trautz-Bauzonnet (Georges Trautz); lettered: Officium B. Mariae Virginis; in brown half-morocco case.

524 Pierpont Morgan Library. MS M.493.

561 1_ Nicolas Yemeniz (his sale, Paris, 1867, no. 71) to Ambroise Firmin-Didot; his sale (Paris, 1879, no. 27) to Labitte; Robert Hoe Collection (catalogue, 1909, p. 105); his sale (New York, Anderson Galleries, 1912, II, no. 2465) to Quaritch; purchased by J. Pierpont Morgan (1837-1913) from Léon Gruel in 1912; J.P. Morgan (1867-1943).

510 4_ Ricci, S. de. Census of medieval and Renaissance manuscripts in the United States and Canada, #c volume 2, page 1460

510 4_ Bond, W.H. Supplement to the Census of medieval and Renaissance manuscripts in the United States and Canada, #c pages 346-347

581 Das Schwarze Gebetbuch. Frankfurt : Insel Verlag, 1982, pages 140-143.

581 Das Schwarze Stundenbuch = The black hours = Les heures noires. Luzern : Faksimile Verlag, 2001.

581 Painted prayers / Roger S. Wieck. New York : George Braziller, 1997, no. 64.

610 20 Catholic Church #v Prayers and devotions #x Latin.

655 _0 Manuscripts, Latin (Medieval and modern) #z New York (State) #z New York.

655 _7 Books of hours. #2 aat

655 _7 Illuminated manuscripts #z Belgium #z Bruges #y 15th century. #2 aat

655 _7 Miniatures (Illuminations) #z Belgium #z Bruges #y 15th century. #2 gmGPC

655 _7 Silver lettering. #2 aat

655 _7 Gold lettering. #2 aat

655 _7 Black vellum. #2 aat

655 _7 Textura. #2 aat

655 _7 Pigskin bindings (Binding) #z France #z Paris #y 19th century. #2 rbbin

655 _7 Metal clasps (Binding) #z France #z Paris #y 19th century. #2 rbbin

700 1_ Vrelant, Guillaume, #d -1481.

700 1_ Mazerolles, Philippe de, #d -1479.

7001_ Lathem, Lievin van, #d 1454-1493.

700 1_ Trautz, Georges, #d 1808-1879, #e binder.

700 1_ Yemeniz, Nicolas, #d 1775-1871, #e former owner.

700 1_ Firmin-Didot, Ambroise, #d 1790-1876, #e former owner.

700 1_ Hoe, Robert, #d 1839-1909, #e former owner.

700 1_ Gruel, Léon, #d 1841-1923, #e bookseller.

700 1_ Morgan, J. Pierpont ‡q (John Pierpont), ‡d 1837-1913, ‡e former owner.
 700 1_ Morgan, J. P. ‡q (John Pierpont), ‡d 1867-1943, ‡e former owner.
 710 2_ Pierpont Morgan Library. ‡k Manuscript. ‡n M.493.
 710 2_ Anderson Galleries, Inc., ‡e bookseller.
 710 2_ Bernard Quaritch (Firm), ‡e bookseller.
 752 Belgium ‡d Bruges
 787 08 ‡i Facsimile (manifestation): ‡a Catholic Church. ‡t Das schwarze Stundenbuch.
 ‡d Luzern : Faksimile Verlag, 2001 ‡w (OCoLC)54748238
 856 42 ‡z Detailed descriptions and additional bibliographies: ‡u
<http://corsair.morganlibrary.org/msdescr/BBM0493.htm>

Archival Resource (Αρχειακός Πόρος)⁴³

Rec stat c	Entered 19880725	Replaced 20120221
Type p	ELvl	Srce c
BLvl c	Form	Ctrl a
		Lang eng
		MRec
		Ctry utu
Desc i	DtSt i	Dates 1911,1973

006 t 000 0d

006 knnn in

040 ____ #b eng #e dacs #e rda #c ____

042 pcc

043 n-us-ut

090 MSS 1567

100 3_ Crump (Family : #g Crump, Reynold W. (Reynold Wilford), 1890-1963), #e collector.

245 10 Crump family papers.

264 _0 [Utah], #c 1911-1973.

300 0.5 linear ft. #a (1box)

336 text #2 rdacontent

336 still image #2 rdacontent

337 unmediated #2 rdamedia

338 sheet #2 rdacarrier

506 Open for public research.

520 2_ Collection consists of materials relating to the Reynold and Myrtle Crump family and their seven children. The materials include correspondence, genealogical items, biographies, diaries, photographs, and miscellaneous articles relating to the Crump family and their ancestors. The materials date from between 1911 and 1973.

561 Donated by Vesta Smith in 1975.

600 30 Crump family #v Archives.

600 10 Crump, Reynold W. #q (Reynold Wilford), #d 1890-1963.

600 10 Crump, Myrtle F. #q (Myrtle Frost), #d 1896-1959.

⁴³ Βλέπε πρωτογενή πηγή

<https://www.loc.gov/catworkshop/RDA%20training%20materials/SCT%20RDA%20Records%20TG/index.html>

650 _0 Mormon families #z Utah #z Bluffdale.

651 _0 Bluffdale (Utah)

655 _0 Letters.

655 _7 Genealogies. #2 rbgenr

655 _7 Biographies. #2 lcgft

655 _7 Diaries. #2 lcgft

655 _0 Photographs.

852 L. Tom Perry Special Collections, Harold B. Lee Library, Brigham Young University, #e Provo, Utah 84602.

Authority Record (Καθιερωμένη Εγγραφή)⁴⁴

Rec stat n		Entered 20110824	Replaced 20110825062731.0
Type z	Upd status a	Enc lvl n	Source c
Roman I	Ref status a	Mod rec	Name use a
Govt agn I	Auth status a	Subj a	Sub use a
Series n	Auth/ref a	Geo sub n	Ser use b
Ser num n	Name a	Subdiv tp n	Rules z

010 no2011132238

040 ____ \$b eng \$e rda \$c ____

046 \$f 1971 \$2 edtf

100 1_ Croft, John, \$d 1971-

370 \$f London (England) \$2 naf

372 Electronic music \$a Music--Philosophy and aesthetics \$2 lcsh

373 Brunel University \$2 naf

374 College teachers \$a Composers \$2 lcsh

375 male

510 2_ \$i Employer: \$a Brunel University \$w r

670 Craig, R. Inward, 2011: \$b container (John Croft; composer of ...ne l'aura che trema) insert (born 1971; composer of live electronic music; senior lecturer in Music at Brunel University, West London; also teaches and writes on the philosophy of music)

⁴⁴ Βλέπε πρωτογενή πηγή

<https://www.loc.gov/catworkshop/RDA%20training%20materials/SCT%20RDA%20Records%20TG/index.html>

Πίνακας. LC - RDA CORE ELEMENTS⁴⁵

Στη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου η περιγραφή των πόρων γίνεται με βάση τον παρακάτω πίνακα:

Element	RDA no.	FRBR	Decision with qualification if appropriate	MARC encoding
IDENTIFYING MANIFESTATIONS AND ITEMS				
Title proper (T)	2.3.2	M	Yes	245
Parallel title proper (T) +	2.3.3	M	Yes	245 246
Other title information (T) +	2.3.4	M	Yes, for monographs and integrating resources; see notes in CONSER Standard Record (CSR) guidelines for serials	245
Earlier title proper (T) +	2.3.7	M	Yes (for integrating resources give in 247 field; for serials when description is not “backed up,” give in 246 field)	247 246
Later title proper (T) +	2.3.8	M	Yes, for serials and multipart monographs	246
Key title (T) +	2.3.9	M	Yes, if in conjunction with ISSN assignment	222
Abbreviated title (T) +	2.3.10	M	Yes, for abbreviated key title if in conjunction with ISSN assignment, as appropriate	210
Statement of responsibility relating to title proper (T)	2.4.2	M	Yes, for monographs and integrating resources (if more than one, only the first recorded is	245

⁴⁵ Βλέπε πρωτογενή πηγή Library of Congress, 2015. *LC-RDA Core Elements*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.loc.gov/aba/rda/pdf/core_elements.pdf> [Προσπελάστηκε 13 Μαΐου 2019].

			required); see notes in CONSER Standard Record (CSR) guidelines for serials	
Designation of edition (T)	2.5.2	M	Yes	250
Designation of a named revision of an edition (T)	2.5.6	M	Yes	250
Numeric and/or alphabetic designation of first issue or part of sequence (T)	2.6.2	M	Yes (for first or only sequence)	362
Chronological designation of first issue or part of sequence (T)	2.6.3	M	Yes (for first or only sequence)	362
Numeric ... of last issue or part of sequence (T)	2.6.4	M	Yes (for last or only sequence)	362
Chronological ... of last issue or part of sequence (T)	2.6.5	M	Yes (for last or only sequence)	362
Date of production	2.7.6	M	Yes (for a resource in unpublished form)	264
Publication statement	2.8	M	Yes (for a resource in published form)	264
Place of publication (T)	2.8.2	M	Yes (if more than one, only the first recorded is required). For CIP cataloging, see LC-PCC PS for 2.8.2 for recording a U.S. place of publication.	264
Publisher's name (T)	2.8.4	M	Yes (if more than one, only the first recorded is required).	264
Date of publication	2.8.6	M	Yes (if the date of distribution appears on the source of information in more than one calendar, only the date in the	264

			Gregorian calendar is required)	
Title proper of series (T)	2.12.2	M	Yes	490
ISSN of series +	2.12.8	M	Yes	490
Numbering within series (T)	2.12.9	M	Yes	490
Title proper of subseries (T)	2.12.10	M	Yes	490
ISSN of subseries +	2.12.16	M	Yes	490
Numbering within subseries (T)	2.12.17	M	Yes	490
Mode of issuance +	2.13	M	Yes	Ldr Bibl Lvl
Frequency +	2.14	M	Yes	008/18- 19; 310/321
Identifier for the manifestation	2.15	M	Yes	020, 022, 024, 026, 027, 028, 030, 074, 086, 088
Note on title +	2.17.2	M	Yes, for title source, if applicable (always applicable for serials)	500, 588
Note on issue, part, or iteration used as the basis for identification of the resource +	2.17.13	M	Yes, if applicable (always applicable for serials)	588
DESCRIBING CARRIERS				
Media type +	3.2	M	Yes	337
Carrier type	3.3	M	Yes	338
Extent	3.4	M	Yes, if the resource is complete or if the total extent is known	300

Dimensions +	3.5	M	Yes, for resources other than serials and online electronic resources	300
Layout +	3.11	M	Yes, for cartographic resources	300, 500
Digital file characteristic +	3.19	M	Yes, for cartographic resources	352
Note on changes in carrier characteristics +	3.21.4	M	Yes, if carrier characteristics vary and new description isn't made	500
PROVIDING ACQUISITION AND ACCESS INFORMATION				
Restrictions on use +	4.5		Yes, but generally limited to the non-General Collections	540
Uniform Resource Locator +	4.6		Yes	856
RECORDING ATTRIBUTES OF WORKS AND EXPRESSIONS				
Status of identification +	5.7		Yes	A 008/33
Source consulted +	5.8		Yes	A 670
Cataloguer's note +	5.9		Yes, for certain situations explained in DCM Z1 667	A 667
IDENTIFYING WORKS AND EXPRESSIONS				
Preferred title for the work Musical work	6.2.2 6.14.2 6.19.2	W	Yes	A 1XX; 130, 240, 245, 7XX

Legal work	6.23.2			
Religious work	6.26.2			
Official communications				
Form of work	6.3	W	Yes, in the authorized access point if needed to differentiate	A 1XX, A 380; 130, 240, 380, 7XX
Date of work	6.4	W	Yes, in the authorized access point if needed to differentiate; see Date of a Treaty below	A 1XX, A 046; 046 130, 240, 7XX
Legal work	6.20			
Place of origin of the work	6.5	W	Yes, in the authorized access point if needed to differentiate	A 1XX, A 370; 130, 240, 7XX
Other distinguishing characteristic of the work	6.6	W	Yes, in the authorized access point if needed to differentiate	A 1XX, A 381; 130, 240, 7XX
Legal work	6.21			
Medium of performance	6.15	W	Yes; (1) if title is not distinctive, give if applicable; (2) if title is distinctive, give if needed to differentiate	A 1XX, A 382; 240, 382, 7XX
Numeric designation of a musical work	6.16	W	Yes; (1) if title is not distinctive, give if applicable; (2) if title is distinctive, give if needed to differentiate	A 1XX, A 383; 240, 383, 7XX
Key	6.17	W	Yes; (1) if title is not distinctive, give if applicable; (2) if title is distinctive, give if needed to differentiate	A 1XX, A 384; 240, 384, 7XX
Date of a Treaty	6.20.3	W	Yes	A 1XX, A 046;

				130, 046, 730
Identifier for the work	6.8	W	Yes	A 010
Content type	6.9	E	Yes	Leader/06, 336
Date of expression Religious work	6.10 6.24	E	Yes, as appropriate for expressions of musical works and of religious works	A 1XX, A 046; 130, 240, 7XX
Language of expression	6.11	E	Yes, in 008/35-37, 041/546, and in the authorized access point for a translation	008/35- 37; 041, 546; 130, 240, 7XX; A 1XX, A 377, A 670
Other distinguishing characteristic of the expression Musical work Religious work	6.12 6.18 6.25	E	Yes, in the authorized access point if needed to differentiate	A 1XX, A 381; 130, 240, 7XX
Identifier for the expression	6.13	E	Yes	A 010
DESCRIBING CONTENT				
Longitude and latitude +	7.4.2	W	Yes	255
Intended audience +	7.7	W	Yes, for resources intended for children	008/22 as applicable; 521
Dissertation or thesis information +	7.9	W	Yes	502
Summarization of the	7.10	E	Yes, for fiction intended for	520

content +			children	
Language of the content +	7.12	E	Yes	008/35-37, 041, 546
Script +	7.13.2	E	Yes for some languages (see LC- PCC PS for 7.13.2)	546
Form of musical notation +	7.13.3	E	Yes	500, 546
Illustrative content +	7.15	E	Yes, for resources intended for children	300, 500
Supplementary content +	7.16	E	Yes, for indexes and bibliographies in monographs.	504
Format of notated music +	7.20	E	Yes	500
Medium of performance of musical content +	7.21	E	Yes	500
Duration +	7.22	E	Yes, for notated music	300, 5XX
Horizontal scale of cartographic content	7.25.3	E	Yes	255
Vertical scale of cartographic conten	7.25.4	E	Yes	255
Additional scale information +	7.25.5	E	Yes	255
Projection of cartographic content +	7.26	E	Yes	255
RECORDING ATTRIBUTES OF PERSONS, FAMILIES, AND CORPORATE BODIES				
Status of identification +	8.10		Yes	A 008/33
Undifferentiated name indicator +	8.11		See DCM Z1 008/32 for PCC policies on undifferentiated name authority records	A 008/32

Source consulted +	8.12		Yes	A 670
Cataloguer's note +	8.13		Yes, for certain situations explained in DCM Z1 667	A 667
IDENTIFYING PERSONS				
Preferred name for the person	9.2.2	P	Yes	A 100
Date of birth	9.3.2	P	Yes	A 100, A 046
Date of death	9.3.3	P	Yes	A 100, A 046
Period of activity of the person	9.3.4	P	Yes, in the authorized access point if needed to differentiate	A 100, A 046
Title of the person	9.4	P	Yes, in the authorized access point for (1) titles of nobility, royalty, and religious rank; (2) if needed to differentiate for terms of rank, honour, or office	A 100, A 368
Fuller form of name	9.5	P	Yes, in the authorized access point if needed to differentiate	A 100, A 378
Other designation associated with the person	9.6	P	Yes; in the authorized access point for (1) saints and spirits and (2) if needed to differentiate for other persons Yes, at the element level (authority field 368) for a person named in a sacred scripture or an apocryphal book, a fictitious or legendary person, or a real nonhuman entity	A 100, A 368
Profession or occupation	9.16	P	Yes, in the authorized access point; (1) if needed to differentiate; (2) for a person	A 100, A 374

			whose name consists of a phrase or appellation not conveying the idea of a person	
Identifier for the person	9.18	P	Yes	A 010
IDENTIFYING FAMILIES				
Preferred name for the family	10.2.2	F	Yes	A 100
Type of family	10.3	F	Yes	A 100, A 376
Date associated with the family	10.4	F	Yes	A 100, A 046, A 376
Place associated with the family	10.5	F	Yes, in the authorized access point if needed to differentiate	A 100, A 370
Prominent member of the family	10.6	F	Yes, in the authorized access point if needed to differentiate	A 100, A 376
Identifier for the family	10.10	F	Yes	A 010
IDENTIFYING CORPORATE BODIES				
Preferred name for the corporate body	11.2.2	C	Yes	A 11X, A 151
Location of conference, etc.	11.3.2	C	Yes, when appropriate for use with resources cataloged as monographs	A 11X, A 370
Other place associated with a corporate body	11.3.3	C	Yes, in the authorized access point if needed to differentiate	A 11X, A 370
Date of conference, etc.	11.4.2	C	Yes, when appropriate for use with resources cataloged as monographs	A 11X, A 046
Date of establishment	11.4.3	C	Yes, in the authorized access point	A 11X,

			if needed to differentiate	A 046
Date of termination	11.4.4	C	Yes, in the authorized access point if needed to differentiate	A 11X, A 046
Period of activity of the corporate body	11.4.5	C	Yes, in the authorized access point if needed to differentiate	A 11X, A 046
Associated institution	11.5	C	Yes, (1) for conferences, etc., if the institution's name provides better identification than the local place name or if the local place name is unknown or cannot be readily determined; (2) if needed to differentiate	A 11X, A 373
Number of a conference, etc.	11.6	C	Yes, when appropriate for use with resources cataloged as monographs	A 11X
Other designation associated with the corporate body	11.7	C	Yes, (1) for a body whose name does not convey the idea of a corporate body; (2) if needed to differentiate	A 11X, A 368
Identifier for the corporate body	11.12	C	Yes	A 010
IDENTIFYING PLACES				
Preferred name for the place +	16.2.2	PL	Yes, in the context of RDA 11.2	A 151
RECORDING PRIMARY RELATIONSHIPS				
Work manifested	17.8	M	Do not apply chapter 17 in the current implementation scenario; this core element is covered by the	

			authorized access point for the work when present in a MARC bibliographic record. For guidelines about this element when the resource is a compilation, see LCPCC PS for 25.1.	
Expression manifested	17.10	M	Do not apply chapter 17 in the current implementation scenario; this core element is covered by the authorized access point for the expression when present in a MARC bibliographic record. For guidelines about this element when the resource is a compilation, see LCPCC PS for 26.1.	
PERSONS, FAMILIES, AND CORPORATE BODIES ASSOCIATED WITH A WORK				
Creator	19.2	W	Yes (if more than one, only the creator having principal responsibility named first in resources embodying the work or in reference sources is required; if principal responsibility is not indicated, only the first-named creator is required) After satisfying the RDA core requirement, catalogers may provide additional authorized	1XX A 1XX 7XX

			access points for creators according to cataloger's judgment.	
Other person, family, or corporate body associated with a work	19.3	W	Yes, if the authorized access point representing that person, family, or corporate body is used to construct the authorized access point representing the work (e.g., certain legal works). After satisfying the RDA core requirement, catalogers may provide additional authorized access points according to cataloger's judgment.	1XX A 1XX 7XX
PERSONS, FAMILIES, AND CORPORATE BODIES ASSOCIATED WITH AN EXPRESSION				
Contributor +	20.2	E	Yes, for illustrators of resources intended for children	7XX
RECORDING RELATIONSHIPS BETWEEN WORKS, EXPRESSIONS, MANIFESTATIONS, AND ITEMS				
Source consulted +	24.7		Yes	A 670
RELATED WORKS				
Related work +	25.1	W	Yes, for some compilations and sequential serial relationships (see	5XX; 7XX

			LC-PCC PS for 25.1)	
RELATED EXPRESSIONS				
Related expression +	26.1	E	Yes, for some compilations and sequential serial relationships (see LC-PCC PS for 26.1)	5XX; 7XX
RELATED MANIFESTATIONS				
Related manifestation +	27.1	M	Yes, for reproductions	5XX 76X-787
RELATED ITEMS				
Related item +	28.1	I	Yes, for reproductions, bound withs, and for special relationships for rare materials if warranted	5XX 76X-787
RECORDING RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONS, FAMILIES, AND CORPORATE BODIES				
Source consulted +	29.6		Yes	A 670
RELATED PERSONS				
Related person +	30.1	P, F, C	Yes, for different identities	A 500
RELATED CORPORATE BODIES				
Related corporate body +	32.1	P, F,	Yes, for sequential relationships	A 510

		C	of non-conference corporate bodies, only the immediately preceding and succeeding entities (relate conferences only on the records for the collective heading)	
--	--	---	--	--

Επεξήγηση συμβόλων πίνακα:

- *Στήλη Element*: Το σύμβολο της πρόσθεσης (+) ταυτίζει/προσδιορίζει τα επιπρόσθετα πέρα από τα βασικά/υποχρεωτικά στοιχεία του RDA, τα οποία επιλέχθηκαν από την LC ως core elements. Το γράμμα "T" στην παρένθεση ταυτίζει το μεταγραφόμενο στοιχείο σύμφωνα με την οδηγία του RDA ("take what you see") ή σύμφωνα με την πολιτική της LC.
- *Στήλη FRBR (οντότητες FRBR/FRAD)*:
C = corporate body (συλλογικό όργανο)
E = expression (έκφραση)
F = family (οικογένεια)
I = item (αντίτυπο)
M = manifestation (εκδήλωση/υλοποίηση)
P = person (φυσικό πρόσωπο)
PL = place (τόπος)
W = work (έργο)
- *Στήλη MARC encoding*: Το γράμμα "A" όταν προηγείται των πεδίων αφορά στη διάταξη για τα καθιερωμένα δεδομένα στο MARC 21.

Βιβλιογραφία

Ελληνόφωνη Βιβλιογραφία

1. Ασλανίδη, Μ., 2017. *Περιγραφικά δεδομένα στον 21ο αιώνα*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
2. Καπιδάκης, Σ., Λαζαρίνης, Φ. και Τοράκη, Κ., 2015. *Θέματα Βιβλιοθηκονομίας και Επιστήμης των Πληροφοριών*. [e-book] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο από: <<https://repository.kallipos.gr/handle/11419/1674>> [Προσπελάστηκε 14 Ιουνίου 2019].
3. Τόγια, Α. και Χριστοδούλου, Γ. Ν., 2015. *Εισαγωγή στο RDA*. [e-book] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο από: <<https://repository.kallipos.gr/handle/11419/5841>> [Προσπελάστηκε 14 Ιουνίου 2019].

Ξενόφωνη Βιβλιογραφία

1. International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2009. *Functional Requirements for Bibliographic Records: final report*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/frbr/frbr_2008.pdf> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].
2. International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2010. *Functional Requirements for Subject Authority Data (FRSAD): a conceptual model*. [pdf] Διαθέσιμο από: <<https://www.ifla.org/files/assets/classification-and-indexing/functional-requirements-for-subject-authority-data/frsad-final-report.pdf>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].
3. International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2011. *ISBD: International Standard Bibliographic Description: consolidated edition*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-cons_20110321.pdf> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].

4. International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2013. *Functional Requirements for Authority Data: a conceptual model*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/frad/frad_2013.pdf> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].
5. International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2016. *Statement of International Cataloguing Principles (ICP)*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/icp/icp_2016-en.pdf> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].
6. International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2017. *IFLA Library Reference Model: a conceptual model for bibliographic information*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/frbr-lrm/ifla-lrm-august-2017_rev201712.pdf> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].
7. Library of Congress, 2015. *LC-RDA core elements*. [pdf] Διαθέσιμο από: <https://www.loc.gov/aba/rda/pdf/core_elements.pdf> [Προσπελάστηκε 13 Μαΐου 2019].
8. Morris, S. R. and Wiggins, B., 2016. Implementing RDA at the Library of Congress. *JLIS.it*, [e-journal] 7 (2), pp. 199-228. Διαθέσιμο από: <<http://dx.doi.org/10.4403/jlis.it-11824>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
9. RDA Toolkit, 2011. *Chapter 0: introduction*. [pdf] Διαθέσιμο από: <[http://www.pawtuckethistoryresearchcenter.org/research/RDA/RDA%20Webinar%20-%20AV%20\(2012-09-26\)/Part%200/RDAch00.pdf](http://www.pawtuckethistoryresearchcenter.org/research/RDA/RDA%20Webinar%20-%20AV%20(2012-09-26)/Part%200/RDAch00.pdf)> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
10. Weiss, P. J. and Larkin, M. R. T., 2006. AACR3 is coming—what is it? *The Serials Librarian*, [e-journal] 50 (3-4), pp. 285-294. Διαθέσιμο από: <https://doi.org/10.1300/J123v50n03_13> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].

Δικτυογραφία

1. *Cooperative Cataloging Rules. AACR2 outline*. [online] Διαθέσιμο από: <<https://sites.google.com/site/opencatalogingrules/library-of-congress-rule-interpretations>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].

2. American Library Association, 2019. *Cataloging tools and resources: descriptive cataloging*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://libguides.ala.org/catalogingtools/descriptive>> [Προσπελάστηκε 14 Ιουνίου 2019].
3. Haider, S., 2019. Resource Description and Access (RDA). *Librarianship Studies & Information Technology*, [blog] 28 March. Διαθέσιμο από: <<https://www.librarianshipstudies.com/2017/07/resource-description-and-access-rda.html>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
4. International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2014. *ISBD: International Standard Bibliographic Description consolidated edition*. [online] Διαθέσιμο από: <<https://www.ifla.org/publications/ifla-series-on-bibliographic-control-44?og=8708>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].
5. International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2015. *Superseded ISBDs*. [online] Διαθέσιμο από: <<https://www.ifla.org/isbd-rg/superseded-isbd-s>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].
6. International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2016. *Functional Requirements for Bibliographic Records*. [online] Διαθέσιμο από: <<https://www.ifla.org/publications/functional-requirements-for-bibliographic-records>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].
7. International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2016. *International Standard Bibliographic Description (2011)*. [online] Διαθέσιμο από: <<https://www.ifla.org/publications/international-standard-bibliographic-description>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].
8. International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2018. *IFLA's bibliographic conceptual models*. [online] Διαθέσιμο από: <<https://www.ifla.org/node/2016>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].
9. International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2019. *IFLA Library Reference Model (LRM)*. [online] Διαθέσιμο από: <<https://www.ifla.org/publications/node/11412>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
10. Joint Steering Committee for Development of RDA (JSC), 2009. *A brief history of AACR*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://www.rda-jsc.org/archivedsite/history.html>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].

11. Joint Steering Committee for Development of RDA (JSC), 2009. *Historic documents*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://www.rda-jsc.org/archivedsite/docs.html#prefaces>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].
12. Joint Steering Committee for Development of RDA (JSC), 2009. *Historic documents: a new organization for RDA*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://www.rda-jsc.org/archivedsite/rda-new-org.html>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
13. Joint Steering Committee for Development of RDA (JSC), 2009. *Historic documents: draft of AACR3 part I - background*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://www.rda-jsc.org/archivedsite/aacr3draftpt1.html>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].
14. Joint Steering Committee for Development of RDA (JSC), 2009. *Historic documents: outcomes of the meeting of the Joint Steering Committee held in Chicago, U.S.A, 24-28 April 2005*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://www.rda-jsc.org/archivedsite/0504out.html>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].
15. Joint Steering Committee for Development of RDA (JSC), 2009. *Strategic plan for RDA 2005-2009*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://www.rda-jsc.org/archivedsite/stratplan.html>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].
16. Joint Steering Committee for Development of RDA (JSC), 2010. *RDA: Resource Description and Access: frequently asked questions*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://www.rda-jsc.org/archivedsite/rdafaq.html#top>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].
17. Joint Steering Committee for Development of RDA (JSC), 2015. *RDA: Resource Description and Access*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://www.rda-jsc.org/archivedsite/rda.html>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].
18. Library of Congress, 2016. *RDA record examples*. [online] Διαθέσιμο από: <<https://www.loc.gov/catworkshop/RDA%20training%20materials/SCT%20RDA%20Records%20TG/index.html>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
19. Norman, J., 2004-2019. *Charles Jewett proposes a national union catalogue (1852)*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://www.historyofinformation.com/detail.php?entryid=2428>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].

20. RDA Steering Committee (RSC), 2017. *Implementation of the LRM in RDA*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://www.rda-rsc.org/ImplementationLRMinRDA>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
21. RDA Steering Committee (RSC), 2018. *About RDA*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://www.rda-rsc.org/content/about-rda>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
22. RDA Steering Committee (RSC), 2018. *RDA frequently asked questions*. [online] Διαθέσιμο από: <http://rda-rsc.org/content/rda_faq> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
23. RDA Steering Committee (RSC), 2018. *3R project frequently asked questions*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://www.rda-rsc.org/node/551#40>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
24. RDA Steering Committee (RSC), 2018. *Welcome to the RSC website*. [online] Διαθέσιμο από: <<http://rda-rsc.org/>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
25. RDA Toolkit, 2016. *Full record examples of RDA cataloging*. [online] Διαθέσιμο από: <<https://www.rdatoolkit.org/examples>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

1. Bianchini, C. and Guerrini, M., 2015. RDA: Resource Description and Access: the new standard for metadata and resource discovery in the digital age. *JLIS.it*, [e-journal] 6 (1), pp. 21-31. Διαθέσιμο από: <<http://dx.doi.org/10.4403/jlis.it-10963>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
2. Danskin, A., n.d. *RDA: development, implementation and application: British Library perspectives*. [pdf] Διαθέσιμο από: <<https://www.kb.se/dokument/Bibliotek/utbildning/2013/RDA/RDA-AD.pdf>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
3. Dunsire, G., 2017. *Aligning RDA with the LRM*. [pdf] Διαθέσιμο από: <<https://www.casalini.it/eurig2017/presentations/dunsire2.pdf>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
4. El - Sherbini, M., 2018. RDA implementation and the emergence of BIBFRAME. *JLIS.it*, [e-journal] 9 (1), pp. 66-82. Διαθέσιμο από: <<http://dx.doi.org/10.4403/jlis.it-12443>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].

5. Glennan, K., 2018. *IFLA – Library Reference Model and its impact on RDA*.
[pdf] Διαθέσιμο από:
<<https://hcommons.org/deposits/objects/hc:18880/datastreams/CONTENT/content>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
6. Library of Congress, 2010. *Library of Congress documentation for the RDA (Resource Description and Access) test: examples for RDA - compared to AACR2*. [online] Διαθέσιμο από:
<<https://www.loc.gov/catdir/cpso/RDAtest/rdaexamples.html>>
[Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
7. Library of Congress, 2011. *RDA transition: frequently asked questions*. [pdf]
Διαθέσιμο από: <https://www.loc.gov/aba/rda/pdf/rdaprep_faq_june21.pdf>
[Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
8. Library of Congress, 2018. *General, descriptive cataloging*. [online]
Διαθέσιμο από: <<https://www.loc.gov/aba/cataloging/policy/>>
[Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
9. Library of Congress, 2018. *Post RDA implementation guidelines and standards*. [online] Διαθέσιμο από:
<<https://www.loc.gov/aba/pcc/rda/PCC%20RDA%20guidelines/Post-RDA-Implementation-Guidelines.html>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
10. Library of Congress, 2019. *Resource Description and Access (RDA): information and resources in preparation for RDA*. [online] Διαθέσιμο από:
<<https://www.loc.gov/aba/rda/>> [Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
11. Miller, L., 2011. Resource Description and Access (RDA): an introduction for reference librarians. *Reference & User Services Quarterly*, [e-journal] 50 (3), pp. 216-222. Διαθέσιμο από: <<https://www.jstor.org/stable/41241166>>
[Προσπελάστηκε 16 Ιουνίου 2019].
12. Taylor, A. G., 2007. *Understanding FRBR: what it is and how it will affect our retrieval tools*. Westport, Conn.: Libraries Unlimited.
13. Tillett, B., 2004. *What is FRBR?: a conceptual model for the bibliographic universe*. [pdf] Διαθέσιμο από:
<<https://www.loc.gov/cds/downloads/FRBR.PDF>> [Προσπελάστηκε 15 Ιουνίου 2019].